

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

การจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยว
ของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้

The Authenticity management of South Isan Trourisium

โดย จากรุณี ชัยโชคติอนันต์ และคณะ

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

การจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยว ของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้

The Authenticity management of South Isan Tourism

คณบดีวิจัย

1. จากรุณี ชัยโชคินันต์
2. รพีพรรณ พงษ์อินทร์วงศ์
3. ปิยะนันท์ สายัณห์ปทุม

สังกัด

- มหาวิทยาลัยราชภัฏบuriรัมย์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบuriรัมย์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบuriรัมย์

ชุดโครงการธนาคารข้อมูลเพื่อการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่
อย่างยั่งยืนกลุ่มอีสานใต้ระยะที่ 1 ยุทธศาสตร์พึ่งพาเพื่อเสริมสร้าง
ความเข้มแข็งการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดอีสานใต้สู่
ความยั่งยืนโดยเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

กิตติกรรมประกาศ

การทำงานวิจัย เรื่องการจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ ในครั้งนี้ สำเร็จไปได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับคำชี้แนะอย่างเข้าใจใส่แบบเป็นกระบวนการจาก ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง ผู้จัดการการวิจัยการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่ สำนักงานประสานงานการพัฒนาและจัดการ การท่องเที่ยวเชิงพื้นที่อย่างยั่งยืน สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย จึงขอขอบพระคุณ มา ณ โอกาสนี้ เป็นเบื้องต้น

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์โภวิท เชื่อมกลาง อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏวิจิราภิเษก ที่ให้โอกาสและให้กำลังใจในการทำงานด้วยดี ขอบคุณรองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ วิญญาวนิชก รองศาสตราจารย์สมมาตรา ผลเกิด ดร.สรเชต วรคามวิชัย อาจารย์ที่ยืนชัย ให้ศรีกุล อาจารย์ อัญชลี เปลงวิทยา อาจารย์ไสว แก้วลักษ้า ทีกรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำ และดูแลเนื้อหาใน การทำงานวิจัยให้สมบูรณ์

ขอขอบคุณทีมนักวิจัย เพื่อนร่วมงาน นักท่องเที่ยว นักศึกษา ครอบครัว และผู้ที่นักวิจัย ได้มีโอกาสเข้าไปติดต่อสัมพันธ์ทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการทำงานที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัย อย่างดีเยี่ยม

สุดท้ายขอบคุณสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ที่ให้โอกาส และประสบการณ์การ เรียนรู้เพื่อทำงานวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อตัวเองและสังคม ด้วยความสุข และอิ่มเอมใจเป็นอย่างยิ่ง ที่นักวิจัยทุกคนจะลืมไม่ได้เช่นเดียวกัน

จาุณี ชัยโชค้อนน์
รพีพรรณ พงษ์อินทร์วงศ์
ปิยะนันท์ สายยันต์ปทุม

30 มิถุนายน 2550

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

โครงการวิจัยเรื่อง การจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ เป็นโครงการวิจัยที่มาจากการหลักการและเหตุผลว่า พื้นที่ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนใต้ ซึ่งมีทั้งหมด 6 จังหวัด คือจังหวัดชัยภูมิ จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดศรีสะเกษ และจังหวัดอุบลราชธานี มีแหล่งท่องเที่ยว และกิจกรรมการท่องเที่ยวที่น่าสนใจ รูปแบบหลากหลาย ตามอัตลักษณ์ที่แตกต่างกันไปเป็นรายจังหวัด คุณค่าและความลงตัวที่เกิดจากอัตลักษณ์ของจังหวัดเหล่านั้น เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความรับรู้ที่ประทับใจด้านสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยว เพราะความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวสามารถทำให้นักท่องเที่ยวและผู้มาเยือน เกิดการรับรู้ในคุณค่า และความลงตัวที่เป็นของจริง ของแท้ดังเดิม นักท่องเที่ยว ห้องถิน ชุมชน และผู้จัดการการท่องเที่ยว สามารถนำเสนอสุนทรียภาพและความงามที่เป็นตัวตนที่แท้จริงของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ได้อย่างชัดเจน มีผลทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการความเป็นสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัด ได้มีแนวทางในการจัดการเรื่องดังกล่าวต่อไปให้เกิดประโยชน์อย่างเหมาะสม

โครงการศึกษาวิจัยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความเป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ เพื่อศึกษาระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ เพื่อหาแนวทางการจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ และเพื่อศึกษาถ่ายทอดพิพิธภัณฑ์ เสริมสร้างความเข้มแข็งการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดอีสานใต้สู่ความยั่งยืนโดยเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน โดยวัดระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างชาติ จากประสบการณ์การรับรู้คุณค่า ความลงตัวและความน่าสนใจจากการอัตลักษณ์ของกลุ่มจังหวัด ในเรื่องของกิจกรรมที่เกิดจากวัฒนธรรมและประเพณี ห้องถิน สำเนียงและภาษาพูดของผู้คน การแต่งกายที่เป็นลักษณะเฉพาะของกลุ่มชาติพันธุ์ บุคลิกอัตลักษณ์ของผู้คน ความสมบูรณ์ของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ องค์ความรู้ที่ได้จากแหล่งท่องเที่ยว พืชพรรณไม้พื้นเมือง ผลิตภัณฑ์พื้นบ้าน อาหารห้องถิน และสถาปัตยกรรมห้องถิน โดยนักวิจัยได้ตั้งคำถามงานวิจัยเพื่อให้ตอบวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้คือ ความเป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้มีลักษณะเป็นเช่นไร ความมีสุนทรียศาสตร์ของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้อยู่ในระดับใด แนวทางการจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวควรทำอย่างไร และแนวทางกำหนดยุทธศาสตร์

พี่เพาเซร์วิสสร้างความเข้มแข็งการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดอีสานใต้สู่ความยั่งยืน โดยเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านครัวทำอย่างไร

เรื่องความเป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มจังหวัด นักวิจัยใช้วิธีสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ด้วยการใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเป็นเครื่องมือ กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เป็นนักวิชาการและผู้รอบรู้เรื่องของจังหวัดและอัตลักษณ์ของจังหวัดในกลุ่มจังหวัดทั้ง ๖ จังหวัด ผลการวิจัยพบว่าอัตลักษณ์ของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้มีลักษณะที่เหมือน และลักษณะที่เป็นเฉพาะของตนเอง ในเรื่องกิจกรรมที่เกิดจากการพัฒนาร่วมและประเพณีท้องถิ่น สำเนียงและภาษาพูดของผู้คน การแต่งกายที่เป็นลักษณะเฉพาะของกลุ่มชาติพันธ์ บุคลิกลักษณะของผู้คน ความสมบูรณ์ของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ องค์ความรู้ที่ได้จากแหล่งท่องเที่ยว พืชพรรณไม้พื้นเมือง ผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นบ้าน อาหารท้องถิ่น และสถาปัตยกรรมท้องถิ่น

เรื่องการหาระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ นักวิจัยใช้วิธีสำรวจโดยการใช้แบบสอบถามระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือ กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยจำนวน 433 คนและนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติจำนวน 102 คน ผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีระดับความมีสุนทรียศาสตร์โดยรวมอยู่ที่ระดับ 4 และเมื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์จำแนกตามรายจังหวัดต่างๆ ของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ 6 จังหวัด พบร่วมกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ในทุกๆ เรื่อง ดังแสดงไว้ในตารางที่ 1.3.1 ในภาคผนวก ข. ระดับความมีสุนทรียศาสตร์ของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติโดยรวมอยู่ที่ระดับ 4 เช่นกัน และเมื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์จำแนกตามรายจังหวัดต่างๆ ของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ 6 จังหวัด พบร่วมกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ในเรื่องความคงทน คุณค่าและความน่าสนใจในสำเนียงการพูดภาษาถิ่นของผู้คน และ เรื่องความน่าสนใจขององค์ความรู้ที่ได้จากแหล่งท่องเที่ยวดังแสดงไว้ในตารางที่ 2.3.1 ในภาคผนวก ข. แต่เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความมีสุนทรียศาสตร์ระหว่างนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติตัวอย่างค่าสถิติทดสอบ t – test พบร่วมกันท่องเที่ยวชาวต่างชาติ มีระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยว แตกต่างจากนักท่องเที่ยวชาวไทยอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในเรื่องความคงทน คุณค่า และความน่าสนใจในกิจกรรมที่เกิดจากการพัฒนาร่วมและประเพณีท้องถิ่น ความคงทนและความน่าสนใจในสำเนียงการพูดภาษาถิ่นของผู้คน ความคงทนและความน่าสนใจในการแต่งกายของผู้คนที่เป็นลักษณะเฉพาะของกลุ่มชาติพันธ์ ความคงทนและความน่าสนใจในบุคลิกลักษณะเฉพาะของกลุ่มคน ความน่าสนใจขององค์ความรู้ที่ได้จากแหล่งท่องเที่ยว ความคงทน คุณค่า และความน่าสนใจของพืชพรรณไม้

พื้นเมือง และ วัสดุ คุณค่า และความน่าสนใจของอาหารท้องถิ่น โดยที่ นักท่องเที่ยว ชาวต่างชาติ จะมีระดับความมีสุนทรียศาสตร์สูงกว่าบ้านท่องเที่ยวชาวไทย ดังแสดงไว้ในตารางที่ 2.4 ในภาคผนวก ฯ.

เรื่องการหาแนวทางการจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยว และการหาแนวทางกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาสร้างความเข้มแข็งการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ ศูนย์ความยั่งยืนโดยเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน นักวิจัยใช้การจัดเรทีประชุมกลุ่มเป็นเครื่องมือ กำหนดประชาราษฎรและกลุ่มตัวอย่างแบบจำเพื่อเจาะจงจำนวนไม่ต่ำกว่า 30 คน จากหน่วยงานสำนักงานการท่องเที่ยวจังหวัด สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด สำนักงานผังเมืองจังหวัด สำนักงานเทศบาลเมือง และองค์กรบริหารส่วนจังหวัด หน่วยงานละ 1- 2 คน ทั้ง 6 จังหวัด รวมไปถึง ผู้เชี่ยวชาญวิจัย ผู้สนใจและผู้ที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ผลการวิจัยพบว่า จังหวัดและกลุ่มจังหวัด สำหรับแนวทางการจัดการสุนทรียภาพให้เหมาะสมและสมดคล้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัด สำหรับแนวทางการจัดการสุนทรียศาสตร์ตั้งแต่ระดับภาคไปจนถึงระดับพื้นที่ โดยเฉพาะในเรื่อง อัตลักษณ์ที่เด่นๆ ของจังหวัด บางกอกกรุงที่เป็นอัตลักษณ์ในเรื่องวัฒนธรรมประเพณี อาจจัดเป็นเทศกาล หรือเป็นสีป่าห์ เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เดินเที่ยวชมกิจกรรมเหล่านี้ในพื้นที่อื่นๆ ที่อาจมีรายละเอียดปลีกย่อยที่แตกต่างกันไป และควรจัดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมหรือกิจกรรม การท่องเที่ยวกับประเทศไทยเพื่อนบ้านในเทศกาล หรือกำหนดการจัดกิจกรรมที่ท้องถิ่นหรือกลุ่มจังหวัดมีอยู่ โดยเฉพาะกลุ่มจังหวัดที่มีเส้นทางเชื่อมโยงกับประเทศไทยเพื่อนบ้านควรให้ความสำคัญ กับเรื่องนี้เป็นอย่างมาก

นักวิจัยมีข้อเสนอแนะในการทำงานวิจัยครั้งต่อไปว่า การจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยว ควรทำเป็นรายจังหวัด หรือทำเป็นรายผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวทั้งที่มีอยู่แล้ว อาจเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ที่นำเสนอ หรือมีความเป็นสุนทรียศาสตร์อย่างสูง เพื่อให้นักวิจัยได้สามารถค้นหา คุณค่าและความคงทนของเหล่านี้อย่างละเอียด เพื่อให้นำผลวิจัยเหล่านี้ไปสู่การสนับสนุนและการจัดการการท่องเที่ยวอย่างมีคุณค่า ในท้องถิ่น ประชาชน และนักท่องเที่ยวได้ประโยชน์จาก คุณค่าและความงามจากการขับเคลื่อนเหล่านี้อย่างแท้จริง

บทคัดย่อ

รหัสโครงการ : RDG4950059

ชื่อโครงการ : การจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้

ชื่อนักวิจัย : จาเรณี ชัยโชคดanan รพีพรรณ พงษ์อินทร์วงศ์ ปิยะนันท์ สายยันต์ปทุม
มหาวิทยาลัยราชภัฏบูรีรัมย์

E-mail Address : Jarunee.chaichodanan@gmail.com

และ Jarunee.chaichodanan@hotmail.com

ระยะเวลาโครงการ : 1 มิถุนายน พ.ศ. 2549 ถึงวันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2550

โครงการวิจัยเรื่อง การจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ เป็นโครงการวิจัยที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความเป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ เพื่อศึกษา ระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ เพื่อหาแนวทางการจัดการ สุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ และเพื่อศึกษาอุทยานแห่งชาติพึงพา เสริมสร้าง ความเข้มแข็งการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยว ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมโดยเชื่อมโยง กับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน โดยการวัดระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยว จากประสบการณ์ การรับรู้เรื่องคุณค่าและความงามจากอัตลักษณ์ของกลุ่มจังหวัด ความเป็นอัตลักษณ์ของกลุ่ม จังหวัดนักวิจัยใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเป็นเครื่องมือ กลุ่มประชากรคือนักวิชาการและผู้รู้ ระดับความมีสุนทรียศาสตร์ของนักท่องเที่ยว นักวิจัยใช้การสำรวจเป็นเครื่องมือ กลุ่มประชากรคือ นักท่องเที่ยวชาวไทยจำนวน 433 คน และนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติจำนวน 102 คน การหา แนวทางการจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยว และการหาแนวทางกำหนดอุทยานแห่งชาติพึงพา เสริมสร้างความเข้มแข็งการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยว ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมโดย เชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน นักวิจัยใช้การจัดเวทีประชุมเป็นเครื่องมือ กลุ่มประชากรคือผู้ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการท่องเที่ยวจังหวัด

ผลการวิจัยพบว่า อัตลักษณ์ของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้มีลักษณะที่เป็นเฉพาะของตนเองใน เรื่องกิจกรรมที่เกิดจากวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น สำเนียงและภาษาพูดของผู้คน การแต่ง กายที่เป็นลักษณะเฉพาะของกลุ่มชาติพันธุ์ บุคลิกลักษณะของผู้คน ความสมบูรณ์ของแหล่ง ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ องค์ความมรรภ์ที่ได้จากแหล่งท่องเที่ยว พืชพรรณไม้พื้นเมือง ผลิตภัณฑ์ผ้า พื้นบ้าน อาหารท้องถิ่น และสถาปัตยกรรมท้องถิ่น

ระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ ผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีระดับความมีสุนทรียศาสตร์โดยรวมอยู่ที่ระดับ 4 นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ มีระดับความมีสุนทรียศาสตร์โดยรวมอยู่ที่ระดับ 4 เช่นกัน แต่เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความมีสุนทรียศาสตร์ระหว่างนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติตัวอย่างค่าสถิติทดสอบ t – test พบว่า นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ มีระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวแตกต่างจาก นักท่องเที่ยวชาวไทยอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในเรื่องความงดงาม คุณค่า และความน่าสนใจในกิจกรรมที่เกิดจากวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น ความงดงามและความน่าสนใจใน สำเนียงการพูดภาษาชาตินอกผู้คน ความงดงามและความน่าสนใจในการแต่งกายของผู้คนที่เป็น ลักษณะเฉพาะของกลุ่มชาติพันธ์ ความงดงามและความน่าสนใจในบุคลิกลักษณะเฉพาะของ กลุ่มคน ความน่าสนใจขององค์ความรู้ที่ได้จากการแหล่งท่องเที่ยว ความงาม คุณค่าและความ น่าสนใจของพืชพรรณไม้พื้นเมือง และ รสชาติ คุณค่า และความน่าสนใจของอาหารท้องถิ่น โดยที่ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ จะมีระดับความมีสุนทรียศาสตร์สูงกว่านักท่องเที่ยวชาวไทย

ส่วนแนวทางการจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้และแนวทาง กำหนดยุทธศาสตร์เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวกับกลุ่มจังหวัด อีสานใต้สู่ความยั่งยืนโดยเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน ผลการวิจัยพบว่า จังหวัดควรหา ความเป็นอัตลักษณ์ของตนเองให้พوبอย่างจริงจังและแท้จริง สำหรับแนวทางการจัดการ สุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยว พบร่วมกับจังหวัดควรกำหนดเป็นยุทธศาสตร์ตั้งแต่ระดับภาคไปจนถึง ระดับพื้นที่ และควรจัดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกับประเทศเพื่อนบ้านในเทศบาลประจำ ท้องถิ่นที่มีอยู่ โดยเฉพาะกลุ่มจังหวัดที่มีเส้นทางเชื่อมโยงกับประเทศไทยเพื่อนบ้านควรให้ความสำคัญ กับเรื่องนี้เป็นอย่างมาก

Abstract

Project Cod:	RDG4950059
Project Title:	The management of Tourism Authenticity in the Lower Northeastern Part of Thailand
Investigators:	Jarunee Chaichodanan Rapeepan Pong-Inwong Piyanan Sayanpatum Buriram Rajbhat University
Email Address	Jarunee.chaichodanan@gmail.com and Jarunee.chaichodanan@hotmail.com
Project Duration:	1 Jun, 2006 - 30 May, 2007

The objectives of this research were to study an image of the Lower Northeastern Part of Thailand, the level of tourism authenticity in the Lower Northeastern Part of Thailand, the tendency of tourism authenticity management in the Lower Northeastern Part of Thailand, and the strategies strengthening stably the strange of tourism development and management liking with the neighbor country. The two instruments were used as the in-depth interview for exploring the image of province and questionnaire for exploring the group of population's opinion toward that image. The explored population was as 433 persons of Thai's tourisms and 102 persons of foreigner's tourisms. There was the making of conference in order to meet third objective using the population relative with the province tourism management.

The results were found that different provinces in the Lower Northeastern Part of Thailand had their image of local culture, custom, pronunciation, language, dressing, personality, nature tourism attraction, knowledge of tourism attraction, local plants, products of cloth, food and architecture.

In the level of tourism authenticity of the Lower Northeastern Part of Thailand, it was found that the tourism authenticity of Thai's tourist was in forth level, but for foreigner in forth level for the same. When it compared between both, statistical value of

T-Test was at .05 in the matters as beauty, value, an interesting things of activities occurring from the culture and custom, beauty of language, dressing, personality, and knowledge of tourism attraction, the taste of foods, which the foreigner would have more than Thai Tourists.

In third research question, it was found that the province should look for their real image. For the tendency of authenticity management, it was found that the province should determine their strategies starting from the center to locality and make the activities of culture change between the foreigner in annually festival especially provinces settling near the neighbor country.

Keyword : Management , Authenticity, tourism, Identity

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ข
บทคัดย่อภาษาไทย	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ช
สารบัญ	ณ
สารบัญตาราง	ภ
สารบัญภาพ	ภ
บทที่ 1 บทนำ	๑
หลักการและเหตุผล	๑
วัตถุประสงค์ของโครงการ	๓
คำนำมการวิจัย	๓
นิยามศัพท์เฉพาะ	๓
ผลการวิจัยที่คาดว่าจะได้รับ	๘
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการ	๙
แนวทางการนำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์	๙
สรุป	๙
บทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๑๑
แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน	๑๑
ความสำคัญของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน	๒๐
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการ	๒๑
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยว	๒๓
แนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์	๒๖
แนวคิดเกี่ยวกับสุนทรีย สุนทรียภาพ สุนทรียศาสตร์	๔๒
แนวคิดเกี่ยวกับสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยว	๔๕
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๕๖

สรุป	58
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	71
กรอบแนวคิด	71
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	73
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	75
การเก็บรวบรวมข้อมูล	76
การวิเคราะห์ข้อมูล	77
สรุป	77
บทที่ 4 ผลการศึกษา สรุป	80
ผลการศึกษาเกี่ยวกับความเป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้	80
ผลการศึกษาระดับความมีสุนทรียศาสตร์ของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้	101
ผลการศึกษาการหาแนวทางการจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยว ของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้	127
ผลการศึกษาอยุธยาสตรีพึงพาเสริมสร้างความเข้มแข็ง การพัฒนา และการจัดการการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดสู่ความยั่งยืนโดยเชื่อมโยง กับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน	130
อภิปรายผลการศึกษาเกี่ยวกับความเป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้	133
อภิปรายผลผลการศึกษาระดับความมีสุนทรียศาสตร์ของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้	138
อภิปรายผลผลการศึกษาการหาแนวทางการจัดการสุนทรียศาสตร์ การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้	148
อภิปรายผลการศึกษาอยุธยาสตรีพึงพาเสริมสร้างความเข้มแข็งการพัฒนา และการจัดการการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดสู่ความยั่งยืนโดยเชื่อมโยง กับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน	149
ข้อเสนอแนะ	149
สรุป	150
บทที่ 5 บทสรุป	154
บรรณานุกรม	177
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก. บทความ	179

ภาคผนวก ข. ตารางวิเคราะห์ข้อมูล	197
ภาคผนวก ค. แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม เอกสารที่เกี่ยวข้อง	247
ภาคผนวก ง. ภาพกิจกรรมการดำเนินงาน	265
ภาคผนวก จ. ตารางเปรียบเทียบกิจกรรมที่เสนอในข้อเสนอโครงการ และกิจกรรมที่ทำจริง	275
ภาคผนวก ฉ. ประวัติคณานักวิจัย	279

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1.1 แสดงแผนการทำงานของโครงการวิจัย	6
ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวกลุ่มจังหวัดอีสานได้ปี 2549	73
ตารางที่ 3.2 แสดงกลุ่มตัวอย่างชาวไทย	74
ตารางที่ 3.3 แสดงกลุ่มตัวอย่างชาวต่างชาติ	74
ตารางที่ 3.4 แสดงสรุปวิธีดำเนินการวิจัย	77
ตารางที่ 4.1 แสดงการสรุปผลการวิจัย	131

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 3.1 แสดงกรอบแนวคิด	72
ภาพที่ 4.1 แสดงอัตลักษณ์ที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้	81
ภาพที่ 4.2 แสดงอัตลักษณ์การแต่งกายของผู้คนในจังหวัดอีสานใต้	84
ภาพที่ 4.3 แสดงอัตลักษณ์ที่เกี่ยวกับบุคลิกลักษณะเฉพาะของกลุ่มคนในจังหวัดอีสานใต้	86
ภาพที่ 4.4 แสดงอัตลักษณ์ที่เกี่ยวกับความสมบูรณ์ของแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ในจังหวัดอีสานใต้	87
ภาพที่ 4.5 แสดงอัตลักษณ์ที่เกี่ยวกับองค์ความรู้ที่ได้จากแหล่งท่องเที่ยว	90
ภาพที่ 4.6 แสดงอัตลักษณ์ที่เกี่ยวกับพืชพรรณไม้พื้นเมือง	92
ภาพที่ 4.7 แสดงอัตลักษณ์ที่เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นบ้าน	95
ภาพที่ 4.8 แสดงอัตลักษณ์ที่เกี่ยวกับอาหารท้องถิ่น	96
ภาพที่ 4.9 แสดงอัตลักษณ์ที่เกี่ยวกับสถาปัตยกรรมท้องถิ่น	98
ภาพที่ 4.10 แสดงผลของการศึกษาระดับความมีสุนทรียศาสตร์ในเรื่องความงาม คุณค่า และความน่าสนใจในกิจกรรมที่เกิดจากวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น	103
ภาพที่ 4.11 แสดงผลของการศึกษาระดับความมีสุนทรียศาสตร์ในเรื่องความงาม และความน่าสนใจในการแต่งกายของผู้คนที่เป็นลักษณะเฉพาะของชาติพันธุ์	105
ภาพที่ 4.12 แสดงผลของการศึกษาระดับความมีสุนทรียศาสตร์ในเรื่องความงาม และความน่าสนใจในบุคลิกลักษณะเฉพาะของกลุ่มคน	107
ภาพที่ 4.13 แสดงผลของการศึกษาระดับความมีสุนทรียศาสตร์ในเรื่องความงาม คุณค่า และความสมบูรณ์ของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ	108
ภาพที่ 4.14 แสดงผลของการศึกษาระดับความมีสุนทรียศาสตร์ในเรื่องความงามใจ ขององค์ความรู้ที่ได้จากแหล่งท่องเที่ยว	112
ภาพที่ 4.15 แสดงผลของการศึกษาระดับความมีสุนทรียศาสตร์ในเรื่องความงาม คุณค่า และความน่าสนใจของพืชพรรณไม้พื้นเมือง	115
ภาพที่ 4.16 แสดงผลของการศึกษาระดับความมีสุนทรียศาสตร์ในเรื่องความงามและคุณค่า ของผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นบ้าน	118

ภาพที่ 4.17 แสดงผลของการศึกษาระดับความมีสุนทรียศาสตร์ในเรื่องรสชาติ คุณค่า และความน่าสนใจของอาหารท้องถิ่น	119
ภาพที่ 4.18 แสดงผลของการศึกษาระดับความมีสุนทรียศาสตร์ในเรื่องความคงดงงาม และความน่าสนใจของสถาปัตยกรรมท้องถิ่น	121

บทที่ 1.

บทนำ

1.1 บทนำ

ในการศึกษาวิจัยเรื่องการจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ (The Authenticity management of South Isan Tourism) เป็นการศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับระดับความมีสุนทรียศาสตร์ โดยวัดระดับการรับรู้คุณค่า และความคงทนจากการประสบการณ์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ ที่เข้ามาท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดอีสานใต้จังหวัดไดจังหวัดหนึ่ง หรือทั้ง 6 จังหวัด ในบทนี้ นักวิจัยจะได้กล่าวถึงหลักการและเหตุผลในการทำงานวิจัย วัตถุประสงค์ในการทำงานวิจัย คำถามงานวิจัย ขอบเขตของการวิจัย ผลการวิจัยที่คาดว่าจะได้รับ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย ตลอดจนแนวทางในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ โดยจะได้กล่าวถึงตามลำดับต่อไปนี้คือ

1.2 หลักการและเหตุผล

ในการศึกษาวิจัยเรื่องการจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ เป็นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ทั้ง 6 จังหวัด ทั้งนี้เพื่อให้สามารถเข้าใจถึงเหตุผลในการทำงานของนักวิจัย นักวิจัยจึงได้อธิบายถึงหลักการและเหตุผลในการทำงานวิจัยดังต่อไปนี้คือ

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลายทั้งทางด้านวัฒนธรรมและทรัพยากรธรรมชาติ ทำให้ประเทศไทยมีศักยภาพในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในระดับที่จะก่อประโยชน์ให้กับประเทศไทยได้หลายด้าน โดยเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจ เพราะการท่องเที่ยวก่อให้เกิดรายได้ต่อชุมชนและคนในท้องถิ่น ทำให้ห้องถินมีรายได้จากการที่ประชาชนมีงานทำในแหล่งท่องเที่ยวหรือในกิจกรรมที่สนับสนุนการท่องเที่ยวของคนในชุมชน ไม่ต้องอยู่พำนักระยะก็ไปทำงานในเมืองหรือชุมชนอื่น ส่วนด้านวัฒนธรรมนั้น ประเทศไทยมีวัฒนธรรมหลากหลายตามวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ ที่อยู่รวมกันอย่างกลมกลืน จนกลายเป็นวัฒนธรรมที่เป็นของคนไทยเอง ทำให้นักท่องเที่ยวที่ไปท่องเที่ยวบังแทรกแหล่งท่องเที่ยวต่างๆในประเทศไทย เกิดการรับรู้ถึงคุณค่าและความงดงามที่เป็นความสุข เกิดความประทับใจจากประสบการณ์การท่องเที่ยว ด้วยความงาม และความเป็นอัตลักษณ์ของท้องถิ่นอย่างแท้จริง การท่องเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างมี

ให้เลือกท่องเที่ยวอย่างหลากหลายทั้งด้านทรัพยากรธรรมชาติ ศิลปะ และวัฒนธรรมที่เกิดจากประเพณีท้องถิ่น ด้วยเหตุผลที่ขาดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนใต้มีความเป็นเอกลักษณ์ ของกลุ่มชาติพันธุ์หลากหลายทั้งในเรื่องของวัฒนธรรมประเพณี สถาปัตยกรรม การแต่งกาย อาหารภาษาพูด ความมีน้ำใจที่งดงาม และความหลากหลายของพืชพรรณธรรมชาติ ทำให้นักท่องเที่ยว尼ยมที่จะมาเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนใต้อよ่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

พื้นที่แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนใต้ มีทั้งหมด 6 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษและจังหวัดอุบลราชธานี กิจกรรมและประสบการณ์จากการท่องเที่ยวทั้ง 6 จังหวัดนั้น มีความน่าสนใจทั้งด้านวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธ์ ที่หลากหลายตามความเป็นอัตลักษณ์ แต่ก็ต่างกันไปตามรายจังหวัด ความคงทนที่เกิดจากความอัตลักษณ์ของจังหวัดทั้งหลาย ก่อให้เกิดความประทับใจทางด้านสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยว คุณค่าและความงามที่สุนทรียเหล่านี้สร้างเสน่ห์ที่โดดเด่นให้แก่ จังหวัดในกลุ่มนี้ สำหรับการจัดการการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัด จึงเป็นส่วนสำคัญที่ขาดไม่ได้

ความมีสุนทรียศาสตร์ของกลุ่มจังหวัดอีสานให้เป็นความสำคัญต่อการท่องเที่ยว และการจัดการการท่องเที่ยวอย่างมาก เพราะความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวดังกล่าวสามารถทำให้นักท่องเที่ยวและผู้มาเยือนซาบซึ้งถึงเสน่ห์ในวัฒนธรรมที่เป็นของแท้ดั้งเดิมของท้องถิ่น มีผลให้นักท่องเที่ยวเกิดความตระหนักรวบรวมค่าใช้จ่ายเป็นอัตราที่สูงกว่าจังหวัดที่ไม่มีสุนทรียศาสตร์ ความสำคัญของพื้นที่ และวัฒนธรรมชุมชน นอกจากนั้นผู้ดำเนินการเกี่ยวกับธุรกิจการท่องเที่ยวก็สามารถนำเสนองานที่มีสุนทรียภาพและความงามที่เป็นตัวตนอย่างแท้จริง ของกลุ่มจังหวัดอีสานให้ได้อย่างชัดเจน รวมทั้งมีผลทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการความเป็นสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของจังหวัด ได้มีแนวทางในการจัดการในเรื่องดังกล่าวต่อไปอย่างเหมาะสม

ดังนั้นคณฑ์ศึกษาวิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาและดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้จากอัตลักษณ์ของชุมชนในประเด็นของสถาบัตยกรรม ภาษา อาหาร เครื่องแต่งกาย การดำเนินชีวิต พืชพรรณไม้แล้วัฒนธรรมอื่นๆ ของพื้นที่ว่ามีความเป็นอัตลักษณ์อย่างไรบ้าง มีความเป็นสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวอยู่ในระดับใด มีแนวทางในการจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้อย่างไร และมีสุนทรียศาสตร์พิพากษาเสริมสร้างความเข้มแข็งการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดอีสานใต้สู่ความยั่งยืนโดยเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านได้อย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

จากหลักการและเหตุผลในการศึกษาวิจัยเรื่องการจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ที่ก่อร่วมกัน นักวิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการทำงานวิจัยไว้ดังต่อไปนี้คือ

- 1.3.1. เพื่อศึกษาความเป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ทั้ง 6 จังหวัด
- 1.3.2. เพื่อศึกษาระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้
- 1.3.3. เพื่อหาแนวทางการจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้
- 1.3.4. เพื่อศึกษาอยุธยาศาสตร์พึงพาเสริมสร้างความเข้มแข็งการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวกับกลุ่มจังหวัดอีสานใต้สู่ความยั่งยืนโดยเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน

1.4 คำถามการวิจัย

จากวัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัยเรื่องการจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ดังกล่าว นักวิจัยได้ตั้งคำถามงานวิจัยเพื่อให้สามารถตอบคำถามที่ได้ผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ดังต่อไปนี้คือ

- 1.4.1. ความเป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้มีลักษณะเป็นเช่นไร
- 1.4.2. ความมีสุนทรียศาสตร์ของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้อยู่ในระดับใด
- 1.4.3. แนวทางการจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวควรทำอย่างไร
- 1.4.4. อยุธยาศาสตร์พึงพาเสริมสร้างความเข้มแข็งการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวกับกลุ่มจังหวัดอีสานใต้สู่ความยั่งยืน โดยเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านควรทำอย่างไร

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่องการจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ เป็นงานวิจัยที่ก่อร่วมกันคู่ ความน่าสนใจ ความงาม ความซาบซึ้ง ความประทับใจจากการรับรู้จากประสบการณ์การท่องเที่ยวที่เกิดจากความเป็นตัวตนที่แท้จริงของสถานที่ท่องเที่ยว บุคคล วัฒนธรรมประเพณี อาหารการกิน ตลอดจนทุกสิ่งทุกอย่างที่เป็นตัวตนของจังหวัดนั้นๆ และเพื่อให้เกิดความเข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน นักวิจัยจึงได้นิยามศัพท์ที่ใช้เฉพาะงานวิจัยในครั้งนี้ ดังต่อไปนี้คือ

- 1.5.1. สุนทรียะ สุนทรียะคือความงาม อาจเป็นความงามของศิลปกรรม ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ความประณีตดงดรามของจิตใจ ความประณีตดงดรามของการใช้ชีวิตส่วนตัว และส่วนรวม ที่หมายรวมถึง ทัศนศิลป์ ดนตรี ศิลปะการแสดง สถาปัตยกรรม และวรรณกรรม

1.5.2 สุนทรียภาพ สุนทรียภาพคือความรู้สึกถึงความงาม ภาพความงามในความคิดหรือภาพของความงามในสมอง (Image of Beauty) ศักยภาพของการรับรู้ความงามที่สามารถสัมผัสหรือรับความงามได้แตกต่างกัน เป็นความงามที่อาจเกิดจากภาพ จากจินตนาการ จากรากเหง้า หรือประสาทสัมผัสอื่นๆ

1.5.3 สุนทรียศาสตร์ สุนทรียศาสตร์คือศาสตร์หรือวิชาที่เกี่ยวกับความงามและสิ่งที่งามทั้งในงานศิลปะ และในธรรมชาติ โดยการศึกษาประสบการณ์ คุณค่าของความงาม และมาตรการตัดสินใจว่า อะไรงาม หรือไม่งาม เป็นแนวคิดในเชิงปรัชญา เป็นส่วนหนึ่งของปรัชญาที่เป็นการแสวงหา หรือเป็นความรักในภูมิปัญญา (Love of Wisdom) การแสวงหาความความจริงความดี และความงาม สุนทรียศาสตร์อาจเป็นเรื่องของความเชื่อ เรื่อง ของทรวดหนะ เรื่องของเหตุผลในบริบทความคิดและความคิดหนึ่ง ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง หรือของนักปรัชญาหรือนักสุนทรียศาสตร์คนใดคนหนึ่ง

1.5.4 สุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยว สุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวคือคุณค่าและความงดงามที่เกิดจากการแสวงหาความจริงที่เป็นของแท้จากบริบทของภูมิปัญญา ความเชื่อ วัฒนธรรม ประเพณี สถาปัตยกรรม ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ความประณีตงดงามที่เกิดจากการใช้ชีวิตของผู้คน ที่สามารถสร้างประสบการณ์ชีวิตให้แก่นักท่องเที่ยว หรือผู้มาเยือนได้

1.5.5 อัตลักษณ์ อัตลักษณ์คือความเป็นตัวตนของผู้คน ชุมชน หรือแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นเรื่องของวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คน แหล่งธรรมชาติและความเป็นธรรมชาติ วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ พิธีกรรม อุดมคติ การจัดความสัมพันธ์กับคนอื่นภายใต้บริบทของสภาพแวดล้อมอย่างโดยย่างหนึ่ง ซึ่งจะแสดงตัวตนหรือความเป็นอัตลักษณ์ในรูปของภาษา หรือเทคโนโลยีอื่นๆ

1.5.6 การจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยว การจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวคือการวางแผนทาง การกำหนด หรือการจัดการที่สามารถทำให้นักท่องเที่ยวได้เกิดสุนทรียภาพจากประสบการณ์การท่องเที่ยวโดยการสนับสนุน สงเสริม หรือจัดการให้เกิดความงามที่มีคุณค่า แก่นักท่องเที่ยวจากความเป็นอัตลักษณ์ของชุมชนหรือแหล่งท่องเที่ยวในบริบทของวัฒนธรรม ประเพณี อาหาร วิถีชีวิตและความลงตัวในการดำเนินชีวิต ศิลปะ วรรณกรรม หัตถกรรม และสถาปัตยกรรม

1.6 ขอบเขตการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ นักวิจัยได้กำหนดขอบเขตประชากร และกลุ่มตัวอย่างตามกิจกรรม เพื่อให้ได้ค่าตอบแทน วัตถุประสงค์ที่กำหนดได้ดังนี้คือ

1.6.1 กิจกรรมด้านการหาความเป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้

1.6.1.1 หาข้อมูลปฐมภูมิ ด้วยการศึกษาเอกสาร และจากข้อมูลการท่องเที่ยว เกี่ยวกับความงาม และความเป็นอัตลักษณ์ของจังหวัด ในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ทั้ง 6 จังหวัด

1.6.1.2 สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการและบุคลทั่วไป เกี่ยวกับความงาม ความเป็นอัตลักษณ์ ของสถาบันปัตยกรรม สถาปัตยกรรม ประเพณีวัฒนธรรมของชนเผ่าในเรื่อง ของอาหาร เครื่องแต่งกาย การแต่งกาย ภาษาพูด ฯลฯ ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง กำหนด กลุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มตัวอย่างเชิงก้อนหิมะ(Snowball sampling)

1.6.2 กิจกรรมด้านการหาระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัด อีสานใต้ มีดังต่อไปนี้คือ

1.6.2.1 สร้างแบบสำรวจ เพื่อสำรวจระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยว ของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญจากสาขาวิชานักวิจัย ทำการเชื่อมั่นโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลfa (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาก (Cronbach) กำหนดค่ากลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ ทาโร่ยามโนเน (Taro Yamone)

1.6.2.2 สำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวและบุคคลทั่วไปเกี่ยวกับระดับความ มีสุนทรียศาสตร์ ของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ ทั้ง 6 จังหวัด กำหนดค่ากลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตาราง สำเร็จรูปของ ทาโร่ยามโนเน (Taro Yamone) ค่าความคลาดเคลื่อนที่ 0.05

1.6.2.3 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์ ด้วยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ วัด ระดับความสัมพันธ์โดยใช้สถิติทดสอบไค-แสควร์ (χ^2) แล้วแปลผลตามระดับความมี สุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยว จากประสบการณ์การรับรู้ของนักท่องเที่ยว วิเคราะห์เปรียบเทียบ ระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ จำแนกเป็นรายจังหวัด และรวมทั้ง 6 จังหวัด โดยทดสอบสมมติฐานด้วยค่าสถิติ F – test (One – way ANOVA) ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

1.6.3 กิจกรรมด้านการหาแนวทางการจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่ม จังหวัดอีสานใต้ และกิจกรรมด้านการหาแนวทางการกำหนดดยุทธศาสตร์เพื่อเสริมสร้างความ เชื่อมแข็งการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดอีสานใต้สู่ความยั่งยืนโดยเชื่อมโยงกับกลุ่ม

ประเทศไทยเพื่อนบ้าน โดยการ จัดเวทีวิเคราะห์สถานการณ์ เพื่อหาแนวทางการจัดการความเป็นสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานได้ และ หาแนวทางกำหนดดยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาปรับเปลี่ยนความเข้มแข็งการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานให้สู่ความยั่งยืนโดยเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน ด้วยการกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบจำเพาะเจาะจง โดยได้วางแผนการทำงานของโครงการวิจัยตามตารางด้านล่างนี้

แผนงานของโครงการ

ตารางที่ 1.1 ตารางแสดงแผนการทำงานของโครงการวิจัย

คำนำ งานวิจัย	ระเบียบวิธีวิจัย	เครื่องมือ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
1.ความเป็น อัตลักษณ์ของ กลุ่มจังหวัดอีสาน ให้มีลักษณะเป็น เช่นไร	1.การศึกษาข้อมูลปฐมภูมิ 2.การสัมภาษณ์แบบ เจาะลึกกำหนดกลุ่ม ตัวอย่างโดยวิธีสุ่มตัวอย่าง เชิงก้อนทิมะ	1.เอกสารและงานวิจัยที่ เกี่ยวกับอัตลักษณ์ ของ กลุ่มจังหวัดอีสานได้ 2. แบบสัมภาษณ์ แบบมี โครงสร้าง เพื่อสัมภาษณ์ แบบเจาะลึก จากผู้หรือ ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องเกี่ยวกับ ความเป็นอัตลักษณ์ของ จังหวัด	รายละเอียดเกี่ยวกับ อัตลักษณ์ที่แสดงความ เป็นอัตลักษณ์ของกลุ่ม จังหวัดอีสานได้ในแต่ละ จังหวัดจากบริบทของ ประเทศไทย วัฒนธรรม การ แต่งกาย ภาษาพูด สถาปัตยกรรมของ บ้านเรือน สภาพที่อยู่อาศัย ฯลฯ
2.ความมีสุนทรีย ศาสตร์ ของกลุ่มจังหวัด อีสานให้อยู่ใน ระดับใด	1.การสำรวจความคิดเห็น จากนักท่องเที่ยวที่ไปเที่ยว กลุ่มจังหวัดอีสานให้เป็น [*] รายจังหวัดด้วยแบบสำรวจ ตรวจสอบความถูกต้องของ เนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญจาก สาขาที่เกี่ยวข้อง หาความ เชื่อมั่น โดยใช้ค่า สัมประสิทธิ์แอลfa(Alpha Coefficient)ตามวิธี ของ cronbach)	1.ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับ เรื่องของสุนทรียศาสตร์ (Aesthetics) เรื่องของ คุณค่าที่เป็นของแท้ ของ จริง และของดั้งเดิม (Authenticities) 2.แบบสำรวจจะระดับความมี สุนทรียศาสตร์การ ท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัด อีสานได้ ใช้	1.รายละเอียดเกี่ยวกับ ระดับความมีสุนทรียศาสตร์ การท่องเที่ยวของกลุ่ม จังหวัดอีสานได้ในแต่ละ จังหวัด ทั้งของชาวไทยและ ชาวต่างชาติ 2.ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากการสำรวจจะระดับความ สุนทรียศาสตร์การ ท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัด อีสานได้

คำถาม งานวิจัย	ระเบียบวิธีวิจัย	เครื่องมือ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
	<p>กำหนดกลุ่มด้วยตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูป ของทาโร่ยามโนเน่ (Taro Yamone)</p> <p>2. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ คอมพิวเตอร์ ด้วย การหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ รัดระดับความสัมพันธ์ โดยใช้สถิติทดสอบ ไค – สแควร์ (χ^2) และ แปลผลตามระดับความมี สุนทรียศาสตร์การ ท่องเที่ยว จาก ประสบการณ์การรับรู้ วิเคราะห์เปรียบเทียบ ระดับความมี สุนทรียศาสตร์การ ท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัด อีสานใต้ จำแนกเป็นราย จังหวัด และรวมทั้ง 6 จังหวัด โดยทดสอบ สมมติฐานด้วยค่าสถิติ F – test (One – way ANOVA) ที่ระดับความมี นัยสำคัญทางสถิติ 0.05</p>	<p>วิธีสำรวจความคิดเห็น จากนักท่องเที่ยวที่ไป เที่ยวกลุ่มจังหวัดอีสาน ได้แก่เป็นรายจังหวัด ทั้งชาวไทยและ ชาวต่างชาติ</p> <p>3. วิเคราะห์ข้อมูลจาก แบบสำรวจระดับความ มีสุนทรียศาสตร์ของ กลุ่มจังหวัดอีสานใต้ ทั้ง ชาวไทย และ ชาวต่างชาติ</p>	<p>มีสุนทรียศาสตร์การ ท่องเที่ยวของกลุ่ม จังหวัดอีสานใต้ทั้งของ ชาวไทยและ ชาวต่างชาติ</p>

คำถellungงานวิจัย	ระเบียบวิธีวิจัย	เครื่องมือ/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
3. แนวทางการจัดการทางสุนทรียศาสตร์ก้าวท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ค่าว่าไร	1. การจัดเวลาที่ประชุมตัวแทนสาขาวิชาชีพต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสุนทรียศาสตร์ก้าวท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้จากทั้ง 6 จังหวัด ให้สามารถมีส่วนร่วมตัวอย่างแบบจำเพาะเจาะจง 2. การบันทึกและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ	ประชุมเพื่อวิเคราะห์สถานการณ์จากการสำรวจระดับความมีสุนทรียศาสตร์ของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ เพื่อร่วมความคิดเห็นในการหาแนวทางการจัดการสุนทรียศาสตร์ก้าวท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ จากตัวแทนหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง และผู้สนใจอื่นๆ	ข้อสรุปในเรื่องแนวทางการจัดการความมีสุนทรียศาสตร์ของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้

1.7. ผลการวิจัยที่คาดว่าจะได้รับ

- 7.1 อัตลักษณ์ของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้
- 7.2 ระดับความมีสุนทรียศาสตร์ของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้
- 7.3 แนวทางการจัดการสุนทรียศาสตร์ก้าวท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้
- 7.4 แนวทางกำหนดยุทธศาสตร์พิ่งพาเศรษฐกิจสร้างความเข้มแข็งการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวก้าวท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้สู่ความยั่งยืนโดยเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน โดยแบ่งผลการวิจัยที่คาดว่าจะได้รับเป็นช่วงเวลาทำงานดังต่อไปนี้คือ

6 เดือนที่ 1.

1. ความเป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้แยกเป็นรายจังหวัด ทั้ง 6 จังหวัด
2. แบบสำรวจ ระดับความมีสุนทรียศาสตร์ของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้แยกเป็นรายจังหวัดจำนวน 3 จังหวัด

6 เดือนที่ 2.

1. ระดับความมีสุนทรียศาสตร์ของกลุ่มจังหวัดอีสานได้แยกเป็นรายจังหวัดจำนวน 3 จังหวัด
 2. แนวทางการจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานได้ทั้ง 6 จังหวัด

1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการ

- 1.8.1 จังหวัดในกลุ่มอีสานได้ทั้ง 6 จังหวัด ทราบแนวทางสร้างสิ่งที่แสดงความเป็นอัตลักษณ์ที่งดงามของความเป็นไทยในแต่ละจังหวัดได้อย่างชัดเจน

1.8.2 นักท่องเที่ยวเข้าใจและซาบซึ้งความเป็นไทยอีสาน ในกลุ่มจังหวัดอีสานได้ทั้ง 6 จังหวัดมากขึ้น

1.8.3 กระตุ้นให้เกิดการรักท้องถิ่นของประชาชนในกลุ่มจังหวัดอีสานได้

1.9 แนวทางในการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

- 1.9.1 ทำรายงานส่งผู้ที่เกี่ยวข้อง
 - 1.9.2 ประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ชุมชนเห็นความสำคัญและประโยชน์ที่จะได้รับจากการจัดการและพัฒนาความมีสุนทรียศาสตร์ของชุมชน ด้วยบทความ หรือสารสนเทศอื่นๆ ในรูปแบบที่เหมาะสม

1.10 ສຽບ

โครงการศึกษาวิจัยเรื่องการจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้เป็นงานวิจัยที่หารดับสนุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยว ด้วยคุณค่าและความงามจากอัตลักษณ์ของท้องถิ่นที่มีอยู่ โดยมีหลักการและเหตุผลว่า การจัดการการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดควรอยู่บนพื้นฐานของคุณค่าและความงามตามของอัตลักษณ์ที่ท้องถิ่นมีอยู่ ในเรื่องของกิจกรรมที่เกิดจากวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น สำเนียงและภาษาพูดของผู้คน การแต่งกายที่เป็นลักษณะเฉพาะของกลุ่มชาติพันธุ์ บุคลิกลักษณะของผู้คน ความสมบูรณ์ของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ องค์ความรู้ที่ได้จากแหล่งท่องเที่ยว พืชพรรณไม้พื้นเมือง ผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นบ้านอาหารท้องถิ่น และ สถาปัตยกรรมท้องถิ่นโดยที่นักวิจัยอย่างทราบว่า ความเป็นเอกลักษณ์ของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้มีลักษณะเป็นเช่นไร ความมีสุนทรียศาสตร์ของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้อยู่ในระดับใด แนวทางการจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวควรทำอย่างไร และยุทธศาสตร์พึงพาเสริมสร้างความเข้มแข็งการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยว กลุ่มจังหวัดอีสานใต้สุความยั่งยืน

โดยเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านควรทำอย่างไร การดำเนินวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ การสัมภาษณ์ การสำรวจ และการจัดเวทีประชุมเป็นเครื่องมือในการทำงานวิจัย โดยคาดว่าจะได้ผลจากการวิจัยในครั้งนี้คือ “ได้ประเภทและความอัตลักษณ์” ได้ระดับความมีสุนทรียศาสตร์ “ได้แนวทางการจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ และได้แนวทางกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาความเข้มแข็งการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ สู่ความยั่งยืนโดยเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน และคาดว่า จังหวัดในกลุ่มอีสานใต้ทั้ง 6 จังหวัด จะทราบแนวทางด้านน้ำและสร้างสิ่งที่แสดงความเป็นอัตลักษณ์ที่งดงามของตนเองในแต่ละจังหวัดได้อย่างชัดเจน ทั้งนี้เพื่อให้สามารถสร้างความซาบซึ้งถึงความงดงามและคุณค่าความเป็นไทย เกิดกระแสต้นให้เกิดการรักท้องถิ่นของประชาชน และสามารถทำให้ประชาชนได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวในที่สุด โดยใช้ระยะเวลาในการทำงานทั้งหมด 12 เดือน

บทที่ 2

วาระนกกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 บทนำ

โครงการวิจัยเรื่อง การจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ The Authenticity management of South Isan Trourisium เป็นโครงการวิจัยเพื่อหาระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ โดยนักวิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัย ทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ และเพื่อให้ได้แนวคิดในการหาคำตอบตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ คณานักวิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้คือ

2.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

2.1.2 ความสำคัญของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

2.1.3 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการ

2.1.4 แนวคิดเกี่ยวกับ การจัดการการท่องเที่ยว

2.1.5 แนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์

2.1.6 แนวคิดเกี่ยวกับสุนทรีย สุนทรียภาพ สุนทรียศาสตร์ และสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยว

2.1.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

ในการประชุม Globe'90 ณ ประเทศไทย ได้ให้คำจำกัดความของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน (Sustainable Tourism) ว่า หมายถึง “การพัฒนาที่สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว และผู้เป็นเจ้าภาพของท้องถิ่นในปัจจุบัน โดยมีการปกป้องและสงวนรักษา โอกาสต่าง ๆ ของอนุชนรุ่นหลัง การท่องเที่ยวนี้มีความหมายถึงการจัดการทรัพยากรเพื่อ ตอบสนองความจำเป็นทางเศรษฐกิจ สังคม และความงามทางสุนทรียภาพ ในขณะที่สามารถ รักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและระบบมีเดีย” (สถานการณ์สิ่งแวดล้อมไทย 2538)

เชียร์เลย์ อีเบอร์ (Shirley Eber 1993) จึงได้สรุปหลักการการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนไว้ ดังนี้คือ

1. มีการอนุรักษ์และใช้ทรัพยากรอย่างพอดี (Using Resource Sustainable) ทั้งที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรมเป็นสิ่งสำคัญ และเป็นแนวทางการทำธุรกิจในระยะยาว
2. มีการลดการบริโภคที่มากเกินจำเป็น และการลดของเสีย (Reducing Over-consumption and Waste) มาตรการนี้จะช่วยเลี่ยงค่าใช้จ่ายในการทำนุบำรุงสิ่งแวดล้อมที่ถูกทำลายในระยะยาว และเป็นการเพิ่มคุณภาพของการท่องเที่ยว
3. มีการรักษาและส่งเสริมความหลากหลายของธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรม (Maintaining Diverse) มีความสำคัญต่อการท่องเที่ยวในระยะยาว และช่วยขยายฐานของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
4. มีการประสานการพัฒนาการท่องเที่ยว (Integrating Tourism Planning) โดยพัฒนาให้เข้ากับกรอบแผนกลยุทธ์การพัฒนาแห่งชาติ การพัฒนาท้องถิ่น และการประเมินผลผลกระทบสิ่งแวดล้อม จะช่วยขยายศักยภาพการท่องเที่ยวในระยะยาว
5. มีการท่องเที่ยวที่รองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจของท้องถิ่น (Supporting Local Economics) โดยพิจารณาด้านราคา และคุณค่าของสิ่งแวดล้อมไว้ ไม่เพียงแต่ทำให้เกิดการประหยัด แต่ยังป้องกันสิ่งแวดล้อมไม่ให้ถูกทำลายอีกด้วย
6. มีการมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ของท้องถิ่นในสาขาวิชาการท่องเที่ยว (Involving Local Communities) ไม่เพียงแต่สร้างผลตอบแทนแก่ประชาชนและสิ่งแวดล้อมโดยรวม แต่ยังช่วยกระตุ้นคุณภาพการจัดการการท่องเที่ยวอีกด้วย
7. มีการปรึกษาหารือกันอย่างสม่ำเสมอ ระหว่างผู้ประกอบการ ประชาชนท้องถิ่น องค์กรและสถาบันที่เกี่ยวข้อง (Consulting Stakeholders and the Public) มีความจำเป็นในการที่จะร่วมงานไปในทิศทางเดียวกัน รวมทั้งร่วมแก้ปัญหาและลดข้อขัดแย้งในผลประโยชน์ที่แตกต่างกัน
8. มีการฝึกอบรมบุคลากร (Training Staff) โดยสอดแทรกแนวคิดและวิธีปฏิบัติในการพัฒนาแบบยั่งยืนต่อบุคลากรท้องถิ่นทุกระดับ จะช่วยยกระดับการบริการการท่องเที่ยว
9. มีการตลาดที่จัดเตรียมข้อมูลข่าวสารอย่างพร้อมมุล (Marketing Tourism Responsibly) จะทำให้นักท่องเที่ยวเข้าใจและเคารพในสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรมของแหล่งท่องเที่ยว และจะช่วยยกระดับความพอใจของนักท่องเที่ยวด้วย

10. มีการวิจัยและการติดตามตรวจสอบอย่างมีประสิทธิภาพ (Undisputed Research) ซึ่งจำเป็นต่อการช่วยแก้ปัญหา และเพิ่มผลประโยชน์ต่อแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยว และนักลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

จากแนวคิดที่กล่าวมาจะเห็นว่า แนวความคิดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน มุ่งเน้นให้ อุดหนากรุณาร่วมกับการท่องเที่ยวโดยรวม ปรับสภาพการจัดการเพื่อเข้าสู่ยุคใหม่ของกระแสโลกที่เปลี่ยนไป (Paradigm Shift) จากยุคสังคมบริโภคนิยมสู่ยุคสมัยสังคมเป็นใหญ่ : (สถานการณ์สิ่งแวดล้อมไทย, 2538) ดังนั้น ขอบเขตของการพัฒนาการท่องเที่ยวจึงครอบคลุม ทุกองค์ประกอบทุกส่วนของการท่องเที่ยว หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ การพัฒนาการท่องเที่ยว หันหมัดต้องมุ่งสู่ความยั่งยืน (All Tourism Should Be Sustainable Tourism : Dowlingl. 1995) กล่าวโดยสรุป กิจกรรมการท่องเที่ยวจะต้องสามารถดำเนินอยู่ได้ มีนักท่องเที่ยวมาเยี่ยม เยือนอย่างสม่ำเสมอ ทรัพยากรธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรม จะต้องไม่มี หรือมีน้อยที่สุด มีแต่การ จัดการอย่างยั่งยืนเท่านั้น จึงจะสามารถคงความยั่งยืนของการท่องเที่ยวไว้ได้

สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (<http://www.Greenzonethailand.com>) ได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนไว้ ดังนี้คือ การ ท่องเที่ยวแบบยั่งยืน เป็นการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ที่มีพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่องและยาวนาน มี องค์ประกอบ ดังต่อไปนี้ โดยรูปแบบการท่องเที่ยวในศตวรรษที่ 21 การท่องเที่ยวในสมัยโลกไร้ พรมแดน นอกจำกัดน้ำดื่มถึงความคุ้มค่าในเชิงเศรษฐกิจและสังคมแล้ว ยังจะต้องคำนึงถึง สิ่งแวดล้อมของโลกเป็นกรอบในการจัดการด้วยจึงจะเป็นการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน (Sustainable tourism)โดยแบ่งกิจกรรมการท่องเที่ยวได้ดังนี้คือ 4 รูปแบบ ดังต่อไปนี้

1. รูปแบบการท่องเที่ยวแบบการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ
2. รูปแบบการท่องเที่ยวในแหล่งวัฒนธรรม
3. รูปแบบการท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษ
4. กิจกรรมการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ (Natural based tourism) ความมีการจัดการดังนี้

1. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) หมายถึงการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติที่มี เอกลักษณ์เฉพาะถิ่นและแหล่งวัฒนธรรมที่เกี่ยวเนื่องกับระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมและการ ท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อมุ่งเน้นให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบน

2. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเล (Marine Ecotourism) หมายถึง การท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบในแหล่งธรรมชาติทางทะเลที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และแหล่งเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องภายใต้การจัดการสิ่งแวดล้อม และการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนรวมของท้องถิ่น

3. การท่องเที่ยวเชิงธรณีวิทยา (Geotourism) หมายถึง การท่องเที่ยวในแห่งธรรมชาติที่เป็นหินแกรนิตหินทราย อุ珉คิโพรง ถ้ำน้ำตก ถ้ำหินงอกหินย่อย ของพื้นที่โลก ศึกษาธรรมชาติของหิน ดิน แร่ต่างๆ และ พ่อสูชิล ได้ความรู้ มีประสบการณ์ใหม่ บนพื้นฐานโดยประชาชนในท้องถิ่น มีส่วนร่วมต่อการจัดการท่องเที่ยว

4. การท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agro tourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยว ไปยังพื้นที่เกษตรกรรมสวนเกษตร วนเกษตร สวนสมุนไพร พาร์มปศุสัตว์เพลิดเพลินในสวนเกษตร ได้ความรู้มีประสบการณ์ใหม่บนพื้นฐานความรับผิดชอบ มีจิตสำนึกรักษาสภาพแวดล้อม

5. การท่องเที่ยวเชิงดาราศาสตร์ (Astrological tourism) หมายถึงการเดินทางท่องเที่ยว เพื่อไปชม ปรากฏการณ์ทางดาราศาสตร์ที่เกิดขึ้นในแต่ละวาระ เช่น สุริยุป ในท้องฟ้าแต่ละเดือน เพื่อการเรียนรู้ระบบสุริยะจักรวาล มีความรู้ ความประทับใจ ความทรงจำและประสบการณ์ จิตสำนึกรักษาสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการ

การท่องเที่ยวในแหล่งวัฒนธรรม (Cultural based tourism) มีการจัดการดังนี้

1. การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ (Historical tourism) หมายถึง การเดินทางการท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวทางโบราณคดี และประวัติศาสตร์ เพื่อศึกษาและเพลิดเพลิน และโบราณคดีในท้องถิ่นพื้นฐานของความรับผิดชอบและมีจิตสำนึกรักษามรดกทางวัฒนธรรม และคุณค่า ของสภาพแวดล่งท่องเที่ยว

2. การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประเพณี (Cultural and traditional tourism) หมายถึงการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อชุมชนประเพณีต่างๆที่ชาวบ้านในท้องถิ่นนั้นๆจัดขึ้น ได้รับความเพลิดเพลิน นับถือการเคารพ พิธีกรรมต่างๆ และได้รับความรู้ความเข้าใจต่อสภาพทั้งสังคมและวัฒนธรรม มีประสบการณ์ใหม่ๆเพิ่มขึ้นบนพื้นฐานของความรับผิดชอบและจิตสำนึกรักษาสภาพแวดล้อมและมรดกทางวัฒนธรรม โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการการท่องเที่ยว

3. การท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิตในชนบท (Rural tourism / Village tourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อชุมชนงานประเพณีต่างๆ ที่ชาวบ้านในท้องถิ่นนั้นๆ จัดขึ้น ได้รับความเพลิดเพลินนับถือ การเคารพ พิธีกรรมต่างๆ และได้รับความรู้ มีความเข้าใจ ต่อสภาพสังคมและ

วัฒนธรรม มีประสบการณ์ใหม่ๆ เพิ่มขึ้นบนพื้นฐานของความรับผิดชอบและมีจิตสำนึกต่อการรักษาสภาพแวดล้อมและมารดกทางวัฒนธรรมโดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษ (Special interest tourism) มีการจัดการดังนี้

1. การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health tourism) หมายถึง การท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติและแหล่งวัฒนธรรม เพื่อการพักผ่อนและเรียนรู้วิธีการรักษาสุขภาพ การรักษาคุณค่าและคุณภาพชีวิตที่ดี มีจิตสำนึกต่อการรักษาสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน อนึ่ง การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพนี้บางแห่งอาจจัดรูปแบบเป็นการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพและความงาม

2. การท่องเที่ยวเชิงทัศนศึกษาและศาสนา (Edu -meditation tourism) หมายถึง การเดินทางเพื่อทัศนศึกษา และเปลี่ยนเรียนรู้จากปรัชญาทางศาสนา หาความรู้ สัจธรรมแห่งชีวิต มีการฝึกทำสมาธิ เพื่อมีประสบการณ์และความรู้ใหม่เพิ่มขึ้น มีคุณค่าและคุณภาพชีวิตที่ดีเพิ่มขึ้น มีจิตสำนึกต่อการรักษาสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน นอกจากนั้น นักท่องเที่ยวบางกลุ่มมุ่งการเรียนรู้ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย เช่น การทำอาหารไทย การนวดแผนไทย รำไทย -May Thai การซ่างและงานศิลปหัตกรรมไทย รวมถึงการบังคับข้างและเป็นความชำนาญ

3. การท่องเที่ยวเพื่อศึกษากลุ่มชาติพันธุ์หรือวัฒนธรรมกลุ่มน้อย (Ethnic tourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อเรียนรู้วิถีชีวิตความเป็นอยู่ วัฒนธรรมของชาวบ้าน วัฒนธรรมของหมู่บ้านชาว Küy หมู่บ้านชาวกะเหรี่ยง หมู่บ้านจีนฮ่อ ฯลฯ เพื่อมีประสบการณ์และความรู้ใหม่เพิ่มขึ้น มีคุณค่าและคุณธรรมท้องถิ่น โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

4. การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sports tourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อเล่นกีฬาตามความสนใจ ความสนใจ ในประเภทกีฬา เช่น กอล์ฟ ดำน้ำ ตกปลา สนุกเกอร์ กระดานโตคลีน สกีน้ำ ฯลฯ ให้ได้รับความเพลิดเพลินเพิ่มขึ้น มีคุณค่าและคุณภาพชีวิตที่ดีเพิ่มขึ้น มีจิตสำนึกต่อการรักษาสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น

5. การท่องเที่ยวแบบผจญภัย (Adventure Travel) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวไปยังแหล่งเที่ยวทางธรรมชาติที่มีลักษณะพิเศษ ที่นักท่องเที่ยวแต่ละคนปลดปล่อย มีความทรงจำ ความปลอดภัย และได้ประสบการณ์ใหม่

6 การท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ พาร์มสเตย์(Homestay & Farmstay)หมายถึง นักท่องเที่ยวกลุ่มที่ต้องการใช้ชีวิตใกล้ชิดกับครอบครัว ในท้องถิ่นที่ไปเยือน เพื่อการเรียนรู้ภูมิปัญญาขึ้นโดยมีจิตสำนึกรักษาสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น เป็นการจัดการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วม

7 การท่องเที่ยวพำนักระยะยาว (Longstay)หมายถึง กลุ่มผู้ใช้ชีวิตในปั้นปลายหลัง เกษยณอายุจากการทำงานที่ต้องการใช้ชีวิตต่างแดนเป็นหลัก เพื่อต่างประเทศเฉลี่ย 3-4 ครั้งต่อปี คราวละนานๆ อย่างน้อย 1 เดือน

นอกจากนี้ กรมส่งเสริมการส่งออก กระทรวงพาณิชย์ กำหนดความหมายของ การท่องเที่ยวพำนักระยะยาว เป็นการให้บริการร่วมกันระหว่าง โรงพยาบาล และผู้จัดการการท่องเที่ยว

8 การท่องเที่ยวแบบให้รางวัล (Incentive travel) หมายถึง การจัดนำเที่ยวให้แก่กลุ่มลูกค้าของบริษัทที่ประสบความสำเร็จ (มีความเป็นเลิศ) ในภารชาติสินค้า จำนวนน่าย责任制 ผู้แทนบริษัทจำนวนน่ายเครื่องไฟฟ้า ผู้แทนบริษัทจำนวนน่ายเครื่องสำอาง จากภูมิภาคหรือจังหวัด แทนจำนวนน่ายในประเทศไทยเป้าหมายไว้เป็นการให้รางวัลและจัดนำเที่ยว โดยออกค่าใช้จ่ายในการเดินทางค่าการจัดรายการพักแรมตั้งแต่ 2-7 วัน โดยคือราคาแบบเหมารวมค่าอาหารและบริการท่องเที่ยว

9 การท่องเที่ยวเพื่อการประชุม (MICE หมายถึง M= Meeting/ I= Incentive / C= conference / E= Exhibition) เป็นการจัดนำเที่ยวให้แก่กลุ่มลูกค้าของผู้ที่จัดประชุม มีรายการจัดนำเที่ยวก่อนการประชุม (Pre-tour) และรายการท่องเที่ยวในรูปแบบต่างๆ ไปทั่วประเทศ เพื่อบริการให้กับผู้เข้าร่วมประชุมโดยตรงหรือสำหรับผู้ที่ร่วมวันเดียวกัน หรือรายการที่เที่ยวพักค้างแรม 2-4 วัน โดยคิดราคาแบบเหมารวมค่าอาหารและบริการท่องเที่ยว

10 การท่องเที่ยวแบบผสมผสาน เป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่ผู้จัดการการท่องเที่ยวคัดสรรวูปแบบการท่องเที่ยวที่กล่าวมาแล้วข้างต้นนำมาจัดรายการเดินทางท่องเที่ยวในระยะนานตั้งแต่ 2-7 วัน หรือมากกว่านั้น เช่น การท่องเที่ยวเชิงนิเวศและเกษตร (Eco-agro tourism) การท่องเที่ยวเชิงเกษตรและผจญภัย (Eco-adventure travel) การท่องเที่ยวเชิงธรณีวิทยาและประวัติศาสตร์ (Geo-historical tourism) การท่องเที่ยวเชิงเกษตรและวัฒนธรรม

การท่องเที่ยวแบบมีกิจกรรมการท่องเที่ยว (Tourism activities) ระหว่างการเดินทางท่องเที่ยวในรูปแบบต่างๆ นั้น นักท่องเที่ยวที่มีความสนใจเป็นพิเศษในการท่องเที่ยว ชำนาญที่ได้รับฝึกมา เช่น การท่องเที่ยวเดินป่าชมและศึกษาพืชไม้ สมุนไพร การดูนกดูแมลง การพายเรือ ฝึกซ้อม

การเล่นเรือใบ การเล่นบล็อกลูน การล่องแก่งล่องเรือยาง การเล่นเจ็ตสกีและสกีน้ำ แสดงสาขาต่างๆ การน้ำดแพนไทร์ การเรียนและฝึกสมาร์ท

เกณฑ์การกำหนดแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการจัดการท่องเที่ยว (Criteria for tourism destination) การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ให้ได้รับความพึงพอใจที่คุ้มค่าตามแนวพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวจะต้องมีเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อกำหนดเป็นแหล่งท่องเที่ยวแต่ละประเภท โดยนำเสนอหัวข้อที่ต้องมีเกณฑ์ดังนี้คือ

1. เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์ และข้อดีของท้องถิ่นเดิม มีความสะอาด ร่มรื่น
2. มีความพร้อมในการบริหารจัดการ มีศูนย์ศึกษาและรวมชาติหรือวัฒนธรรม ภายใต้ศูนย์บริการอำนวยความสะดวก อนามัยอาหารและเครื่องดื่ม อนามัยของที่ระลึก รวมทั้งมีระบบบริการคนพิการด้วย การบริการสะดวกต่อการเดินทางของนักท่องเที่ยวทุกระดับ (เยาวชน คนสูงอายุ และคนพิการ) ต่อการเดินทาง
3. มีการจัดทำเส้นทางศึกษาแหล่งท่องเที่ยว (ธรรมชาติและวัฒนธรรม) ทั้งเส้นทางไป และกลับทางเดิม เส้นทางศึกษาและท่องเที่ยวนั้น ต้องคำนึงถึงความสะดวกสำหรับคนพิการ ตามหลักสากล
4. มีป้ายสื่อความหมายบนเส้นทางศึกษาเป็นระยะๆเพื่อให้เกิดความรู้แก่นักท่องเที่ยว
5. มีแผนที่และคู่มือนำท่องประกอบป้ายสื่อความหมายเพื่อให้ความรู้ต่อนักท่องเที่ยว
6. มีการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ จำนวนนักท่องเที่ยวต่อครั้งต่อวัน
7. มีมัคคุเทศก์ หรือวิทยากร หรือนักสื่อความหมายท่องถิ่น ที่รับผู้เข้าชม เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ความรู้
8. มีการบริหารจัดการพื้นที่ร่วมกับประชาชนในท้องถิ่นและพหุภาคี เช่น องค์กรภาครัฐบาล องค์กรเอกชน องค์กรบริหารส่วนตำบล (อ.บ.ต.) และแบ่งปันผลประโยชน์อย่างยุติธรรมและโปร่งใส
9. มีนโยบายและแผนงานต่อการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว รวมทั้งแผนงานการรักษาสภาพแวดล้อม และความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน การจัดการขยาย การจัดการน้ำเสีย การจัดการมลพิษต่างๆ ให้มีมาตรฐาน
10. มีแผนพัฒนาบุคลากรและการบริการสู่ระดับมาตรฐานสากล
11. หากแหล่งท่องเที่ยวมีที่พักแรมจะต้องเป็นที่พักแรมที่รักษาสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น
12. มีแผนงานการประเมินผลการปฏิบัติงาน ผลการบริการ เพื่อพัฒนาการจัดการให้ตามมาตรฐานสากล

ข้อตกลงในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน(APEC/PATA Code for Sustainable Tourism) ในฐานะที่ประเทศไทยเป็นหนึ่งในสมาชิกขององค์กรด้านการท่องเที่ยวแห่งภาคพื้นเอเชียแปซิฟิก ร่วมกันระหว่างประเทศสมาชิก คือ การเพิ่มศักยภาพด้านการท่องเที่ยวในประเทศสมาชิกให้มีคุณค่าและมีคุณที่มากกว่า 100 ประเทศ ได้ลงนามในข้อตกลงเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ควบคุณการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวของประเทศสมาชิก ซึ่งข้อตกลงดังกล่าวมีสาระสำคัญดังนี้

1 อนุรักษ์สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติระบบบินิเวศและความหลากหลาย ทางชีวภาพ โดยมีรายละเอียดดังนี้

- 1.1 สนับสนุนให้มีการอนุรักษ์ถิ่น แหล่งที่อยู่อาศัยของพันธุ์สัตว์ที่อาจจะถูกกระทำภัยเดือน
- 1.2 สนับสนุนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการค้นหา พื้นที่ที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ และกำหนดระดับความมีสุนทรียศาสตร์

2. ให้ความเคารพและให้การสนับสนุนบนธรรมาภิรัตน์และวัฒนธรรม รวมทั้งวิถีชีวิตของชุมชนโดยมีรายละเอียดดังนี้

- 2.1 มีความแน่ใจว่า ในการวางแผนและดำเนินการพัฒนาการท่องเที่ยวนั้น มีความเข้าใจในขอบธรรมาภิรัตน์ทั้งบทบาทของเด็กและสตรีด้วย
- 2.2 เปิดโอกาส ให้ประชาชนท้องถิ่นมาร่วมบริการหรือในการวางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยเฉพาะในประเด็นที่มีผลกระทบต่อชุมชน
- 2.3 สนับสนุนช่วยเหลือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการค้นหาตรวจสอบทางวัฒนธรรมที่มีคุณค่าเพื่อ การอนุรักษ์บริเวณใกล้เคียง
- 2.4 อดทนุนับประมาณ เพื่อจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่มีคุณภาพโดยคำนึงถึงการดำรงอยู่

3. นำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมมาใช้ โดย

- 3.1 มั่นใจว่า มีการนำการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมมาพนวกเป็นขั้นตอนหนึ่งในการวางแผน
- 3.2 สนับสนุนให้มีการติดตามตรวจสอบด้วยสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากกิจกรรมการท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ

3.3 กำหนดนโยบายและตัวชี้วัดด้านสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว และ/หรือ ทางการปฏิบัติตามที่ต้องการท่องเที่ยว

3.4 จัดตั้งองค์กรความร่วมมือ ที่รับเป็นที่ปรึกษาด้านการก่อสร้างสิ่งปลูกสร้าง และการออกแบบภูมิทัศน์เพื่อวัตถุประสงค์เชิงการท่องเที่ยว

4. สนับสนุน- ช่วยเหลือในพันธกิจการท่องเที่ยวเพื่อสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.1 สนับสนุน การปฏิบัติหรือกิจกรรมที่รับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม ในเรื่องของ

4.1.1 ลดการปล่อยสารมลพิษและการปล่อยแก๊สเรือนกระจก

4.1.2 อนุรักษ์และรักษาคุณภาพของแหล่งน้ำ

4.1.3 จัดการของเสียและการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ

4.1.4 ควบคุมระดับความดังของเสียง

4.1.5 ส่งเสริมการใช้ผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการรีไซเคิลและใช้วัสดุ ที่ย่อยสลายได้ธรรมชาติ

4.2 สนับสนุน หรือกระตุ้น ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการท่องเที่ยวให้ปฏิบัติตามนโยบายของห้องถินภูมิภาค

4.3 สนับสนุนการสร้างจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมและการเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมในทุกๆ กิจกรรมและเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบด้านการท่อง

4.4 สนับสนุน/ กระตุ้น ผู้ประกอบกิจการด้านการท่องเที่ยวให้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม

4.5 สนับสนุนด้านการตลาดการท่องเที่ยวที่ช่วยสร้างจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมอันดีงาม

5. ให้การศึกษา- ความรู้แก่นักท่องเที่ยวในเรื่องสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม โดย

5.1 สนับสนุน การนำประเด็นเรื่องคุณค่าด้านสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมเข้าไว้ใน การศึกษาการฝึกอบรม

5.2 送游客 ให้เกิดความพึงพอใจ และความเข้าใจแก่นักท่องเที่ยว ในประเด็นความ เปร้าะบังด้านสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมโดยการให้มีข้อมูลที่ถูกต้อง และการสื่อความหมายที่ เหมาะสม

5.3 ให้การสนับสนุนช่วยเหลือ การศึกษาวิจัยด้านผลกระทบทางวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม

6. ร่วมมือกับส่วนต่างๆ เพื่อทำให้สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมมีความยั่งยืน โดย

6.1 ร่วมมือ กับบุคคลและองค์กรต่างๆ ใน การร่วมกันปรับปรุงสิ่งแวดล้อมและการดำเนินงานต่างๆ เพื่อตรวจสอบด้วย

6.2 ปฏิบัติตาม ทุกอนุสัญญาระหว่างประเทศ กฎหมายของประเทศไทย และท้องถิ่น ที่ связปักป้องสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมชาติ และความอ่อนไหวทางวัฒนธรรม

ที่กล่าวมาทั้งหมด จะเห็นได้ว่า โดยแท้จริง แล้ว การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน คือการเรียนรู้ และใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า แทนการท่องเที่ยวที่ใช้ทรัพยากรกันแบบฟุ่มเฟือย หรือขาดจำากัด คิดว่า คนจะถึงเวลาแล้วที่จะนำเข้าแนวคิดต่างๆ เหล่านี้มาเริ่มปฏิบัติในเกิดผลอย่างจริงจังแทนการกล่าวอ้างกันในบทเรียน ทฤษฎีในตำรา หรือพูดกัน โดยไม่มีการปฏิบัติตามอย่างจริงจัง

2.3 ความสำคัญของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

ความสำคัญของการท่องเที่ยว (<http://wbc.msu.ac.th/> 28/ 06 / 2007 หน้า 1) อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีความสำคัญต่อความเจริญก้าวหน้า เศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยเป็นอย่างมาก และเป็นที่เชื่อกันว่าความสำคัญของการท่องเที่ยวจะมีมากขึ้นในอนาคต เนื่องจากธุรกิจมีน้อยราย升เสิร์ฟอย่างต่อเนื่อง และการท่องเที่ยวกลายเป็นแหล่งที่มาของเงินตราต่างประเทศที่สำคัญที่สุด การเดินทางท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมชุมชนชาติของมนุษย์ที่มีมาแต่โบราณกาล และได้พัฒนาการมาเป็นลำดับ ยิ่งมีความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่โดยเฉพาะการคมนาคมขนส่งก็ยิ่งทำให้การเดินทางท่องเที่ยวขยายวงกว้างออกไป โดยมีวัตถุประสงค์ต่างๆ หลากหลายกันไม่ว่าเพื่อธุรกิจ เพื่อนันทนาการ และเพื่อศึกษาหาความรู้ในสิ่งที่ไม่เคยเห็น การเดินทางท่องเที่ยวซึ่งเป็นกิจกรรมอันเป็นส่วนบุคคลเหล่านี้ได้เติบโตรวมกันเป็นกลุ่มก้อนขึ้น จนกระทั่งต้องอาศัยเทคนิควิชาการเฉพาะ การวางแผน การจัดองค์การ และการตลาด รวมเข้าแล้วเรียกว่า “อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว” ซึ่งจะมีบทบาทสำคัญอย่างมาก ต่อระบบเศรษฐกิจสังคม และการเมืองของนานาประเทศในปัจจุบัน อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวประกอบด้วยธุรกิจหลายประเภท ธุรกิจที่เกี่ยวข้องโดยตรงได้แก่ ธุรกิจการขนส่งธุรกิจที่พัสดุ อาหาร และธุรกิจนำเที่ยว ซึ่งผลผลิตหลักที่นักท่องเที่ยวซื้อโดยตรงก็คือ การบริการสำหรับธุรกิจที่เกี่ยวข้องทางอ้อมซึ่งได้แก่ การผลิตสินค้าเกษตรและ

หัตถกรรม เป็นต้น วัตถุดิบที่ใช้ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวคือความสวยงามตามธรรมชาติ ศิลปกรรมโบราณวัตถุสถาน ขนาดรวมเนียมประเพณีตลอดจนวิถีดำเนินชีวิตและรวมถึงความร่วมมือร่วมใจของเจ้าของท้องถิ่นในการให้ความเป็นมิตรไม่ตรึงผู้มาเยือนซึ่งล้วนเป็นวัตถุดิบที่ไม่สิ้นเปลืองหรือหมดสิ้นไป จึงนับเป็นอุตสาหกรรมประเภทที่ใช้วัตถุดิบได้เบริ่งกว่า อุตสาหกรรมประเภทอื่น ๆ นอกจากนั้นยังเป็นอุตสาหกรรมประเภทเดียวกันที่จำเป็นต้องใช้แรงงานคนในงานด้านบริการมากที่สุดและไม่จัดเป็นอุตสาหกรรมประเภทที่ก่อให้เกิดปัญหามลภาวะ

ในกรณีการซื้อสินค้าและบริการของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศถือได้ว่าเป็นการส่งสินค้าออกอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจึงเป็นแหล่งที่มาของเงินตราต่างประเทศที่สำคัญยิ่ง การลงทุนในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจากผลประโยชน์จะตอบอยู่ภายใต้ประเทศแล้ว ยังช่วยสร้างงานสร้างอาชีพอีกหลายแขนงก่อให้เกิดการกระจายงานกระจายรายได้ไปสู่ท้องถิ่นต่างๆ นับเป็นการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจอันเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศชาติ

นอกจากนี้ทางด้านสังคม การท่องเที่ยวก็เป็นการพักผ่อนที่ช่วยลดความตึงเครียด พักผ่อน ฯกับสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างผู้มาเยือนและเจ้าของท้องถิ่น จึงเห็นได้ว่าอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการ

มัลลิกา ตันสอบ (2544:10) การจัดการ (Management) หมายถึง การใช้ทรัพยากรในการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการอย่างมีประสิทธิภาพ แต่ยังมีคำอีกหนึ่งคำคือ การบริหาร (Administration) หมายถึง การกำหนดแนวทางหรือนโยบาย การสั่งการ การอำนวยการ การสนับสนุนและการตรวจสอบให้ผู้ปฏิบัติสามารถดำเนินงานให้ได้ตามเป้าหมายที่ต้องการซึ่งทั้งสองคำมีความแตกต่างในการใช้งานในระดับต่างกัน โดยการบริหารจะใช้กับหน่วยงานราชการเพื่อการวางแผนและกำหนดนโยบาย ซึ่งเป็นการบริหารระดับสูง ส่วนการจัดการจะให้ความสำคัญในเรื่องของการปฏิบัติตามนโยบายที่ระดับสูงกำหนดไว้ เช่นการจัดการเงิน การจัดการบุคคล เป็นต้น

นางลักษณ์ ทองศรี (2547:8) ให้ความหมายการจัดการ ว่า การจัดการ หมายถึง บทบาทของผู้นำในการจัดสร้างทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดการควบคุม เพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร

การจัดการเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์

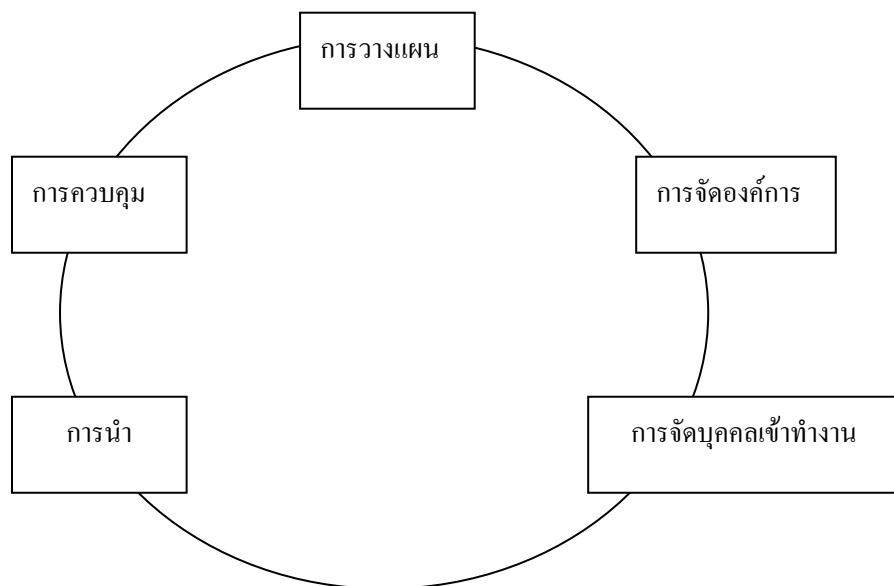
พิมลจารย์ นามวัฒน์ (2544:17-18) ได้ให้ความหมายของศาสตร์และศิลป์ ไว้ดังนี้

ศาสตร์ หมายถึง การนำองค์ความรู้ที่มีหลักเกณฑ์และทฤษฎีที่เกิดจากการศึกษาค้นคว้า เชิงวิทยาศาสตร์มาใช้ในการทำงาน

ศิลป์ หมายถึง ทักษะที่ได้จากประสบการณ์ การสังเกต การศึกษา และความสามารถใน การประยุกต์ใช้กับความรู้ทางการจัดการ

กระบวนการจัดการ

มัลลิกา ตันสอน ได้กล่าวถึงกระบวนการในการจัดการดังนี้

1. การวางแผน (Planning) เป็นหน้าที่ทางการจัดการหน้าที่แรกที่เกี่ยวข้องกับการ กำหนดทิศทาง (Direction) ภารกิจ (Mission) เป้าหมาย (Goals) และวัตถุประสงค์ (Objectives) ขององค์การเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ เพื่อบรรลุผลสำเร็จตามที่ต้องการ ความซับซ้อนและ การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมในปัจจุบัน ทำให้ผู้บริหารจำเป็นต้องคาดคะเน และกำหนด งานไว้ล่วงหน้าว่าจะทำอะไร (What) เมื่อไร (When) ที่ไหน (Where) ทำไมต้องทำ (Why) ใครเป็น ผู้รับผิดชอบ (Who) และจัดสรรงรภยากรอย่างไร (How)

2. การจัดองค์การ (Organizing) เป็นการจัดทำโครงสร้างองค์กร (Organization structure) และกำหนดระบบงาน (Work system) บทบาท (Role) อำนาจหน้าที่ (Authority) ความรับผิดชอบ (Responsibility) และหน้าที่ (Duty) ของบุคลากร เพื่อให้ทุกคนปฏิบัติงานได้อย่างเป็นระบบและสอดคล้องกันภายใต้หน่วยงาน ซึ่งจะทำให้องค์กรสามารถดำเนินงานสู่ เป้าหมายร่วมกันอย่างราบรื่นและใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

3. การจัดบุคคลเข้าทำงาน (Staffing) เป็นงานที่ผู้บริหารต้องจัดหาบุคคลให้เหมาะสมกับงานโดยพิจารณาจาก ความรู้ ทักษะ ความสามารถ ประสบการณ์ และปริมาณแรงงาน เพื่อการจัดคนให้เหมาะสมกับงาน (Put the right man on the right job) ตลอดจนการดูแลพัฒนาแรงงานที่มีให้ได้คุณภาพและอยู่กับองค์กรอย่างต่อเนื่อง

4. การนำ (Leading) โดยผู้บริหารจะกำหนดศรีษะและแนวทางที่จะทำให้พนักงานทุกว่าม มือและเต็มใจทำงานสำเร็จลุล่วง ด้วยความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้นำและผู้ตาม ดังนั้นผู้นำจึงควรมีภาวะผู้นำ มีเทคนิคการสื่อสาร การประสานงาน การติดต่อสื่อสารที่ดี

5. การควบคุม (Controlling) เป็นขั้นตอนการติดตาม ตรวจสอบ ประเมิน โดยมีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานไว้ เมื่อปฏิบัติงานตามแผนก็จะนำเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้เปรียบเทียบกับการทำงานถ้าไม่ได้มาตรฐานก็จะปรับปรุงแก้ไขงานในครั้งต่อไปให้ดีขึ้น เพื่อให้การดำเนินงานสามารถบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีคุณภาพ รวดเร็ว ตันทุนตា ปริมาณถูกต้อง

นอกจากนี้การจัดการจะประสบความสำเร็จสามารถวัดได้จาก การเพิ่มผลผลิต ในปัจจุบัน ความจำเป็นในการเพิ่มผลผลิตเป็นสิ่งสำคัญสำหรับองค์กรของรัฐบาลและเอกชน การเพิ่มผลผลิต (Productivity) หมายถึงปริมาณและคุณภาพของการทำงานซึ่งเกิดจากการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร (Schermerhorn.1999: G-8) ผลผลิต เป็นอัตราส่วนระหว่างปัจจัยนำเข้าภายในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง และคุณภาพที่กำหนด ซึ่งสามารถวัด ซึ่งสามารถวัดการเพิ่มผลผลิตได้ การจัดสรรงหัตภัยกรณั้น ผู้บริหารต้องคำนึงถึงค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นเพื่อให้องค์กรสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ด้วยการควบคุมการทำงานให้เกิดประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพไปพร้อมๆ กันแต่ถ้าขาดอย่างใดอย่างหนึ่งแล้วจะทำให้องค์กร เสียเวลา เสียค่าใช้จ่าย และไม่สามารถแข่งขันกับคู่แข่งขันได้

ประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง การใช้ทรัพยากรขององค์กรให้บรรลุเป้าหมาย ขององค์กร

ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การใช้ทรัพยากรขององค์กรให้เกิดความสัมมูลค่า น้อยที่สุดโดยสามารถบรรลุจุดมุ่งหมายโดยใช้ทรัพยากรต่ำสุด

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

รำไพพรรณ แก้วสุริยะ(รำไพพรรณ แก้วสุริยะ <http://www.stou.ac.th / 1-4>) ได้กล่าวถึง การท่องเที่ยวแบบยั่งยืนว่า ในระยะที่ผ่านมา รัฐบาลเห็นว่าการท่องเที่ยวเป็นการนำรายได้เข้าสู่ในท้องถิ่นหรือสู่ผู้ประกอบการโดยไม่ต้องลงทุนใดๆ มีสมบัติเป็นมรดกทางธรรมชาติและมรดกทาง

วัฒนธรรมอยู่แล้ว การท่องเที่ยวในระยะเวลาที่ผ่านมาจะเห็นว่าเป็นการใช้ทรัพยากรกันอย่างฟุ่มเฟือย ทำให้เกิดปัญหาแหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรม ในแหล่งท่องเที่ยวนั้นสกปรกด้วยขยะ รวมถึงมลพิษทางสิ่งแวดล้อมต่างๆ ด้วย ในกระบวนการนักคิดนักพัฒนาของโลก มีวิธีหนึ่งที่จะสามารถรักษาทรัพยากรการท่องเที่ยวให้ยั่งยืนและสามารถใช้จันถึงลูกหลานหลายชั่วอายุคน เรียกว่าการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งการพัฒนาเพื่อจะให้เกิดความยั่งยืนนั้นจะคำนึงถึงส่วนประกอบหลายประการคือ

ประการที่ 1 เพื่อให้เกิดความยั่งยืนจะต้องสำรวจดูว่าในพื้นที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทำอย่างไรถึงจะรักษาเอาไว้ได้ นั่นคือต้องนำหลักการกร่อนน้ำรักษาเข้ามาใช้

ประการที่ 2 คำนึงถึงความสามารถในการรองรับของพื้นที่ ถ้ามีพื้นที่จำกัดแต่มีปริมาณนักท่องเที่ยวมากเกินไป

ประการที่ 3 คำนึงถึงการใช้ทรัพยากรอย่างชาญฉลาดและให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทำอย่างไรจึงจะใช้ทรัพยากรไม่ว่าจะเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการบริการทั้งหลาย ได้แก่ เรื่องพลังงานแสงสว่าง น้ำมัน ควรใช้อย่างชาญฉลาด ทั้งน้ำดื่มและน้ำที่ใช้แล้วจะปล่อยเข้าสู่แหล่งธรรมชาติ จะต้องมีการนำบดัน้ำให้เป็นน้ำดี และสิ่งต่างๆ ที่ทำให้เกิดปัญหานั้นต้องมีระบบการจัดการรวมถึงตัววิธีการที่จะบริการ และให้นักท่องเที่ยวรู้จักวิธีใช้แหล่งท่องเที่ยวนั้นด้วยสิ่งนี้เป็นหลักการและแนวทางของการจัดการการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

การบูรณาการการพัฒนา จะต้องเน้นถึงธุรกิจทั้ง 5 ธุรกิจ ตั้งแต่ผู้ประกอบธุรกิจขนส่ง ธุรกิจที่พัฒนาธุรกิจร้านอาหารธุรกิจ การจัดนำเที่ยว และธุรกิจการจัดทำสินค้าของที่ระลึก ผู้ที่เกี่ยวข้องได้แก่เจ้าของแหล่งท่องเที่ยว ผู้ที่รับผิดชอบทั้งหน่วยราชการและองค์กรชุมชน องค์กรภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง

การท่องเที่ยวแบบยั่งยืนในปัจจุบัน การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยรับหลักการมาจากองค์กรท่องเที่ยวแห่งโลกและสมาคมท่องเที่ยวภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก หรือที่เรียกว่า พาต้า ประมาณปี 2535 ทั่วโลกได้คิดถึงการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยคิดถึงแผนแม่บทของโลก และแผนปฏิบัติการของโลกที่เรียกว่า อาชญาณด้าที่ 21 หรือที่เรียกว่า yünef และบรรดาสมาชิกได้คิดทบทวนถึงแผนปฏิบัติการดังกล่าว ผ่านมา 10 ปี ประเทศไทยได้ทำอะไรบ้าง หลักของการพัฒนาอย่างยั่งยืนมีไว้จะเป็นอุตสาหกรรมใดๆรวมถึงการท่องเที่ยวที่เป็นอุตสาหกรรม ซึ่งจะต้องคิดถึงกรอบตรงนี้ด้วย

วิธีการที่จะทำให้ทรัพยากรมีใช้อย่างชาญฉลาดและพอเพียงต่อการใช้ แหล่งท่องเที่ยวไม่เสื่อมโทรม จึงได้คิดเป็นรูปแบบของการท่องเที่ยวอย่างมากดังนี้

รูปแบบที่ 1 แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ชุมชน คือการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์

รูปแบบที่ 2 แหล่งท่องเที่ยวในชุมชนชาติ จะเป็นความคิดสมัยใหม่ เรียกว่าการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ คิดถึงเรื่องกำเนิดของโลกเป็นมาอย่างไร แหล่งท่องเที่ยวนี้ประกอบไปด้วยอะไรบ้าง การเปลี่ยนแปลงไม่ว่าจะเป็นดิน เป็นหิน เป็นน้ำ เป็นหาดทราย เกิดขึ้นมาได้อย่างไร และมนุษย์เราไปใช้อย่างไร เป็นการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติที่เจาะลึกลงไป

รูปแบบที่ 3 แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติหรือการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่มุ่งเน้นสร้างชื่น มีการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ทั้งแหล่งโบราณคดีก่อนประวัติศาสตร์และสมัยประวัติศาสตร์ แหล่งท่องเที่ยวที่เป็นความเชื่อของมนุษย์ในประเพณีสืบสองเดือน ที่เรียกว่าการท่องเที่ยวชุมวัฒนธรรม ประเพณี หรือเรียกว่า เศร้าเจ้อรอold แอนด์ เทรอดดิชั่น ทัวร์สิลชีม

รูปแบบที่ 4 คือการท่องเที่ยวดูวิถีชีวิตของผู้คนในชนบท ภูมิปัญญาพื้นบ้าน หมู่บ้านท่องเที่ยว หมู่บ้านจักสาร หมู่บ้านทำเครื่องเงินเครื่องทองต่างๆ เครื่องเซรามิก เป็นการท่องเที่ยวชมวิถีชีวิตในชนบท

รูปแบบที่ 5 เป็นรูปแบบที่เกิดขึ้นหลังจากวิกฤตทางเศรษฐกิจคือ การห่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่เรียกว่า เอลท์ ทัวร์ลิสซิ่ม กำลังนิยมกันมาไม่ว่าจะเป็นการตรวจสุขภาพ การทำจิตใจให้ร่าเริง แจ่มใสคลายเครียด บรรเทาด้วยการทำสมารยาชิ ใช้หลักศาสนาไม่ว่าจะเป็นศาสไดก์ตาม ให้อยู่ในลักษณะคลายความเครียดและมีจิตใจที่ผ่องแผ้ว มีสุขภาพดี ใช้เวลาหลังจากที่รักษาสุขภาพร่างกายออกกำลังกายแล้วก็ไปห้องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นวัฒนธรรมกำลังนิยมกันมาก

ทุกรูปแบบจะมีกระบวนการจัดการให้เป็นการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน มีเกณฑ์ต่างๆ ที่จะกำหนดอุกมาเป็นการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน คือให้ได้เที่ยวและได้ความรู้ และรู้จักคิด สามารถนำมายกย่องในชีวิตได้อย่างเรื่องการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

ฉะนั้นในความหมายของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจึงหมายถึง การใช้ทรัพยากรหรือวิธีการจัดนำเที่ยวเพื่อตอบสนองความจำเป็นทางเศรษฐกิจ สังคม และทางวัฒนธรรม บนพื้นฐานของ การจัดการใช้ทรัพยากรอย่างรู้อย่างชาญฉลาด อย่างทรงคุณค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด เกิดผลกระทบน้อยที่สุด มีใช้ได้นานถึงรุ่นลูกหลานและใช้ประโยชน์ได้นานที่สุด เป็นการท่องเที่ยวโดยใช้รูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน การจัดการการท่องเที่ยวที่จะสร้างประโยชน์อย่างยั่งยืน จะต้องปฏิบัติตามไปนี้

1. ทรัพยากรที่มีอยู่จะต้องรักษาและจัดการไว้ให้เหมือนเดิม มีเอกสารลักษณ์หรือมีอัตลักษณ์ของตัวเอง ให้ใช้ได้ยาวนาน
 2. มีการจัดการให้พื้นที่ในแหล่งท่องเที่ยวนี้สามารถรองรับท่องเที่ยวที่เข้าไปเที่ยวแล้วได้รับความสุขใจ สนับสนุนความเพลิดเพลิน ได้ความรู้ความประทับใจและความปลดปล่อย
 3. มีการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี เพื่อที่จะให้ใช้ได้ยาวนานที่สุด และใช้ได้ตลอดไป
- หลัก 3 ประการที่พูดถึงการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจะต้องประสบความสำเร็จใน 3 ประการนี้ให้ได้และประชาชนในท้องถิ่นจะต้องมีรายได้มีความผาสุก มีเศรษฐกิจดีขึ้น คุณภาพชีวิตของคนในท้องถิ่น ต้องดีขึ้นด้วย เป็นผลทางอ้อมให้ผู้คนในท้องถิ่นนั้นมีความรู้สึกรักบ้านของตัวเองมากขึ้น การที่นักท่องเที่ยวกลับมาเที่ยวเมืองไทยอีกครั้งหนึ่ง หรือซื้อผลิตภัณฑ์กลับไปประเทศของเขามาก็แล้ว ครั้งเล่านั้น ส่วนหนึ่งมาจาก เรื่องของทรัพยากร ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตหรือแม้แต่กิจกรรมพิเศษที่เราได้จัดไว้บริการสำหรับนักท่องเที่ยว แต่ขณะเดียวกันสิ่งสำคัญที่สุดคืออธิบายไมตรีที่ดีของคนไทย และยิ่มสยามของเราที่จะสร้างความประทับใจและมัดใจให้ชาวต่างชาติมาเที่ยวเมืองไทยแล้วรู้สึกเหมือนญาติเหมือนมิตรของเรานั่นเอง

2.6 แนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์

คำว่า อัตลักษณ์ (อ่านว่า อั๊ด-ตะ-ลักษ์) ประกอบด้วยคำว่า อัต (อั๊ด-ตะ) ซึ่งหมายถึง ตน หรือ ตัวเอง กับ ลักษณ์ ซึ่งหมายถึง สมบัติเฉพาะตัว. คำว่า อัตลักษณ์ ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า identity (อ่านว่า ไอ-เด็น-ติ-ตี้) หมายถึง ผลกระทบของลักษณะเฉพาะของสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งทำให้สิ่งนั้น เป็นที่รู้จักหรือจำได้ เช่น นักษัตรองกลุ่มนี้มีอัตลักษณ์ทางด้านเสียงที่เด่นมาก ใครได้ยินก็จำได้ทันที. สังคมแต่ละสังคมมีอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของตนเอง. โลกกว้างที่ทำให้อัตลักษณ์ของสังคมไทยเปลี่ยนไป.(บทวิทยุรายการ "รู้รัก ภาษาไทย" ๑๖ มิ.ย ๒๕๕๐ เวลา ๗.๐๐-๗.๓๐ น)

พิริยะ ไกรฤกษ์ ได้กล่าวถึงอัตลักษณ์ หรือ เอกลักษณ์ แปลจากคำอังกฤษว่า Identity คั้งหนึ่งนิยมใช้คำว่า “เอกลักษณ์” ในความหมายว่า เป็นคุณสมบัติของคน หรือสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่แสดงลักษณะเฉพาะที่ทำให้คนนั้นหรือสิ่งนั้นมีความโดดเด่นแตกต่างไปจากคนอื่นหรือสิ่งอื่น ต่อมาวาริวิชาการนิยมเลือกใช้คำว่า “อัตลักษณ์” เนื่องจากความหมายตามรูปศัพท์ของ “เอกลักษณ์” ที่สื่อความหมายว่ามีเพียงหนึ่งเดียว ซึ่งไม่ค่อยตรงกับความหมายของคำ Identity ในแนวคิดหลังสมัยใหม่ ที่เสนอว่าเป็นเรื่องของตำแหน่งแห่งที่ บทบาทและฐานะของคน อีกประการหนึ่งในคนคนเดียวกันสามารถมีลักษณะเฉพาะได้มากกว่าหนึ่งลักษณะ

สำหรับมนุษย์แต่ละคนนั้น การที่พากษาสามารถระบุความรู้สึกและการกระทำของเขานั้น หรือสามารถระบุตนเองได้ เนื่องจากภายในตัวเองทางสังคม ได้มีการจัดประเภทและให้ชื่อแก่วัตถุ การกระทำ ลักษณะของปรากฏการณ์ ตลอดจนมีการกำหนดตำแหน่งให้แก่บุคคลตามสถานภาพ และการแสดงบทบาททางสังคม ซึ่งมนุษย์แต่ละคนจะรับเอาประเภท ชื่อ หรือตำแหน่งที่ สอดคล้องกับลักษณะของตนมา尼ยามตนเอง และระบุชื่อให้กับตนเองดังกล่าว ก็คืออัตลักษณ์ ของเขานั่นเอง ดังที่ Gregory Stone (1962:121) อธิบายอัตลักษณ์ในฐานะที่เป็นการรับรู้ที่ตั้ง (location) ทางสังคมของปัจเจกบุคคล หรือคือที่ซึ่ง บุคคลถูกกำหนด “ตำแหน่ง” (situated) ในความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นๆซึ่งบุคคลบอกกับตนเองว่า เขายield เป็น หรืออะไรที่บุคคลประการศต่อ คนอื่นๆว่า เขายield เป็นอะไร กังที่กล่าวมาทั้งหมดต้องตอบคำถามว่า “ฉันคือใคร” โดยการนิยาม ตนเองให้เข้าสู่กลุ่ม หรือประเภททางสังคม ซึ่งโครงสร้างทางสังคมได้กำหนดไว้ให้แก่ผู้แสดง บทบาท

Charon (1980:64) เสนอให้เห็นถึงอิทธิพลของโครงสร้างทางสังคมว่า มีส่วนในการกำหนดสถานภาพ บทบาท และอัตลักษณ์ของบุคคล อันเป็นอัตลักษณ์ที่ถูกกำหนดโดยทั้งจากตนเองและบุคคลอื่น ซึ่งมีส่วนสัมพันธ์กับสถานภาพ บทบาท ตลอดจนความคาดหวังในบทบาททางสังคม

เมื่อปุ่มคลิกตามว่า “ฉันคือใคร” ก็มักจะได้รับคำตอบจากสองทาง คือ จากตัวเอง(private) และจากสาธารณะชน (public)

คำตอบจากตัวเอง ก็คือ ลักษณะที่นิยามว่าตัวเองคือใคร ซึ่งเป็นรูปแบบของอัตลักษณ์ส่วนบุคคล (personal identity)

คำตอบจากสาธารณะ คือ ภาพพจน์ที่คนอื่นมีต่อบุคคลหนึ่ง เรียกได้ว่าเป็นอัตลักษณ์ทางสังคม (social identity) ของบุคคลนั้นซึ่งได้มาจากการที่สังคมให้ค่า (Rubington and Weinberg, 1987:289)

ซึ่งในบางคันนั้น อัตโนมัติส่วนบุคคลและอัตโนมัติทางสังคมอาจจะไม่ใช่แบบเดียวกัน เนื่องจากเป็นการตัดสินตามสายตาจากการกระทำและผู้มองที่แตกต่างกันไป หากบุคคลผู้เป็นเจ้าของอัตโนมัติส่วนบุคคลเห็นว่า อัตโนมัติที่เขากับตนเองเป็นอัตโนมัติที่สังคมเห็นว่าไม่ถูกต้องและไม่ได้รับความเชื่อถือ เชาก็จะปกปิดอัตโนมัติส่วนบุคคลที่เบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานของสังคม คันนั้นเสีย โดยการสร้างภาพพจน์ต่อสังคมภายนอกเพื่อให้เกิดอัตโนมัติทางสังคมในทางบวก ขึ้นมา

กล่าวไว้ว่าอัตลักษณ์ทางสังคมอาจสร้างโดยตัวบุคคลเองหรือโดยบุคคลอื่น ๆ ได้

นั่นคือ ในขณะที่บุคคลสามารถสร้างหรือแสดงภาพพจน์แก่สังคมเพื่อให้เกิดอัตลักษณ์ทางสังคม ตามที่เข้าต้องการ ผู้อื่นก็สามารถกำหนดอัตลักษณ์ทางสังคมให้กับบุคคล ตามสายตาของผู้ชม (audiences) ภายใต้เงื่อนไขของการปฏิสัมสารค์ทางสังคม โดยเฉพาะการกำหนดอัตลักษณ์ทางสังคมจากตัวแทนของการควบคุมทางสังคม เช่น ตำรวจ จิตแพทย์ นักจิตวิทยา ฯลฯ ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดการคล้อยตามในอัตลักษณ์ส่วนบุคคลหรือไม่ก็ได้

อัตลักษณ์ส่วนบุคคลในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของมนิทศน์แห่งตน (self concept) นั้น อัตตะ (self) ถือได้ว่าเป็นวัตถุที่บุคคลติดต่อสื่อสารกับมันโดยตรง และเป็นวัตถุที่เราเห็น เราคิด เกี่ยวกับมันในสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งส่วนหนึ่งของมนิทศน์แห่งตนจะเกี่ยวข้องกับอัตลักษณ์ จาก การที่เราให้ชื่อกับวัตถุทางสังคมทั้งหลาย สิ่งนี้จะทำให้เราสามารถรวมตนเองเข้ากับการจัดประเภท (classify) หรือการให้ชื่อต่างๆ แก่โลกทางวัตถุ ทางสังคม และเช่นเดียวกับเราให้ชื่อแก่ ตนเอง อัตลักษณ์ของเราก็คือชื่อที่เราเรียก ดังนั้น อัตลักษณ์ก็คือการแสดงชนิด (typified) หรือ การแสดงมิติทางสังคมของอัตตะที่ถูกเสนอสถานการณ์ต่างๆ ภายใต้บริบทของความสัมพันธ์ทาง สังคม โดยที่บุคคลจะมีอัตตะที่กล้ายเป็นการแสดงชนิดหรือประเภทของตนตามสถานการณ์โดย ผ่านอัตลักษณ์ที่หลากหลาย นั่นย่อมหมายความว่า อัตลักษณ์ทั้งหลายดังกล่าวของบุคคลจะก่อ ตัวเป็น "อัตตะทางสังคม" หรือ อัตตะภายนอกที่บุคคลอื่นๆ อย่างสม่ำเสมอ ในรูปของการกระทำการทางสังคม ภายใต้ ชีวิตประจำวัน (Goffman, 1959:84)

จากความหมายต่างๆ ดังที่กล่าวมาข้างต้นของคำว่าอัตลักษณ์นั้น เราอาจสรุปได้ว่า อัตลักษณ์ เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นภายในสังคม โดยพัฒนาจากกระบวนการปฏิสัมสารค์กับบุคคลอื่นๆ ภายใต้บริบททางสังคม เมื่อสถานการณ์ทางสังคมเปลี่ยนแปลงไป ความหมายของสิ่งต่างๆ ก็อาจ ผิดแผกไปจากเดิม ความคาดหวังและการตอบสนองต่อพฤติกรรมของคนอื่นๆ ก็อาจเปลี่ยนรูปแบบ ไปตามลักษณะของสถานการณ์ และความเป็นจริงในสถานการณ์นั้นๆ ซึ่งจะทำให้อัตลักษณ์ หรือความหมายที่บุคคลให้แก่ตนเองเปลี่ยนแปลงไปด้วย

ดังนั้นการนิยามตนเองหรือการนิยามอัตตะจึงดำเนินไปภายใต้การปฏิสัมสารค์กับบุคคล อื่นๆ ในขณะที่บุคคลอื่นๆ ให้ตราประทับกับ "me" คือตัวเราในฐานะที่เป็นผู้ถูกกระทำ ส่วน "I" จะ ให้ตราประทับแก่ตัวเอง ดังนั้นชื่อต่างๆ ที่คนอื่นให้กับเรา และชื่อของเราก็คือนิยามว่า "ฉันคือใคร" ในความสัมพันธ์กับคนอื่นๆ ที่เราปฏิสัมสารค์ด้วย และหากอัตลักษณ์ได้รับการพิจารณาว่าเป็นสิ่งดี จากคนอื่นๆ บางที่เราอาจพิจารณาอัตลักษณ์นั้นๆ ว่าเป็นสิ่งที่ดีด้วย (Charon, 1985:77-78)

นอกเหนือจากที่กล่าวมาข้างต้น ยังมีข้อเสนอต่อไปอีกว่า อัตลักษณ์ต่างๆเป็นตราประทับที่อาจจะไม่ถูกใช้โดยคนอื่นๆทั้งหมด แต่จะใช้เฉพาะกลุ่มอ้างอิง (reference group) และบุคคลนัยสำคัญ (significant others) ของปัจเจกบุคคลเท่านั้น และอัตลักษณ์นี้จะกลายมาเป็นศูนย์กลางของบุคคล เมื่อการปฏิสัังสรรค์กับคนอื่นๆแต่ละครั้ง ได้ยืนยันอัตลักษณ์ดังกล่าว มา กไป กว่านั้น การเรียนรู้จากคนอื่นๆว่า “เราเป็นใคร” นอกจากจะช่วยประสบต่อคนที่เราปฏิสัังสรรค์ว่า “เราคือใคร” ด้วย เมื่อเป็นเช่นนั้น การปฏิสัังสรรค์จะเป็นกระบวนการสองทาง กล่าวคือ ในทางหนึ่ง บุคคลอื่นๆสามารถให้คำนิยามกับเราได้ และอีกทางคือ เราจะมีอิทธิพลต่อการนิยามของคนอื่นในแนวทางที่เราประนีประนองได้ เช่นกัน

ในการพิจารณาถึงการที่จะให้ความหมายอัตลักษณ์กับแต่ละบุคคล การพยายามที่จะ อธิบายถึงความสัมพันธ์ที่มั่นคงของแนวโน้มต่างๆ ในฐานะที่เป็นแกนกลางในการสร้างอัตลักษณ์ โดยการจะให้ความสำคัญต่อการพิจารณาถึงการกระทำ (action) ในวัฒนธรรมของบริบททาง สังคมของพวากษา และการให้ความหมายพิเศษทางสังคมต่อการกระทำนั้น

มนุษย์กับสังคมนั้นเป็นหน่วยที่แยกออกจากกันไม่ได้ การเข้าใจความต้องการของบุคคล หนึ่งจะทำให้เข้าใจความต้องการของอีกคนหนึ่ง แสดงให้เห็นถึงความต้องการของทั้งสองฝ่าย แต่ มิใช่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดกำหนดอีกฝ่ายหนึ่ง สังคมจึงหมายถึงสิ่งที่ปัจเจกบุคคลสร้างขึ้น มีลักษณะเป็น กระบวนการ เป็นเส้นทางการผลวัตของบุคคล และบุคคลก็เข้าใจความหมายทางสังคมที่เขาเป็น ผู้สร้างขึ้นจากการตีความการกระทำการแต่ละฝ่าย มนุษย์จึงเป็นทั้งผู้กำหนดและเป็นผู้ถูกกำหนด ในกระบวนการปฏิสัังสรรค์ (ประภาพรวณ วงศ์โรจนะ, 2532:11)

นั่นคือแนวคิดทางทฤษฎีปฏิสัังสรรค์สัญลักษณ์จะมองว่า มนุษย์มีลักษณะที่ดีแล้วอยู่ เสมอ การกระทำและอัตตะของมนุษย์จะเกิดขึ้นจากการกระการทำที่ต่อเนื่องทางสังคม โดยมีการ กระทำระหว่างกันของบุคคล ผ่านการให้ความหมาย (meaning) ในเชิงสัญลักษณ์ (symbol) แก่สิ่งต่างๆตามสถานการณ์นั้นเอง

สัญลักษณ์ที่เป็นตัวสื่อความหมายที่มนุษย์สื่อสารกันนั้น จะมีลักษณะสำคัญ คือ เป็น สัญลักษณ์ที่มีความหมายร่วมกันภายในสังคม เช่น ภาษา เป็นกลุ่มของสัญลักษณ์ที่มีความหมาย ร่วมกันในสังคม นอกจากนั้นยังรวมถึงการแสดงออกทางร่างกาย ทางสีหน้า หรือ ทางการกระทำ อีกด้วย

สำหรับลักษณะที่สำคัญของการกระทำระหว่างกันของมนุษย์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการให้ ความหมายนั้น Blumer (1969:94) ได้เสนอว่า

1. การกระทำการของบุคคลขึ้นอยู่กับความหมายที่บุคคลมีต่อวัตถุ

2. ความหมายของสิ่งต่างๆได้มาจาก การปฏิสัมสารคร์ทางสังคม
3. ความหมายนั้นมีระดับเฉพาะตัว เนื่องจาก การตีความของแต่ละบุคคล

ในภาวะที่หือการศึกษาเกี่ยวกับอัตลักษณ์นั้น จะต้องคำนึงหรือนึกถึงเสมอว่า อัตลักษณ์ คือการแสดง “ตน” หรือการแสดงทางมิติทางสังคมของอัตตะ นั้นคือ อัตลักษณ์ หลาย ๆ อัตลักษณ์ของบุคคลจะก่อตัวเป็น “อัตลักษณ์เชิงสังคม” หรืออัตตะในบริบทของการกระทำทางสังคม ดังนั้นในการศึกษาครั้นี้จึงมุ่งปะเจ็บความสนใจไปยังอัตตะ และกระบวนการสร้าง อัตลักษณ์ โดยอาศัยความเชื่อที่ว่า บุคคลจะมีความหมายแห่งตน (self constructs) ที่สัมพันธ์กัน หมายความว่า ความคิดเกี่ยวกับตนของ การประเมินคุณค่าของตนเอง ความรู้สึกต่อตนของ หรือการรับรู้ เกี่ยวกับตนของ เป็นผลมาจากการที่บุคคลมองตนของตนเอง เมื่อนอกจากวัตถุทางสังคมอย่างหนึ่ง ซึ่ง สามารถให้เชื่อ หรือประทับตราแก่วัตถุนั้นได้ ซึ่งการให้เชื่อและความหมายแห่งตนของในสูนนั้นที่เป็น วัตถุ จะเป็นผลมาจากการที่บุคคลเข้าร่วมปฏิสัมสารภัยในโลกแห่งความหมายที่ถูกบ่งชี้จาก สังคม

แนวคิดข้างต้น เป็นการยืนยันความจริงที่ว่า ตำแหน่งทางสังคมที่ถูกกำหนดโดย ความหมาย ซึ่งถือว่าเป็นแกนกลางในการทำความเข้าใจมนุษย์ โดยแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่าง มนุษย์กับสังคม ในแง่ของกระบวนการหือองค์ประกอบที่ต่อเนื่องทางสังคมจะมีผลต่อการกระทำการเปลี่ยนความหมาย และประสบการณ์ของบุคคล

สำหรับอัตลักษณ์นั้น อัตลักษณ์ทั้งหลายของมนุษย์คนหนึ่งก็คือมิติหนึ่งๆ ของอัตตะ ซึ่ง สามารถเกิดขึ้น พัฒนา หรือมีการเปลี่ยนแปลงได้ภายในโครงสร้างสังคม หรืออาจกล่าวได้ว่า

1. มิติต่างๆของอัตตะ จะถูกเปลี่ยนไปเป็นวัตถุที่มีความหมาย คือถ้ายเป็นอัตลักษณ์ใน แห่งของผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ ที่ระดับตัวตน บุคคล กลุ่ม องค์กรและสังคม

2. อัตลักษณ์ที่หลากหลายนั้น จะถูกเลือกแสดงตามระดับความเด่นภายนในสถานการณ์ โดยมีรากฐานมาจากระเบียบของสถาบัน ความรู้สึกถึงความเป็นไปได้ของอัตลักษณ์นั้น ความสำเร็จ และทักษะของการแสดงอัตลักษณ์ภัยในสถานการณ์นั้นๆ

3. อัตลักษณ์ทั้งหลายจะถูกสื่อสารผ่านการแสดงออกทางพฤติกรรม ภาษา และลักษณะทางกาย หรือการแสดงที่ปรากฏทางสังคม

4. การยึดมั่นผูกพันต่ออัตลักษณ์ จะเป็นผลมาจากการประสบการณ์เดิมของบุคคล ซึ่งได้ถูก รวมเข้าไปในตำแหน่งทางสังคมและลำดับชั้นตอนของวิถีทางแห่งชีวิต

5. อัตตะของบุคคล จะเชื่อมโยงกับบทบาทต่างๆ ซึ่งสัมพันธ์กับอัตลักษณ์

วารสารไทยคดีศึกษา หยิบยกประเด็นอัตลักษณ์ไทยขึ้นมานำเสนอ เพราะมองเห็นว่าเป็นประเด็นที่ควรทำความเข้าใจกับปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นเนื่องมาจากอัตลักษณ์ถูกกระทบกระเทือนและสูญเสียไปในกระแสโลกอาภิวัตน์ บทความในวารสารไทยคดีศึกษา ฉบับ “พลิกภาพอัตลักษณ์ไทย...ไม่ได้เดี่ยว” เสนอบทความที่เป็นภาพตัวอย่างการหวานหาความภาคภูมิใจในภูมิปัญญาไทย จากการหวานหาความภาคภูมิใจในภูมิปัญญาไทย จากบทความเรื่อง “การแพทย์แผนไทย : ครรภรักษา” ของ เยาวลักษณ์ ขยันกร โดยสืบต้นของคุณครัวมรรภ ครรภรักษาจำนวนมาก การหยิบยกเรื่องอิสรเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักเขียนไทย บุคคลสำคัญใหม่ขึ้นมาวิเคราะห์วิพากษ์ จากบทความเรื่อง “เทียนวรรณกับการเมืองของการพูดในสยาม” ของ รเนศ อภิวรรณสุวรรณ ในด้านชาติพันธ์กับการพลิกหาประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของชนชาติตามอัญเชิญรุ่งเรืองและยิ่งใหญ่ในอดีต ปัจจุบันมีฐานะเป็นเพียงชนกลุ่มน้อยบนแผ่นดินของตัวเอง กับการถ่ายทอดอัตลักษณ์กลุ่มไว้บนฝีมือของชนชาติ โดย พิริยะ ไกรฤทธิ์ ใน “ผ้าบราวนุชของชาวอัญ” การเรียกร้องค้นหาเพื่อสงวนรักษาอัตลักษณ์และตัวตน จึงเป็นลักษณะร่วมของผู้คนในโลกยุคโลกาภิวัตน์ที่สูญเสียอัตลักษณ์ไปในกระแสโลก มิได้เป็นเพียงเรื่องของใครคนใดคนหนึ่ง หรือชาติใดชาติหนึ่ง แต่เป็นเรื่องที่กระทบกระเทือนถึงทุกคนในยุคนี้ (พลิกภาพอัตลักษณ์ไทย ไม่ได้เดี่ยว : วารสาร ไทยคดีศึกษา ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 เม.ย.-ก.ย. 48)

อรรถจักร์ สัตยานุรักษ์ คณະมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ กล่าวว่าชาวบ้านมีประวัติศาสตร์ของตัวเอง แต่ชาวบ้านถูกทำให้ลืมประวัติศาสตร์ของตนเองไป และการหลงลืมทางประวัติศาสตร์ทำให้ชาวบ้านทั้งหมดหลงลืมความเป็นตัวตนและศักยภาพของเข้าไปด้วย ดังนั้นจึงทำให้เข้าต้องยอมรับการทำหน้าที่มาจากการพลังที่มาจากการนอก ไม่ว่าจะเป็นจากระบบราชการหรือระบบทุนที่สถาปัตย์ไม่มีอำนาจหน้าที่วิพากษาทุกเมื่อเชื่อวัน

การหลงลืมประวัติศาสตร์ของชาวบ้านนี้เองที่ส่งผลให้ชาวบ้านขาดพลังในการปรับตัวหรือต่อสู้กับความเปลี่ยนแปลงนานัปการที่ทำลายชุมชนของพวกรเข้า ความสำนึกรากประวัติศาสตร์ เป็นความสำนึกรากของผู้คนที่จะทำให้สามารถวางแผนของอยู่ในกระแสของความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้อย่างมี พลัง เพราะความสำนึกรากประวัติศาสตร์คือสำนึกรากที่ปั่งบอกกับตนเองว่าเราคือใคร เรา ماอย่างไร และเราจะทำสังจะเดินไปทางไหน

ชาวบ้านถูกทำให้ลืมไปว่าความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนั้น เกิดขึ้นด้วยน้ำมือของพวกรเข้า เช่นเดียวกัน ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดในชุมชนของเข้า เกิดใน “พื้นที่” ที่บรรพบุรุษของเขาร่วมกัน

สร้างขึ้นมา ล้วนแล้วแต่เป็นส่วนหนึ่งของประวัติศาสตร์ชาติไทย เราไม่สามารถปฏิเสธความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในชุมชนท้องถิ่นว่าไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของประวัติศาสตร์ชาติไทย

เราไม่สามารถปฏิเสธความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในชุมชนท้องถิ่นว่าไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญในการหล่อเลี้ยงความเจริญเติบโตของสังคมเศรษฐกิจไทย ไม่ว่าจะเป็นการส่องออกข้าวจำนวนมหาศาล ที่ก่อให้เกิดรายได้เข้าประเทศและถูกนำไปใช้เป็นทุนในการสร้างโครงสร้างพื้นฐานของสังคมอุดมสាង หรือแรงงานราคาก菽ูกที่เป็นจุดขายที่สำคัญของนโยบายการพัฒนาอุดมสាងรวมก็เป็นแรงงานที่มาจากการบันทุณเอง

การรื้อฟื้นประวัติศาสตร์ของชาวบ้านจึงเป็นเรื่องจำเป็นยิ่งในปัจจุบัน เพราะหากหวังที่จะสร้างความเข้มแข็งของสังคมต้องเริ่มสร้างกันที่พื้นฐานของสังคมที่เป็นคนส่วนใหญ่ในประเทศ การรื้อฟื้นประวัติศาสตร์ของชาวบ้านจะเป็นเงื่อนไขที่ชาวบ้านรื้อฟื้นภูมิปัญญาของบรรพบุรุษของเข้าขึ้นมา เพื่อสืบทอดรากฐานทางประวัติศาสตร์ของตนเองอีกประการหนึ่ง การเริ่มต้นรื้อฟื้นประวัติศาสตร์ชาวบ้านเริ่มด้วยการทำให้ “เวลา” เป็นของชาวบ้านก่อน กล่าวคือ การทำให้ชาวบ้าน ผู้เม่าผู้แก่ระบุถึงความเปลี่ยนแปลงสำคัญๆ ที่เกิดแก่ชีวิตพวกเขา ซึ่งก็คือการแบ่งเวลาจากความรู้สึกนึกคิดของชาวบ้านเอง

การแบ่งช่วงเวลาซึ่งเป็นการจัดช่วงของความเปลี่ยนแปลงในสายตาชาวบ้านถือได้ว่าเป็นหัวใจของการคิดอย่างเป็นประวัติศาสตร์ การแบ่งช่วงเวลาของการเปลี่ยนแปลงย่อมสัมพันธ์อยู่ กับการอธิบาย ต่อว่าใครมีบทบาทอยู่ในช่วงเวลานั้นๆ การแบ่งเวลาซึ่งเป็นการจัดช่วงความเปลี่ยนแปลงจากชาวบ้านจะนำไป สู่ความเข้าใจประวัติศาสตร์ของชาวบ้าน ที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ก็คือ ความเข้าใจเรื่อง “พื้นที่” เพราะความเปลี่ยนแปลงจากมุมมองของชาวบ้านนั้นจะ สัมพันธ์อยู่กับ “พื้นที่” ของชาวบ้านเอง

“พื้นที่” ของชาวบ้านซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเปลี่ยนแปลงนั้นจะเป็น “พื้นที่” ที่ชีวิตชาวบ้านทั้งหลายมีความผูกพันอย่างแนบแน่น ไม่ว่าจะเป็นแม่น้ำลำธาร ที่นา ที่สาธารณะอื่นๆ เช่น วัด ป่า ซึ่งเป็นพื้นที่ที่สายใยของชุมชนครอบคลุมไปถึงความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสมบัติของชุมชนที่อาจจะกว้างขวางหรือแคบกว่า “หมู่บ้าน” ตามขอบเขตพื้นที่ที่ถูกกำหนดโดยรัฐ

การรื้อฟื้น “เวลา” อันนำไปสู่การรื้อฟื้นเปลี่ยนแปลงที่เกิดใน “พื้นที่” ของชาวบ้านนั้น เป็นความของความเปลี่ยนแปลงในรูปแบบที่ตัวชาวบ้านทั้งหลายเป็น “ผู้ถูกกระทำ” ในประวัติศาสตร์ ไม่ว่าจะเป็น “ผู้กระทำ” ในฐานะเป็นฝ่ายเสียเบรiyb หรือได้เบรiyb กตาม

หากกล่าวอีกอย่างหนึ่ง ก็คือ การสร้างเวลาที่ลับคราวใหม เพื่อให้ชาวบ้านได้เป็นพระเอกนั้นเอง ไม่ว่าจะเป็นพระเอกของลัทธิศอกนาภูมิหรือสุขนาภูมิ แต่โดยมากแล้วเป็นศอกนาภูมิ

ในช่วงสุดท้ายของความเปลี่ยนแปลงชาวบ้านมักจะสะท้อนว่า ความเปลี่ยนแปลงช่วงสุดท้ายที่รัฐและทุนเข้าไปยำมากขึ้นนั้น ก่อให้เกิดความเดือดร้อนอย่างยิ่งแก่ชาวบ้าน อย่างไรก็ตาม แม้จะเป็นโศกนาฏกรรมก็ยังเป็นความทรงจำที่เป็นคุณแก่ชาวบ้าน ในเมืองที่ทำให้ชาวบ้านมีความสัมพันธ์กับรัฐและทุนอย่างมั่นคง หรือแม้แต่สามารถรวมตัวกันในการต่อรองกับรัฐและทุนอย่างมีพลัง การแบ่งช่วง “เวลา” ของการเปลี่ยนแปลงที่สมพันธ์อยู่กับการมองเห็น “พื้นที่” ของความเปลี่ยนแปลงในประวัติศาสตร์ของชาวบ้านจะมีผลสำคัญต่อการเปลี่ยนการรับรู้ต้นเองของชาวบ้านด้วย กล่าวคือ ชาวบ้านเริ่มมองเห็นรากเหง้าของตนเองเด่นชัดขึ้น เริ่มสร้าง “อัตลักษณ์” ของตนจากความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ของตนเอง อัตลักษณ์ ของชาวบ้านที่เปลี่ยนแปลงจากเดิมจะเป็น “อัตลักษณ์” ที่เกิดขึ้นภายในกลุ่มชาวบ้านเองไม่ได้เป็น “อัตลักษณ์” จากภายนอกที่ยังคงมีอิทธิพลให้พวกรเข้าต้องยอมรับไว้เป็นตัวตนของตนเองเหมือนเช่นที่ผ่านมา ซึ่งมักทำให้ชาวบ้านรับรู้ว่าตนเองเป็นกลุ่มที่ “โง่ จน เจ็บ”

ความเปลี่ยนแปลง “เวลา” และ “พื้นที่” อันนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงใน “อัตลักษณ์” นี้ จะทำให้ชาวบ้านสามารถรู้สึกพื้นและสร้างพลังของชุมชนขึ้นมา เพื่อที่จะสามารถอยู่ได้ในสังคมปัจจุบันอย่างมีศักดิ์ศรีและมีพลังในการสร้างสรรค์สังคมต่อไป

ศาสตราจารย์ ดร.อมรา ประสิทธิรัฐสินธุและคณะได้ทำการวิจัยเรื่องความเปลี่ยนแปลงของอัตลักษณ์ไทยที่สะท้อนจากคำในภาษาฯ ได้สรุปไว้ว่า วิกฤตการณ์ด้านอัตลักษณ์หรือเอกลักษณ์ของคนไทย เป็นปัญหาสำคัญระดับชาติที่มีผู้สนใจมากเป็นพิเศษในปัจจุบัน เนื่องจากสังคมไทยเปลี่ยนแปลงเร็วมากจนมีแนวปฏิบัติหรือค่านิยมใหม่ๆ หลายแบบเกิดขึ้นในสังคม ซึ่งต่างจากที่เป็นมาในอดีต ปัญหาดีคนไทยส่วนใหญ่เกิดความไม่แน่ใจ หรือลังเลในหลักการที่ใช้ตัดสินความถูกต้องของความประพฤติ บางคนคิดว่า “สิ่งที่คนส่วนใหญ่ให้คุณค่าหรือคิดว่าถูก เป็นสิ่งที่ผิดเพริย” ค่านิยมเดิมในสังคม บางคนยึดหลักการที่ว่าอะไรเป็นบรรทัดฐานใหม่ของสังคม สิ่งนั้นย่อมเป็นสิ่งที่ถูกต้องไม่จำเป็นต้องยึดถือขึ้นบนกรอบนิยมเก่าๆ อีกด้วย ปัญหาข้อขัดแย้งนี้จึงกลายเป็นวิกฤตการณ์ของสังคมไทยโดยแท้ อันที่จริง วิกฤตการณ์เช่นที่ว่านี้เป็นที่สนใจของสังคมไทยมาเป็นเวลานานหลายทศวรรษแล้ว ดังหลักฐานที่ปรากฏในหนังสือเรื่อง วิกฤตการณ์ทางเอกลักษณ์ บันทึกของคนรุ่นใหม่ (ส่ง ลือชาพัฒนพร และอาทิตย์ เตชะชาดา, บ.ก. 2524) ซึ่งเป็นรายงานการสัมมนาระดับชาติเรื่อง “คนรุ่นใหม่กับการแสวงหาเอกลักษณ์ไทย” ประกอบด้วยปัญญาและภารกิจสาธารณะ รวมทั้งการนำเสนอเรื่องราวความเชื่อในตัวตนและสังคม ตลอดจนการวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดจากการที่สังคมไทยได้เปลี่ยนแปลงไป จนทำให้คนไทยเกิดความสับสน สงสัย ด้านจริยธรรม เกิดความไม่แน่ใจว่าอะไรคือคุณค่าที่แท้จริงของตนและสังคม และจะกำหนดวิถีชีวิตของตนและสังคมอย่างไรดี จึงจะดีที่สุด เอกสารอีกเรื่องที่เป็นหลักฐานของ

วิกฤตการณ์อัตลักษณ์ไทย คือ รายงานการสัมมนาเรื่อง เอกลักษณ์ของชาติ กับการพัฒนาชาติไทย (คณะกรรมการอุดมการณ์ของชาติ ในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ 2528) การประชุมครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อกำหนดว่าเอกลักษณ์ได้เป็นคุณค่าธรรมรักษา เสริมสร้างหรือปลูกฝัง และเอกลักษณ์ใดเป็นโภช ควรขจัดให้หมดไป เพื่อพัฒนาชาติไทยให้เจริญรุ่งเรือง สรุปผลของการสัมมนาครั้งนี้ได้ว่า สังคมไทยเกิดความเสื่อมทางเอกลักษณ์ ทั้งด้านวัฒนธรรมและจิตใจจากการถูกแทรกแซงจากภายนอก ทำให้ค่านิยมของสังคมไทยเปลี่ยนไปในทางลบ จึงมีความจำเป็นต้องซ่อมแซมเสริมสร้างเอกลักษณ์ไทย ผลงานวิจัยเรื่อง คำ : ร่องรอยความคิด ความเชื่อ (สรุวนานาสถานันท์ และเนื่องน้อย บุณยนेतรา 2535) ประกอบด้วยบทความที่เขียนโดยผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับคำในภาษาไทย 36 คำ ในแง่ความหมายที่สัมพันธ์กับค่านิยมและโลกทัศน์ไทย คำดังกล่าวได้แก่ ชาติพات วิญญาณ พรมลิขิต โชค ดวง ครอบครัว ฝีไสยาสาร์ ขวัญ กรรม นรกรสวรรค์ ศีลธรรม พื่นทอง พรคพาก ไม่เป็นไร ผู้ใหญ่ ผู้น้อย ผู้ดี แม่ ชาวบ้าน นักลง เจ้าพ่อ เจ้านาย เจ้า น้ำใจ ศักดิ์ศรี หน้าตา ที่พึง บุญคุณ เกรงใจ จิตใจ ปลง สนุก งาน เล่น สรุปในตอนท้ายของงานวิจัยนี้ คือความคิดและความเชื่อไทยกำลังเปลี่ยนแปลงไป แต่ถ้าสังคมไทยยังสามารถรักษาภูมิปัญญาไทยไว้พร้อมๆ กับที่เปลี่ยนแปลงไป วัฒนธรรมไทยที่เกี่ยวข้องกับคติความเชื่อ ก็จะคงอยู่ได้ จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พบว่าถึงแม้จะมีผลงานจำนวนมากเกี่ยวกับอัตลักษณ์เอกลักษณ์ หรือความเป็นไทย แต่ยังไม่มีผลงานใดที่แสดงให้เห็นหลักฐานที่เชื่อถือได้ว่า อัตลักษณ์ไทยในอดีตกับปัจจุบันเหมือนกันหรือไม่ หรืออีกนัยหนึ่ง ได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมหรือไม่ ถ้ามีการเปลี่ยน แล้วเปลี่ยนไปอย่างไร และตั้งแต่เมื่อใด คำตามเหล่านี้เป็นคำที่ผู้วิจัยสนใจจะแสง霞คำตอบ คำตอบที่ได้จะมีความสำคัญมาก เพราะอาจใช้ตัดสินปัญหาที่ถูกเฉียงกันอยู่ที่ว่า อะไรคืออัตลักษณ์ไทยในอดีต อะไรคืออัตลักษณ์ไทยในปัจจุบัน อัตลักษณ์ไทยมีความหลากหลายได้หรือไม่ อัตลักษณ์โดยยังคงอยู่และอัตลักษณ์ได้ถูกหายไป ผู้วิจัยเห็นว่าหลักฐานที่จะแสดงความเปลี่ยนแปลงของอัตลักษณ์ไทยได้ดีที่สุดและน่าเชื่อถือที่สุด คือหลักฐานจากความเปลี่ยนแปลงของภาษาไทย เนื่องจากภาษาเป็นเครื่องมือที่สังคมใช้บันทึกทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้น ภาษาจึงเป็นภาระจากเราและท่อนสังคมได้ดีที่สุด และส่วนของภาษาที่เล่นบทบาทนี้ได้ที่สุดคือ คำ เป็นตัวแทนของมนต์เสน่ห์ (concept) ถ้ามีมนต์เสน่ห์ใหม่เกิดขึ้นในสังคม ก็ต้องมีคำใหม่เกิดขึ้นด้วยเสมอ คำ คือบันทึกที่ดีที่สุดของความรู้ ความคิด ความรู้สึก และสรุปสิ่งในสังคม หากศึกษา คำ เราจะสามารถเห็นระบบความคิด ระบบการจัดประเภทของสรุปสิ่งได้ และหากศึกษาการเปลี่ยนแปลงของคำ เรา ก็จะสามารถเห็นการเปลี่ยนแปลงของระบบต่างๆ ในสังคมด้วย การศึกษาความเปลี่ยนแปลงของคำเป็นแขนงวิชาหนึ่งที่มีชื่อเรียกว่า "การศึกษาประวัติคำ" หรือ

"ศัพท์มูลวิทยา" ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า etymology ซึ่งมาจากคำภาษากรีกว่า etumologia หมายถึง การศึกษาความหมายที่แท้จริงของคำ (the study of the true sense of words) จุดมุ่งหมายของแขนงวิชานี้คือศึกษาทำเนิดหรือที่มาและความเปลี่ยนแปลงของคำศัพท์ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ผลการศึกษาประวัติของคำในภาษาไทย สามารถใช้ตีความเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของอัตลักษณ์ไทยได้ การวิจัยนี้จึงเป็นการศึกษาอัตลักษณ์ไทยแนวใหม่และเป็นงานวิจัยแบบบูรณาการ ซึ่งต้องอาศัยความเขี่ยวชาญด้านภาษาศาสตร์เชิงประวัติ (Historical linguistics) โดยเฉพาะด้านการเปลี่ยนแปลงทางอրรถศาสตร์ (semantic change) ความเชี่ยวชาญด้านภาษาต่างประเทศที่มีอิทธิพลต่อภาษาไทยทั้งในอดีต และปัจจุบัน ความรู้ทางภาษาศาสตร์สังคม (Sociolinguistics) และภาษาศาสตร์ชาติพันธุ์ (Ethnolinguistics) ความรู้ทางภาษาไทยถิ่น และภาษาอื่นๆ ในตระกูลไทย-กะได ตลอดจนความรู้ทางประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมด้านต่างๆ เป็นที่หวังว่าโครงการนี้จะมีประโยชน์หลายประการ นอกจากจะให้ความรู้ใหม่ด้านประวัติที่มาของคำสมัยใหม่ในภาษาไทย ซึ่งสามารถใช้เป็นหลักฐานที่เชื่อถือได้ของการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยแล้ว ยังให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรากเหง้าของความเป็นไทย ทำให้คนไทยเข้าใจตนเองและคนชาติอื่นเข้าใจคนไทยมากขึ้น และท้ายที่สุดโครงการนี้ยังเป็นโครงการที่บุกเบิกแนวทางการวิเคราะห์สภาวะของสังคมไทยโดยใช้ข้อมูลทางภาษา โครงการวิจัยนี้มีวัดถูกประสงค์ 3 ประการคือ วิเคราะห์ความหมายของคำในภาษาไทยมาตรฐานที่คัดเลือกอย่างเฉพาะเจาะจงจำนวน 300-500 คำ วิเคราะห์ประวัติความเป็นมาของคำดังกล่าวโดยย้อนไปหาอดีตที่ใกล้เด่นที่มีหลักฐาน นำผลการวิเคราะห์ทางภาษามาตีความเพื่อได้ข้อสรุปเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของอัตลักษณ์ไทยหน่วยที่ผู้วิจัยมุ่งวิเคราะห์คือคำในภาษาไทย จำนวนประมาณ 300-500 คำ ผู้วิจัยเลือกคำจากหนังสือพิมพ์รายวันและรายสัปดาห์ที่ตีพิมพ์ในปี พ.ศ. 2546-2547 โดยสุ่มตัวอย่างอย่างเป็นระบบ ตามหัวข้ออัตลักษณ์ไทยที่จะศึกษา ได้แก่ ศาสนาและความเชื่อ การเมืองการปกครอง การศึกษา และการทำนา กิน เนตที่ใช้หนังสือพิมพ์เป็นแหล่งข้อมูล เพราะเป็นสิ่งพิมพ์ที่เข้าถึงคนในสังคมมากที่สุด โดยไม่จำกัดเพศ อายุ การศึกษา และชั้นวาระ ภาษาที่ใช้จึงเป็นตัวแทนของภาษาไทยบรรดัญลักษณ์ที่ใช้ทั่วไปนั้นมาก และเป็นภาษาที่สะท้อนความเป็นไทยทั่วๆ ไปได้ สำหรับแหล่งข้อมูลด้านการใช้คำและประวัติของคำ ผู้วิจัยค้นคว้าจากศิลปาริถี เอกสารโบราณ สิ่งพิมพ์ต่างๆ และผลงานวิจัยเกี่ยวกับประวัติของคำไทย นอกจากนั้น ข้อมูลบางส่วนได้จากการสอบถามที่ปรึกษาโครงการวิจัย ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาตระกูลไทย และภาษาอื่นๆ ที่มีอิทธิพลต่อภาษาไทย

ศ.ดร. นิธิ เอี่ยวศรีวงศ์ นักวิชาการอาชูโส มหาวิทยาลัยเที่ยงคืน ได้กล่าวถึง คนไทยกับ 3 คำเจ้าปัญหา : เชื้อชาติ-กลุ่มชาติพันธุ์-อัตลักษณ์ ในงานภูมิสังคมเสวนาระรัตนะ เรื่องคนไทย หลายเผ่าพันธุ์ 3,000 ปี ในสุวรรณภูมิ ณ ห้องพระโรง วังท่าพระ มหาวิทยาลัยศิลปากร เมื่อวันพุธ ที่ 1 มิถุนายน 2548 ว่า เรื่องของคนไทย หรือของชาติไทย โดยความคิดของที่เกี่ยวกับชาติไทยนั้น มาจากคำ 3 คำ ที่ทำให้เกิดความสับสนในความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นชาติของคนไทย

คำแรก "เชื้อชาติ" ซึ่งฝรั่งเรียกว่า Race ขอให้สังเกตว่า ความคิดที่อยู่เบื้องหลังเป็น คุณสมบัติบางอย่างในทางชีววิทยาที่มีอยู่ติดตัวคนโดย天然 ตัวไม่เปลี่ยนแปลงเลย นักชีววิทยาใน โลกนี้ค้นไม่พบ มันเป็นสิ่งที่คนสมมุติขึ้นเท่านั้น ไม่ว่าคนเชื้อชาตินั้นๆ จะอยู่ป่าอยู่ที่ไหน ผสม กับเชื้อชาติอื่นขนาดไหน ยังคงมีเชื้อชาติที่มันซ่อนอยู่ในตัว คุณลักษณะทางชีววิทยาที่ซ่อนอยู่ใน ตัวที่จะไม่ถูกกระทบ ไม่เปลี่ยนแปลงเลย ทั้งหมดนี้เป็นความเข้าใจผิด เป็นการสร้างแนวคิดที่ผิด ผ่องในศตวรรษที่ 19 เป็นต้นมา มีการผลักดันความเป็นชาตินิยม โดยเฉพาะในยุโรปตะวันออก สมัยหนึ่งนั้นเคยเป็นดินแดนอาณานิคมของออสเตรียยังการีบัง ตุรกีบัง คนในยุโรปตะวันออก ณ เวลานั้นรู้สึกตัวเอง แตกต่างจากผู้ปักครอง พุดภาษาใดไม่เหมือนกัน วัฒนธรรมก็ไม่เหมือนกัน รวมทั้งมีเชื้อชาติ ฝังอยู่ในตัวแตกต่างจากชาติอื่นๆ ที่มาเป็นผู้ปักครองตัวเองด้วย จึงผลักดัน เคลื่อนไหวในทางชาตินิยมในยุโรปตะวันออก ซึ่งยุโรปตะวันตกเป็นคนริเริ่มเรื่องเชื้อชาติ และ เผยแพร่ไปทั่วโลก

ผลจากการเชื่อนี้ทำให้เกิดเผด็จการ เช่น นาซี ที่ยืนยันในการสร้างความบริสุทธิ์ของกลุ่ม เชื้อชาติอาryan อย่างนี้เป็นต้น รวมทั้งการรังเกียจยิปซี รังเกียจยิว รังเกียจคริสต์ตามแต่ที่ไม่มีเชื้อ ชาติอาryan ด้วย ประเทคโนโลยีของใช้คติเรื่องเชื้อชาติ อยู่ตัวอยู่ตัว มีในตัวของเราแล้วใช้มันเป็นฐานในการ สร้างชาติของไทยเรา จึงเป็น Misconception หรือการสร้างแนวคิดที่ผิด พวกที่เรียกว่าໄຕ หรือ ไทนั้น กลับไปดูประวัติศาสตร์แล้วจะพบว่า ที่เรียกด้วยกันว่าໄຕ หรือไก หรือที่พุดภาษาที่เรียกว่าໄຕ หรือไก์ตาม ไม่เคยอยู่โดยเดียวเลย อยู่ร่วมกับชนชาติอื่นๆ ตลอดมา ถ้าดูถึงคนไทย หรือไก ที่อยู่ใน ประเทศไทยในปัจจุบันนี้ ก่อนหน้าที่จีนจะอพยพมาทางใต้ ไม่ได้อยู่โดยเดียวเหมือนกัน ໄຕ หรือไก อยู่ร่วมกับคนไทยอื่นในวัฒนธรรมอื่น มีการແigateเปลี่ยนวัฒนธรรมกันตลอดมา มีการผสม เผ่าพันธุ์ระหว่างกันตลอดมา ฉะนั้น ยิ่งพูดถึงໄຕ หรือไก แล้วไปผูกพันความเป็นชาติไทย กับกลุ่ม คนที่ข้างมา มีเชื้อชาติเป็นໄຕ หรือไทนั้นเลื่อนลอย เป็นความสับสน ความคิดที่สับสนเกี่ยวกับเรื่อง เชื้อชาติของเรา ที่สอนกันเป็นแบบเรียนและแบบอื่นๆ ตลอดมา นั้น เป็นเรื่องของเชื้อชาติยึดกับสิ่งที่ ไม่มีอยู่จริง ไม่ว่าในทางวิทยาศาสตร์ ในทางมนุษยวิทยา หรือว่าในทางประวัติศาสตร์ ไม่มีสิ่งที่ เราเรียกว่าเชื้อชาติ จริงๆ นั้นเป็นความสับสนของชาติ

คำที่ 2 คือ "กลุ่มชาติพันธุ์" ซึ่งไม่เกี่ยวกับชีวิทยา ไม่เกี่ยวกับเมดเลือด ที่ว่าติดตัวอยู่กับเราตลอดเวลานั้นไม่ใช่ กลุ่มชาติพันธุ์ คือ กลุ่มวัฒนธรรมที่แปรเปลี่ยนได้ ไม่อยู่คงที่ ไม่ตายตัว เหมือนเชื้อชาติ และรับสมាជิกใหม่ก็ได้ เช่น คนไทยที่ไปอยู่อเมริกา จนกระทั่งพูดภาษาไทยไม่เป็น ไม่มีความรู้สึกเป็นไทยเลย รับเอาวัฒนธรรมอเมริกันทุกอย่าง เขาก็ไม่อยู่ในชาติพันธุ์ไทยอีก เพราะเขาสังกัดอีกกลุ่มนั้นที่ไม่เกี่ยวกับประเทศไทยทั้งสิ้น ฉะนั้นความเป็นกลุ่มชาติพันธุ์จึงสั้นมาก ได้บางอย่างสั้นๆ ได้เป็นกว่า 1,000 ปี จากคนหลายเชื้อชาติ ไม่มีกลุ่มชาติพันธุ์กลุ่มไหนที่อยู่ได้เดียว ต้องมีการแลกเปลี่ยนกับพ่อค้า มีการติดต่อสื่อสาร พูดได้ว่าทั้งโลก จะหากลุ่มชาติพันธุ์ที่ไม่ผสมปนเปป ไม่มีความหลากหลายในตัวมันเองไม่เมื่อย การเกิดลักษณะในทางวัฒนธรรม เช่น ภาษา การแต่งกาย ฯลฯ ซึ่งแปรเปลี่ยน ไม่ได้อยู่คงที่ตายตัวตลอดเวลา

ปัญหาของกลุ่มชาติพันธุ์ ไม่ผิดในตัวเอง แต่ผิดที่ว่าเราสมมุติให้เป็นลักษณะจำเพาะทางวัฒนธรรมบางอย่าง แล้วไปยัดเยียดให้คนอื่นๆ ซึ่งรวมอยู่ในชาติของเราว่า ข้อน่าสังเกตอีกอย่างหนึ่ง ถึงแม้กลุ่มชาติพันธุ์เป็นฐานคิดถึงความเป็นชาติได้ แต่เมื่อยืดชาติพันธุ์ก็ต้องไม่ยืดเชื้อชาติ คนไทยที่อยู่ในประเทศไทยบ้านนี้ เป็นพี่น้องกับ同胞 ขณะ ยิ่งกว่าเป็นพี่น้องไทยอาหม ไทยคำตี ไตร หรือไห เป็นต้น ห่างไกลจากเราทั้งสิ้น ถ้าลองใช้ชีวิตร่วมกับไทยอาหม ไทยคำตี จะรู้ว่าการใช้ชีวิตแตกต่างกันมาก

คำที่ 3 ซึ่ง ทำให้เกิดความสับสน คือ "อัตลักษณ์" อัตลักษณ์เป็นสิ่งที่ไม่ได้ปรากฏขึ้นเอง แต่เป็นสิ่งที่สร้างขึ้นโดยทุกฝ่าย (หมายถึงทุกคน) เมื่อสิ้นสงครามโลกครั้งที่ 2 นั้น เราไม่อัตลักษณ์ 2 อย่าง

The Land of Smile คือ "สยามเมืองยิ่ม" ที่คนอื่นเข้าสร้างให้ไทย จนปัจจุบันนี้เรายังพอจะใช้ในการขยายของการท่องเที่ยวฯ ซึ่งไม่แน่ใจว่าฝรั่งเขายกย่องหรือไม่ได้ยกย่อง ที่เราเป็น The Land of Smile เพราะฝรั่งยิ่มเป็นในความหมายเดียว ขณะที่คนไทยใช้การยิ่มเพื่อสื่อความหมายหลายอย่างมาก เช่น ยิ่มแหะๆ แปลว่าอะไร ไม่รู้ในภาษาฝรั่ง เชื่อว่าฝรั่งไม่เข้าใจ

The Land of Siamese Talk เป็นอัตลักษณ์ที่ฝรั่งยัดเยียดให้ไทย เรายพยายามทำให้คำนี้หายไปในความรู้สึกนึกคิดของคนไทย ความเป็นอัตลักษณ์ของไทย แล้วยกย่อง The Land of Smile เป็นอัตลักษณ์แทน

ที่ต้องยกเรื่องนี้ขึ้นมาเพื่อบอกให้รู้ว่า เมื่อไรที่พูดถึงเรื่องอัตลักษณ์ เมื่อมันกำลังพูดถึงสิทธิสิทธิของประเทศไทยต่อกันอีก ในโลก ฉะนั้นการนิยามแล้วนิยามอีกซึ่งอัตลักษณ์ จึงเป็นเรื่องของ การต่อสู้ เป็นเรื่องที่ทุกสังคมต้องพยายามสร้างอัตลักษณ์เพื่อจะต่อสู้ให้ได้มากขึ้นเนื่องที่และสิทธิเมื่อเปรียบเทียบกับคนอื่นๆ นั่นเอง อัตลักษณ์เป็นสิ่งที่ไม่ตายตัว เป็นส่วนหนึ่งของการต่อสู้ จะ

สามารถเปลี่ยนแปลงหรือสร้างอัตลักษณ์ได้ตลอดเวลา เช่น ประเทศไทยอื่นมองกรุงเทพฯ เป็นเมืองหลวงภารมณ์ของโลก นี้เป็นอัตลักษณ์ที่ยกให้กับประเทศไทย เราต้องต่อสู้ แต่ไม่ใช่ด้วยการโวยวายให้เปิดหนังสือพิมพ์ แต่ต่อสู้โดยการสร้างอัตลักษณ์ของความเป็นกรุงเทพฯ ขึ้นมาต่อสู้กับเมืองหลวงภารมณ์ให้ได้ การจัดเสนาเป็นส่วนหนึ่งของความพยายามสร้างอัตลักษณ์ใหม่ ใน การสู้กับความเป็นนครหลวงภารมณ์ของโลก ฉะนั้นเมื่อไรที่พูดถึงเรื่องอัตลักษณ์เป็นเรื่องของบทบาท เป็นเรื่องของอำนาจ เป็นเรื่องของสิทธิ ซึ่งทำให้ต้องเปิดโอกาสให้คนทุกๆ ลุ่ม สามารถมีส่วนร่วมในการสร้างอัตลักษณ์ได้ ในขณะเดียวกันสามารถสร้างอัตลักษณ์ให้ตนเองได้ คำ 3 คำนี้ คนมักเข้าใจผิด เขายังเข้าใจผิดมาใช้เป็นฐานของการสร้างความคิดเกี่ยวกับชาติของไทย สรุป คือ หากอะไรจริงไม่ได้สักอย่าง เชื้อชาติเป็นเรื่องไม่จริง กลุ่มชาติพันธุ์เป็นของสมมุติ อัตลักษณ์ เป็นการสร้างขึ้นมา หากอะไรจริงไม่ได้สักอย่าง สมมุติทั้งนั้น แม้แต่คำว่าชาติเองก็สมมุติ ไม่ได้มีจริงๆ

นักวิชาการชาวต่างชาติพูดว่า "ชุมชนที่เกิดขึ้นจากจินตนากรรมของเราเอง เราเป็นคนที่จินตนากรรมให้เกิดชุมชนขึ้นมาเอง มันไม่ได้มีอยู่เองโดยธรรมชาติตามตั้งแต่ครั้งอยุธยา แต่เป็นสิ่งที่เราจินตนากรรมให้เกิดชุมชนนิดนึงขึ้นมา" จินตนาการที่ทำให้เกิดชาติไทยของเราในปัจจุบันนี้ สับสน จนกระทั่งไม่ได้รองรับความเป็นจริง ซึ่งในชาติไทยหรือสังคมไทยมันมีความหลากหลาย มากมาย ขณะที่จินตนาการที่ใช้อธิบายความเป็นชาติของไทย ไม่เหลือเพิ่มที่ให้แก่ความแตกต่าง หลากหลายอย่างเพียงพอ จินตนาการแบบนี้จะสร้างความเหลื่อมล้ำเกิดขึ้นแก่คนไทยอีกมากมาย ระหว่างคนที่สามารถพิสูจน์ความเป็นไทยได้ 100% อีกคน 90% อีกคน 80% 70% 50% จนกระทั่ง ติดลบไปเลย เขาไม่สิทธิและอำนาจในชาติของเรามิ่งเท่ากัน เราเมื่อการกีดกันคนอื่นไม่ให้เข้ามาสู่ เวทีแห่งอำนาจ เวทีแห่งสิทธิ โดยการกันเข้าออกไปจากความเป็นไทย โดยอาศัยจินตนาการที่มันคับแคบเกินไป ไม่รองรับกับความเป็นจริง และที่สำคัญที่สุดทำให้ชาติที่แท้จริงเกิดขึ้นไม่ได้

เป็นภารกิจของคนไทย ที่ต้องสร้างชาติ แต่ไม่ใช่ชาติที่คับแคบ ที่สร้างความเหลื่อมล้ำ ต้องสร้างชาติขึ้นจากความยุติธรรม สร้างชาติขึ้นมาจากการเข้าใจถึงความหลากหลายของผู้คนในชาติไทย เพื่อสร้างประชาชาติไทยที่แท้จริงนั้น ต้องทำอย่างไร สิ่งสำคัญที่สุดต้องทำความเข้าใจ เรื่องนี้ให้ดีๆ วิชาประวัติศาสตร์และโบราณคดีทั้งสองอย่างนี้ ค่อนข้างจะก้าวหน้าในเรื่องนี้ เพราะเป็นกลุ่มวิชาแรกๆ ที่ชี้ให้เห็นว่า คติชาติที่คับแคบแบบนี้ไม่รองรับความเป็นจริง เพราะยังขาดค่านิยมศึกษาลงไประบากเท่าไร จะพบความหลากหลายมากขึ้นเท่านั้น ความหลากหลายที่สำคัญ มันมีรากเหง้าของคนไทยที่แท้จริง มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ มีความหลากหลายในทาง

วัฒนธรรมอีกมากมาย คนไทยไม่ได้เป็นอะไรที่อยู่นิ่งๆ มา 3,000 ปีมาแล้ว คนไทยเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา และแตกเปลี่ยนรับเอาวัฒนธรรมรับเอกสารลุ่มชาติพันธุ์อื่นๆ เข้ามาผสมปนเปามากมาย อันนี้จะเป็นแก่นเรื่องหลักของการสอนประวัติศาสตร์ไทย แต่แบบเรียนประวัติศาสตร์ไม่ได้สอน สิ่งนี้ กลับไม่ทำให้เราหักห้ามความมั่งคั่งของชาติพันธุ์ และวัฒนธรรมที่ก่อให้เกิดชาติไทยปัจจุบัน ทำให้เราเห็นบทบาทของคนหลายกลุ่มในสังคมไทย กว่าจะเป็นชาติไทยทุกวันนี้ มันมีคนหลายกลุ่ม เข้ามายึดบ탕อย่างสำคัญ จึงแทบไม่มีบ탕ในประวัติศาสตร์ ปัจจุบันนี้เราพูดถึงจีนในบทบาททางเศรษฐกิจ ไม่ใช่เครื่องด้วยเหตุผลอย่างใดอย่างหนึ่งเข้าสามารถผลักดันเองเข้าไปอยู่ในพื้นที่ความทรงจำของคนไทยปัจจุบัน ไม่ว่าทางเศรษฐกิจ หรือเทคโนโลยี ที่เราเรียกอาหารไทย กระทรวงเหล็กก็มาจากเมืองจีน

ลองคิดถึงกลุ่มคนอื่นๆ บ้าง เช่นพวกระเรียง กะเหรี่ยง มีอำนาจจดอยู่เหนือรัฐอิสระตามชายแดน ไม่ใช่พม่าจะรับกับไทยหรือไทยรับกับพม่า ต้องเป็นพันธมิตรกับพวกรนี้ เพราะต้องส่งเสบียงผ่านดินแดนและรวมถึงการค้าด้วย เพราะพบถ่ายซามสังคโลกบนเส้นทางการค้าที่ผ่านดินแดนซึ่งครั้งหนึ่งน่าจะเป็นดินแดนของกะเหรี่ยง พวกรุย ซึ่งคนภาคกลางเรียกว่าส่วย เป็นผู้สอนเกี่ยวกับซังในทางปฏิบัติ ซึ่งเปลี่ยนจากซังป้าเป็นซังบ้าน ยังไม่พูดถึงการประมงที่มีทั้งจีน ญวน มลายู เพราะประมงทะเลเป็นสิ่งที่คนไทยไม่มีความรู้แต่อาศัยคนกลุ่มอื่นๆ มาสอนเราจนชำนาญ คนเหล่านี้จึงมีบ탕มากมาย ซึ่งเราไม่ค่อยพูดถึง ถ้าคิดถึงเรื่องข้าว พันธุ์พืชหลากหลาย ถ้าไม่มี กกลุ่มชาติพันธุ์ที่ช่วยเก็บรักษาและเพาะพันธุ์พืช เราคงไม่เป็นประเทศที่มีความมั่งคั่งในเรื่องพันธุ์พืช ผลไม้ไทยถูกพัฒนาพันธุ์มาก ไม่ใช่เกิดจากการพัฒนาของกรมพระร่วงgether ก่อนหน้านั้นไปอีกมีการทำสวนของจีนที่อพยพเข้ามา รู้จักการคัดพันธุ์มาตั้งแต่เมืองจีนแล้วมาคัดพันธุ์ในเมืองไทย ที่มีได้ เพราะมีคนพัฒนามัน

สิ่งที่เรามองว่าเป็นอัตลักษณ์ของเรานั้น ควรกว้างขวางกว่านี้ ไม่ใช่เฉพาะอัตลักษณ์ของกลุ่มคนไทยในภาคกลาง แต่ว่ามันเป็นอัตลักษณ์ที่กว้างขวางเพื่อให้เรามีพลังต่อรองในโลกข้างนอกได้มากขึ้น เพราะฉะนั้นความว่าคนไทยคืออะไร คนไทยคือกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีความหลากหลาย มีความสามารถที่เปลี่ยนแปลงได้ ไม่ได้อยู่นิ่งตายตัว ในการคิดถึงความเป็นชาติของไทย เราต้องสร้างจินตนาการใหม่ให้แก่ชาติไทย ไม่ใช่ยึดจินตนาการที่สืบทอดมาเมื่อ 100 ปีที่แล้ว เพราะเป็นจินตนาการที่ตอบเกินไป อาจก่อให้เกิดความบาดหมาง ความเหลื่อมล้ำในสังคมไทยเป็นอย่างสูง

พิศิษฐ์ คุณวโรฒ์ (2546: 306-307) สรุปเอาไว้อย่างชัดเจนว่า อัตลักษณ์ (identity) เป็นความรู้สึกที่บุคคลมีต่อตนเองว่า "ฉันคือใคร" ซึ่งจะเกิดขึ้นจากการปฏิสัมරรคระหว่างตัวเรา กับคนอื่น โดยผ่านการมองตนเอง และการที่คนอื่นมองเรา อัตลักษณ์ต้องการความตระหนัก

(awareness) ในตัวเราและพื้นฐานของการเลือกบางอย่าง นั่นคือเราจะต้องแสดงตนหรือยอมรับอย่างตั้งใจกับอัตลักษณ์ที่เราเลือก ความสำคัญของการแสดงตนก็คือ การระบุได้ว่าเรามีอัตลักษณ์เหมือนกลุ่มนึงและมีความแตกต่างจากกลุ่มอื่นอย่างไร และ "ฉันเป็นใคร"

วรวพล พรมมิกบุตร (กรุงเทพธุรกิจ : 2547) กล่าวว่า อัตลักษณ์เอเชียตะวันออก "มี" อยู่จริง แม้ว่าภายในขอบเขตของอัตลักษณ์ดังกล่าว น่าจะมีลักษณะเชิงความหลากหลายร่วมกันมากกว่าจะเป็นอัตลักษณ์แบบใดเดียวเดียวขาด นักวิชาการจากประเทศไทยภูมิภาคเอเชียตะวันออกอีกกว่า 70 คน เข้าร่วมประชุมสัมมนาระดมข้อมูลและข้อเสนอความคิดในการสร้าง "ชุมชนเอเชียตะวันออก" (East Asian Community) จัดโดยสถาบันเอเชียตะวันออกศึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้รับเกียรติจากที่ปรัชญ "เครือข่ายคลังสมองเอเชียตะวันออก" (Network of East Asian Think-Tanks) ให้เป็นองค์กรประสานงานการจัดประชุมสัมมนา ระหว่างวันที่ 16-17 สิงหาคมที่ผ่านมา การประชุมเครือข่ายนักวิชาการข้างต้น เป็นการประชุมทางวิชาการครั้งที่ 2 ซึ่งการประชุมวิชาการของเครือข่ายคลังสมองเอเชียตะวันออกครั้งแรกสุด จัดขึ้นในประเทศไทย โดยสถาบันนิรภัยและการและองค์กรภาครัฐของจีนเป็นเจ้าภาพ

สภากาณ์อันเป็นมูลเหตุแห่งการจัดตั้งเครือข่ายคลังสมองເອເຍີຕະວັນອອກ ປາກງູດ
ເກີ່ມຂ້ອງກັບການເກີດວິກຸດຕິການເຈີນເອເຍີທີ່ເຮີ່ມຕົ້ນປະຫຼວນແຮງຂຶ້ນໃນຮະບບເສຣະສູກິຈໄທຍ ຈົນເປີດ
ຂ່ອງທາງການໃຊ້ມາຕຽກຮາທາງເສຣະສູກິຈ ສັຄມ ກາຮມືອງ ພາຍໃຕ້ກົດປຳແນະນຳເຊິ່ງໂຍບາຍຂອງ
ກລຸ່ມສັກພັນການເຈີນຮ່ວ່າງປະເທດໃນເຄື່ອງຂ່າຍກອງທຸນການເຈີນຮ່ວ່າງປະເທດ ແລະ ອັນດາກາລິກ
ແລ້ວສັງຜລກຮະບູກໂສ່ງລຸກລາມໄປກ່ອນຄວາມເສີຍຫາຍຕ່ອເສົ່າຍຮວພາທາງເສຣະສູກິຈສັຄມຂອງປະເທດ
ອື່ນ ໂດຍເພາະກລຸ່ມປະເທດຄາເຕີຍນ (ASEAN) ໃນກຸມົມກົກເອເຍີຕະວັນອອກເຊີ່ຍິ່ງໃຕ້ ແລະ ເກາຫລືໃຕ້
ໃນກຸມົມກົກເອເຍີຕະວັນອອກ ມາເລເຫີຍ ໄດ້ຮັບຜລກຮະບູກຈາກກະບວນກາຮູກໂສ່ງລຸກຖືກຕິ ການເຈີນເອເຍີ
ເນື້ອປີ ປ.ສ.1997 (ພ.ສ.2540) ແຕ່ນາຍກວົງມົນຕົ້ນນາເລເຫີຍໃນຂະນັ້ນ (ດຣ.ມ.ຫາຣີຣ ໂມສັນໜັດ) ແສດ
ວິສີຍທັນນັ້ນຈະເນັ້ນວ່າ ຢູ່ທີ່ມີຄວາມຢູ່ຢາກທາງເສຣະສູກິຈຂອງເອເຍີ ມີ
ສ່ວນຜົນສໍາຄັນຈາກບາຫຫວາຕະວັນຕົກ ຢູ່ນຳມາເລເຫີຍປະກາສຈຸດຢືນທາງຄວາມຄິດ ວ່າ ຄວາມ
ຢູ່ຢາກທາງເສຣະສູກິຈທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນເອເຍີ ສາມາດຮັບເຫັນໄດ້ ໂດຍອາຫັນຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອເກື້ອງກູດ
ກັນຮ່ວ່າງປະເທດໃນເອເຍີ ບັນພື້ນຖານວິສີຍທັນນັ້ນ ວິສີຍປາລມາເລເຫີຍດໍາເນີນຄວາມພຍາຍາມ
ອຍ່າງແຂ້ງຂຶ້ນ ທັ້ງໃນການປົງປັງເອົາຈາຈເຊິ່ງໂຍບາຍທີ່ກອງທຸນການເຈີນຮ່ວ່າງປະເທດ (ໄອເຄົມເອີຟ)
ພຍາຍາມສົນຍົບໃຫ້ວິສີຍປາລມາເລເຫີຍນຳໄປປົງປັງບັດ ແລະ ໃນກາວດຶງດູດຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເຈີນຈາກ
ກລຸ່ມປະເທດເອເຍີຕະວັນອອກ (ຈິນ ດູ້ປຸ່ນ ແລະ ເກາຫລືໃຕ້) ຈົນທຳໃຫ້ເກີດຮາກສູນການເຈຣາຈະຕັບວິສີ
ແລະເອກະນຸມ ທີ່ເສົ່ວໂມສໍາງຄວາມຕ່ອນເນື່ອໃນຂອບເຂດຄວາມສົ່ມພັນວິທີ່ຂໍາຍາຍດ້ວຍມາກຂຶ້ນ ຕາມລຳດັບນີ້

ระหว่างกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน (ASEAN) ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้กับประเทศไทย
เอเชียตะวันออก 3 ประเทศ คือ จีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้

ประชุมเจรจาดับรัฐระหว่างสมาชิกกลุ่มอาเซียนกับจีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ ระหว่าง
ช่วงเวลาที่สภาระบุคคลากรต่อต้านภัยจีนถึงปัจจุบันยังคงใช้คำว่า "อาเซียน บวก 3" เนื่องจาก
ยังไม่มีการรวมตัวเป็นองค์กรเดียวอย่างเป็นทางการ แต่ฐานความคิดและความพยายามในการ
สร้างภาวะ "ชุมชนร่วม" ระหว่างกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกในทั้ง 2 ภูมิภาคอยู่ (คือ เอเชีย
ตะวันออก และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้) ได้รับการเผยแพร่รับรู้มาแล้วตั้งแต่ระหว่างซึ่งการ
ประชุมวิชาการของเครือข่ายคลังสมองเอเชียตะวันออกครั้งแรกในประเทศไทย

ข้อเสนอความคิดประการหนึ่งจากบทสรุปการประชุมวิชาการเครือข่ายคลังสมองเอเชีย
ตะวันออกครั้งแรกในประเทศไทย ได้แก่ นัยสำคัญของคุณค่าความเป็นตะวันออก และ "อัตลักษณ์"
ของเอเชียตะวันออก ข้อเสนอความคิดข้างต้น (รวมทั้งข้อเสนอความคิดอื่นๆ อีกหลายประการ)
ถูกส่งมอบให้ที่ประชุมเครือข่ายคลังสมองเอเชียตะวันออกครั้งที่ 2 ในประเทศไทยรับไปพิจารณา
ระดมข้อมูลและการอภิปราย เพื่อแสวงหาลู่ทางที่เป็นไปได้ในการสร้างภาวะ "ชุมชนเอเชีย
ตะวันออก" ร่วมกันสำหรับโลกในคริสต์ศตวรรษ 21

บทความวิชาการชิ้นแรกที่ใช้เป็นบทความเปิดเรื่องประชุมทางวิชาการครั้งนี้ เป็นบทความเรื่อง
"Toward East Asian Community" (มุ่งสู่ชุมชนเอเชียตะวันออก) โดย ดร.ประภัสสร์ เทพชาตรี
นักวิชาการไทย จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

การนำเสนอบทความและข้อสังเกตทางวิชาการต่างๆ ในการประชุมให้ความสนใจเป็น
พิเศษต่อการแสวงหาลู่ทางความร่วมมือทางเศรษฐกิจ และการเมืองระหว่างภาคเอกชน และ
ภาครัฐในกลุ่มประเทศอาเซียน บวก 3 โดยคำนึงถึงความสำคัญของฐานทางสังคม และคุณค่าทาง
วัฒนธรรมของกลุ่มประเทศที่เกี่ยวข้อง

การอภิปรายเกี่ยวกับนัยสำคัญของมิติความสัมพันธ์ทางสังคมและวัฒนธรรมในเวที
ประชุมวันที่ 17 สิงหาคมมุ่งไปที่ประเด็นสำคัญเรื่องอัตลักษณ์ (identity) ของชุมชนเอเชีย
ตะวันออก ซึ่งถูกมองวิเคราะห์ และตั้งข้อสังเกตที่หลากหลาย หรือคล้ายคลึงกันบางส่วน จาก
ทัศนะของนักวิชาการหลายประเทศ

ถึงแม้จะยังคงมีความหลากหลายทางความคิดในเนื้อหาบทความ และการตั้งข้อสังเกตต่อ
การนำเสนอบทความที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทยเรื่องอัตลักษณ์ของเอเชียตะวันออก แต่ฐานความคิด
ร่วมกันประการหนึ่ง ที่สะท้อนอยู่ในวิชาการดังกล่าว ได้แก่ ฐานความคิดเบื้องต้นว่าอัตลักษณ์
เอเชียตะวันออก "มี" ออยู่จริง แม้ว่าภายในขอบเขตของอัตลักษณ์ดังกล่าว น่าจะมีลักษณะเชิงความ

หลักหลายร่วมกัน มากกว่าจะเป็นอัตลักษณ์แบบชุดเดียวเด็ดขาด ซึ่งส่วนความคิดแบบนี้สามารถสร้างภาวะชุมชนเชี่ยวชาญออกที่มีเอกภาพมากขึ้น โดยมีคุณสมบัติความหลักหลายของอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่ยอมรับร่วมกันอยู่ภายใน

จากแนวคิดเกี่ยวกวามเป็นอัตลักษณ์สูปไปได้ว่า อัตลักษณ์ สามรถมองได้สองทางด้วยกัน คือ ทางที่ 1 ตัวเองมองตนเอง และกำหนดค่าตนเองเป็นใคร หรือเป็นอย่างไร ทางที่ 2 บุคลอื่น หรือสังคมภายนอกมองเรา และกำหนดหรือระบุว่าเราเป็นใคร ตามแนวคิดของ Charon, Blumer, และประภาพรวน นอกจากรูปแบบที่มีลักษณะที่มีให้ เกิดขึ้นได้ เป็นเปลี่ยนแปลงได้ และพัฒนาได้ โดยอาจกำหนดคุณลักษณะด้วยตนเองหรือสังคมช่วยกันสร้างหรือช่วยกันกำหนดขึ้น อัตลักษณ์ไทย มีลักษณะผสมผสานจากการอยู่ร่วมกันหลาຍกลุ่มชาติพันธุ์ กำหนดหรือมีลักษณะที่เรียกว่า อัตลักษณ์ของความเป็นไทย ดังที่ ศ.ดร.นิธิ กล่าวไว้โดยที่พิศิษฐ์ และวรรณฯ ก็มีความเห็นที่ไปในทิศทางเดียวกัน

2.7 แนวคิดเกี่ยวกับสุนทรียศาสตร์

วนิดา จำเขียว (วนิดา จำเขียว.2543 : 107-110) กล่าวว่า สุนทรียศาสตร์ เป็นศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับความงาม ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเกี่ยวข้องกับธาตุที่ทำให้เกิดความงาม แต่ว่าคำว่า ความงามนี้มิได้หมายเฉพาะความงามที่เกิดจากสัดส่วนที่ถูกต้องเหมาะสมเท่านั้น แต่ยังหมายรวมไปถึงความเปล่งตัว ความน่าทึ่ง นั่นคือ ในบางขณะอาจมีความหมายลึกไปถึงคุณค่าของสิ่งเหล่านั้นด้วย สุนทรียศาสตร์มิใช่เป็นเพียงคุณสมบัติของศิลปกรรมเท่านั้น แต่เป็นคุณสมบัติของสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดตามธรรมชาติ ความงามที่เกิดจากธรรมชาติ ความน่าเกลียดน่ากลัวที่เกิดจากจินตนาการและศรัทธาอันเข้มข้นที่ทำให้เกิดความงามและศิลปะ ล้วนแล้วแต่เป็นสุนทรียศาสตร์ทั้งสิ้น นอกจากนี้ยังได้ให้มุ่งมองในเรื่องของเกณฑ์การตัดสินความมีสุนทรียศาสตร์ว่ามีอยู่ 3 กลุ่มด้วยกันคือ กลุ่มที่มีหลักเกณฑ์ที่สอดคล้องกับการวัดระดับความมีสุนทรียศาสตร์ก้าวท่องเที่ยวดี กลุ่มที่เชื่อว่าหลักเกณฑ์การตัดสินสุนทรียศาสตร์นั้นผันไปตามสภาพแวดล้อม โดยเชื่อว่าเกณฑ์การตัดสินความมีสุนทรียศาสตร์ขึ้นอยู่กับสภาวะแวดล้อมทางวัฒนธรรมท้องถิ่น สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติของแต่ละพื้นที่ ไม่ขึ้นอยู่กับผู้วิจารณ์ เพราะผู้วิจารณ์ต้องวางแผนตัวเป็นกลาง และต้องสำนึกร่วมกับคนในสังคมนั้นๆ

ไพบูลย์ (ไพบูลย์ พัฒน์ไพบูลย์.2541:1-8) ได้ให้ความหมายของคำว่าสุนทรียศาสตร์ว่า เป็นวิทยาศาสตร์สาขาพิเศษ เป็นเรื่องของความช้าบซึ่งศิลปะและความช้าบซึ่งอื่นๆ นักสุนทรียศาสตร์เชิงวิทยาศาสตร์จะพิจารณาจากมโนทัศน์ภายนอกอย่างพินิจพิจารณา เป็นการศึกษาประสบการณ์ที่เกิดขึ้นของรัตตุที่มีคุณค่าของตัวมันเองเมื่อมีประสบการณ์ทำงานด้าน

สุนทรียะมากพอแล้ว จึงจะสามารถแบ่งระดับของวัตถุทางสุนทรียศาสตร์ได้ ด้วยคำตามง่ายๆว่า คุณหมายความว่าอะไร และรู้ได้อย่างไร นอกจากนี้ ยังกล่าวว่า สุนทรียศาสตร์เป็นสาขาวิชาปรัชญา ที่ว่าด้วยการวิเคราะห์มโนทัศน์ และสรุปปัญหาที่เกิดขึ้นที่อยู่ในขอบเขตไหนเดียวกับขอบเขตของ วิทยาศาสตร์ซึ่งจะตั้งคำถามเข่นเดียวกันว่า ลักษณะสำคัญอะไรบ้างที่ทำให้สุดสวยงาม มี มาตรฐานทางสุนทรียศาสตร์หรือไม่ ความสัมพันธ์ของงานศิลปะต่อธรรมชาติคืออะไร เป็นต้น และอาจอธิบายอย่างเฉพาะเจาะจงไปอีกว่า “สุนทรียศาสตร์คือวิทยาศาสตร์ของความงาม” เนื่องจากสุนทรียศาสตร์รวมไปถึงศิลปะ ภาระคร ดนตรี การฟ้อนรำ วรรณคดี ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า กิจกรรมดังกล่าว เป็นกิจกรรมที่เป็นวัฒนธรรมของท้องถิ่น เป็นกิจกรรมที่สร้างความประทับใจ ความซาบซึ้ง ในคุณค่า ที่สามารถแสดงความเป็นตัวตนอย่างแท้จริงของกลุ่มนชน หรือเหล่ง ท่องเที่ยวได้อย่างสวยงาม อย่างมีสุนทรียะ

สุชาติ (สุชาติ สุทธิ.2544:79-87) กล่าวไว้อีกแห่งมุ่งหนึ่งว่า ปกติเมื่อกล่าวถึง สุนทรียศาสตร์ในการศึกษาศิลปะของไทย จะรู้จักกันในความหมายของสุนทรียศาสตร์เชิงปรัชญา หรือเชิงความคิดซึ่งมีอยู่ในการเรียนรู้ด้านศิลปะเป็นปกติ แต่มีอีกที่น่าความรู้สุนทรียศาสตร์มา ขยายความเพื่อใช้ในขอบข่ายของศิลปะจะถูกมองว่าเป็นสิ่งที่ไม่น่าจะเกี่ยวเนื่องกัน และถ้าเป็น การเรียนรู้สุนทรียศาสตร์เชิงพฤติกรรมหรือเชิงประสบการณ์ทางสุนทรียภาพก็จะเป็นรูปธรรมของ มันเอง โดยใช้คำขึ้นต้นด้วยคำว่าสุนทรียภาพ และเติมชื่อของสาขาวิชาไว้ตามหลัง โดยเอาเนื้อหา เกี่ยวกับความซาบซึ้งมาเขียนโดยง แต่ยังไม่รู้ว่าจะนำความรู้เหล่านั้นมาสร้างให้เกิดความสุนทรีย์ กับโครงสร้างกระบวนการใด ดังนั้นประสบการณ์ของความมีสุนทรีย์ ที่เกิดขึ้นด้วยกระบวนการใดก็ ตาม จะอยู่ในขอบข่ายที่เกิดจากการได้คุณค่าจากการสัมผัสที่ผ่านความรู้สึกของการรับรู้มาสู่ ความซาบซึ้ง

นอกจากนี้ยังกล่าวถึงบทบาทและประสบการณ์ทางสุนทรียภาพว่า ปกติประสบการณ์ทาง สุนทรียภาพของชีวิตมิได้เป็นของแปลกใหม่สำหรับชีวิตประจำวัน เพราะเป็นเรื่องที่มีอยู่ในหน่วย สังคมตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันและอนาคตของมนุษยชาติ แต่ความแปลกใหม่ขึ้นอยู่กับว่าสังคมและ วัฒนธรรมใดนำมาพัฒนาให้ชนชาติของตนได้ก้าวหน้ามากน้อยได้โดยวิธีใด หากยึดวิธีการ ปลูกฝังโดยประเภทนี้ที่กระทำกันมาตามกระแสของวัฒนธรรม สิ่งที่ตามมาคือ อิทธิพลของกระแส วัฒนธรรมที่พัฒนาสังคมให้มากกว่าจะเหลือมาแทนที่ หากยึดถือว่าการแสดงความเป็นชาติดู ได้จากการลินอย่างของวัฒนธรรม และถ้าวัฒนธรรมที่อ่อนแอกลืนลินไป หมายถึงสัญลักษณ์ของ ความเป็นชาติได้ສลายไปโดยบริยาย เพราะชนในชาติเป็นผู้มองไม่รู้ดูไม่ออก พังไม่เป็น หรือไม่มี วัฒนธรรมทางการรับรู้ที่ปลูกความสำนึกรักให้เกิดความตระหนักรู้ได้ เพียงพอต่อการเลือกสรรสิ่งที่มี

คุณค่าต่อประสบการณ์ของสุนทรียภาพของชีวิตที่ตนรักชอบได้ด้วยตนเอง การใช้วิธีปลูกสำนึกรัก ด้วยการสร้างค่านิยมทางวัฒนธรรมขึ้นมาในลักษณะซักจุ่ง ชวนเชื่อ เพื่อดึงดูดความสนใจ ก็จะเกิดประโยชน์กับผู้ไม่รู้ และจะเริ่ประโยชน์กับผู้ที่มองรู้ดูออก เพราะความมีสุนทรียศาสตร์ที่แท้จริง นั้นขึ้นอยู่กับสนิยมเป็นหลัก

วิรุณ (วิรุณ ตั้งเจริญ.2546:24-119) ได้กล่าวถึงความมีสุนทรียศาสตร์เพื่อชี้วิตว่า สุนทรียศาสตร์คือศาสตร์เกี่ยวกับความงาม เป็นปรัชญาที่เป็นการแสวงหา หรือความรักในภูมิปัญญา มุ่งแสวงหาความจริง ความดี และความงาม ได้แก่ความจริงที่มีวัฒนาการมาสู่ วิทยาศาสตร์ ความดีที่เกี่ยวข้องกับจริยศาสตร์ และความงามที่เกี่ยวข้องกับความมีสุนทรียศาสตร์ ที่อาจเป็นเรื่องของความเชื่อ ทรงคนะ หรือเหตุผลในบริบทความคิด ความคิดหนึ่ง ในช่วงเวลา ได้เวลาหนึ่ง หรือของนักปรัชญา นักสุนทรียศาสตร์คนใดคนหนึ่ง

นอกจากนี้ยังกล่าวถึงสุนทรียภาพและประสบการณ์ไว้ว่า ประสบการณ์เป็นหัวใจสำคัญใน การพัฒนาสุนทรียภาพในบุคคล ดังเช่นถ้าเราไม่มีประสบการณ์กับแก้วน้ำ หรือมีประสบการณ์น้อย เราคงไม่สามารถเลือกสรรแก้วน้ำที่สวยงาม จับถนัดมือ ไม่ลื่นตกแตกได้มากนัก “ความงาม” ก็เช่นกัน เราคงต้องแสวงหาประสบการณ์ ตลอดจนร่วมกันสร้างประสบการณ์ทางด้าน สุนทรียะให้กับเด็กและเยาวชนทุกคน ปัญหาที่คือเราจะช่วยกันสร้างประสบการณ์ให้กับประชาชน คนไทยได้อย่างไร หอศิลปกรรม พิพิธภัณฑ์ หอนานาชาติ ห้องสมุด สื่อมวลชนที่มีเพียงพอใน ชุมชนมีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ มีผลงานทัศนศิลป์ ศิลปะการแสดง ภพยนตร์ที่มี คุณภาพ มีสติปัญญาความคิด และมีรสนิยม

เมื่อกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างสุนทรียภาพและสภาพแวดล้อม วิรุณ ตั้งเจริญ ให้ ความเห็นเพิ่มเติมว่า สภาพแวดล้อมในที่นี้หมายถึง ธรรมชาติและสภาพสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น ธรรมชาติเป็นสิ่งดงาม สมดุล และมีวัฏจักรของการเปลี่ยนแปลง เมื่อมนุษย์สร้างสิ่งต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นอาคารบ้านเรือน ผังเมือง เรือน ขยาย สิ่งแวดล้อมเหล่านี้ล้วน กேยวข้องหรือไปกระทบ กับธรรมชาติ กลมกลืนกับธรรมชาติ เป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ หรือทำลายธรรมชาติ สภาพแวดล้อมที่ดีงาม สะอาด ประณีต ไม่เป็นหรือทำลายระบบ生物เคมี ย้อมช่วยกระตุ้น และพัฒนาสุนทรียภาพในบุคคลและในทางกลับกัน การพัฒนาสมาชิกในสังคมให้มีสุนทรียภาพ มีจิตสำนึกรักที่ดีงาม ชื่นชมในความงาม มีจิตสำนึกรักชารณ์ สมาชิกสังคม เช่นนี้ย่อมสร้างสรรค์ หรือพัฒนาสภาพแวดล้อมให้ประณีตลงตัว ย่อมเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของ บุคคลและการมีชีวิตร่วมกันในสังคม

สำหรับในแง่มุมของวัฒนธรรมกับความมีสุนทรียภาพ วิรุณ ตั้งเจริญ กล่าวว่า เมื่อสิ่งใดที่ประพฤติปฏิบัติโดยครั้ง การประพฤติปฏิบัติที่มีการคัดสรากลั่นกรองคงอยู่แต่ความดึงดี ประณีต และมีคุณค่าต่อการดำเนินชีวิต สิ่งนั้นและพฤติกรรมนั้นจะถูกยกยเป็นวัฒนธรรม วัฒนธรรมย่อมพัฒนาได้ เปลี่ยนแปลงได้ เพื่อก้าวไปสู่สิ่งที่ดีกว่า ประณีตกว่า และมีคุณค่า กว่าสำหรับการดำเนินชีวิตร่วมกันในแต่ละช่วงเวลา ในแต่ละบริบทสังคมที่เปลี่ยนไป “วัฒนธรรม” จึงเป็นความดึงดี ที่มีนัยยะทั้งการดำเนินไวซึ่งความดึงดี ประณีต มีคุณค่า และนัยยะของการ พัฒนาเปลี่ยนแปลงหรือมีพลวัตในตัวตนของวัฒนธรรม ระบบครอบครัวหรือบ้านย่อมเป็นจุดฐานสำคัญในการสร้างวัฒนธรรม สร้างสุนทรียภาพในบุคคล บ้าน โรงเรียน และสังคม จะต้อง ร่วมกันพัฒนา สร้างเสริมวัฒนธรรมที่ดีงาม ความดึงดีที่เป็นคุณสมบัติ และรูปแบบบดี วัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับความรักและความชื่นชมในความงาม ความประณีต หรือสุนทรียภาพ “สุนทรียภาพ” จึงเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม และเป็นเรื่องสำคัญยิ่ง

พระราชนมูนี (อ้างใน วิรุณ ตั้งเจริญ. 2546:29) กล่าวถึงสุนทรียศาสตร์ไปในทิศทางเดียวกัน ไฟทูรย์ สุชาติ และวิรุณ ว่า สุนทรียศาสตร์เป็นสาขาวิชาปรัชญาที่ว่าด้วยความงามทั้งในงานศิลปะ และในธรรมชาติโดยการศึกษาประสบการณ์ คุณค่าของความงาม และมาตรฐานตัดสินใจว่า อะไรมาก หรือไม่มาก การตัดสินคุณค่าทางสุนทรียศาสตร์มีได้ 3 ลักษณะคือ ความสวยงาม ความติดตามติดใจ และความเลอเลิศ

จากแนวคิดที่กล่าวมาทั้งหมด นักวิจัยเห็นด้วยกับ วนิดา วิรุณ ไฟทูรย์ และสุชาติ โดยสรุปว่า “สุนทรียศาสตร์” เป็น เรื่องราวเกี่ยวกับความงาม ที่เกิดจากสภาพจริง การแสง霞 ความจริงที่เกี่ยวกับ ความเป็นตัวตน ความจริง ความดี ความมีคุณค่า ความแปลกใหม่ ความน่าทึ่ง และความงาม ที่ได้จากการตัดสินใจ อาจเป็นวัฒนธรรม ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ทั้ง สิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น และสิ่งที่เป็นไปตามธรรมชาติ โดยมีการตัดสินระดับความมีสุนทรียศาสตร์ จากการรับรู้ที่เป็นไปตามสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้น สุนทรีย์เป็นเรื่องของการแสง霞ความจริง ความงาม หรือภูมิปัญญา ทั้งหมดเป็นหัวใจของการพัฒนาสุนทรียภาพของบุคคล

2.8 แนวคิดเกี่ยวกับสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยว

ความหมายของสุนทรียศาสตร์ (Authenticity) ในดิจัลนารีของ Webster คำว่า สุนทรียะ หมายถึง ความเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นหรือ สิ่งที่เรียกให้เป็น จริง ๆ หรืออย่างแท้จริง อีกอย่างหนึ่งในสาขาสังคมศาสตร์ กล่าวไว้ว่า การค้นหาสุนทรียศาสตร์คือการค้นหาสิ่งที่ไม่ได้ปล้นมา สิ่งดั้งเดิม และสิ่งที่เป็นข้อเท็จจริง (Mcintosh and Prentice, 1999)

สุนทรียศาสตร์สามารถที่จะให้คำจำกัดความซึ่งต้องอยู่บนพื้นฐานของมันเอง อิริคสัน (1995) ให้แนวความคิดเอาไว้ว่า ความเป็นสุนทรียศาสตร์ก็คือจะต้องมีสิ่งทั้งหมดตามกฎเกณฑ์ที่มันมีอยู่ในตัวมันเอง การให้แนวคิดที่แตกต่างกันแบบนี้ เป็นการเรียงลำดับสุนทรียศาสตร์ด้านใจความสำคัญที่จะมาท่องเที่ยว กับสุนทรียศาสตร์ของนักท่องเที่ยว คำจำกัดความเกี่ยวกับแนวคิดที่แตกต่างกันทำให้เกิดเป็นข้อยุ่งยากที่จะจัดกรอบแนวคิดเกี่ยวกับสุนทรียศาสตร์

สุนทรียศาสตร์ โดยเนื้อหาของคำและแนวคิด ได้มีการนำมาใช้หลายศตวรรษแล้ว (Erickson, 1995) อย่างไรก็ตาม ไม่ได้มีการศึกษาในสาขาวังค์คามศาสตร์จนกระทั่งเกิดข้อยุ่งเมื่อครึ่งศตวรรษที่ผ่านมา ข้อโต้แย้งกันเกี่ยวกับสุนทรียศาสตร์โดยเฉพาะอย่างยิ่งตามความรู้สึกของกรอบอนุรักษ์ประวัติศาสตร์อาจเริ่มจากกฎหมายในเมืองเวนิส ในปี 1964 (Starn, 2002) ถึงแม่ว่าการเดินตัวทางด้านกรอบอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ได้เริ่มเกิดขึ้นในยุโรปในช่วงต้นศตวรรษที่ 19 ก็ตาม สุนทรียศาสตร์ก็ยังไม่มี ความขัดเจนทางด้านคำสำคัญแต่อย่างใด (Starn, 2002) Starn (2002) อภิปรายแนวคิดเกี่ยวกับสุนทรียศาสตร์ซึ่งกฎหมายแห่งเมืองเวนิสได้ประกาศใช้ ซึ่งแสดงเอาไว้ว่า Murdoch หลากหลายด้านนธรรมควรที่จะมีการอนุรักษ์อนุสาวรีย์โบราณคือมรดกทั่วไป และเป็นหน้าที่ของประชาชนที่จะต้องดูแลบนความมั่งคั่งที่มีอยู่ของสุนทรียศาสตร์ ถ้อยคำอันนี้แสดงถึงบางสิ่งอย่างเดียว คือการสร้างแนวคิดสุนทรียศาสตร์แบบดั้งเดิม เช่น แนวคิดสุนทรียศาสตร์เกิดจากสิ่งที่เป็น วัตถุ

สุนทรียศาสตร์ที่เป็นวัตถุ เมื่อประชาชนเริ่มที่จะนึกถึงเรื่อง สุนทรียศาสตร์ โดยปกติพวกเขาก็จะนึกถึงจากสิ่งที่เป็นวัตถุ ซึ่งมีอยู่ในช่วงยุคปัจจุบัน และโดยเนื้อหาแล้ว วัตถุก็คือ สุนทรียะเพราะถือว่าเป็นพิธีภัณฑ์และทุกคนก็ล่าวกันว่า มันเป็นสิ่งที่เป็นจริง หรือข้อเท็จจริง โดยทั่วไปแล้ว นักชาติพันธุ์ไทยและนักวิทยาศาสตร์ที่ทำวิจัยอื่นๆ มีมาตรการที่เคร่งครัดเกี่ยวกับสุนทรียศาสตร์ด้านนี้มากกว่าสถาบันทั่วไป (Ehrentraut, 1993; Cohen, 1988; Bruner, 1989) แนวความคิดนี้เริ่มจากการนำเนื้อหาด้านสุนทรียศาสตร์มาร่วมกัน หรือ วิธีผนวกเนื้อหาเข้าด้วยกัน สุนทรียศาสตร์ด้านวัตถุจึงเกี่ยวข้องกับการใช้สุนทรียศาสตร์ดั้งเดิมเชื่อมโยงพิธีภัณฑ์ซึ่งมักจะทำให้แก่ท่องเที่ยวเกิดความเข้าใจเป็นอย่างมากในการท่องเที่ยว (Wang, 1999) มีการเข้าใจว่า สิ่งที่เป็นวัตถุคือสุนทรียศาสตร์ที่มีอยู่ในตัวมันเอง

MacCannell (1973) ได้กำหนดกรอบแนวคิดในช่วงยุคต้น ๆ เพื่อทําความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาของสุนทรียศาสตร์และความสำคัญของมันระหว่างนักท่องเที่ยวต่างๆ เป็นต้นว่า นักท่องเที่ยวแต่ละคนสามารถที่จะพบหรือได้รับสุนทรียภาพ แนวคิดที่สำคัญก็คือว่า ข้อเท็จจริงและสุนทรียภาพพบได้ทุกที่หรือแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่รอบนอก (MacCannell, 1999) ชาวยุโรป

หลายคนมีแนวโน้มที่จะเชื่อว่า สุนทรียศาสตร์pubได้เพียงการท่องเที่ยวเท่านั้น นอกเหนือจากขอบเขตที่ไม่ใช่สุนทรียศาสตร์ที่มีอยู่ในตัวมันเอง (Silver, 1993) นี้หมายความว่า สิ่งที่แท้จริงคือ สิ่งที่นักท่องเที่ยวพบในช่วงประเพณีและช่วงฤดูประวัติศาสตร์อื่นๆ

ยิ่งไปกว่านั้น MacCannell (อ้างถึงงานของ Goffman (1959)) เรียกร้องว่า ควรจัดแบ่งนักท่องเที่ยวทั้งหมดออกเป็นนักท่องเที่ยวด้านหน้าหรือด้านหลัง วิทยานินพน์ของ Goffman ให้ข้อสังเกตเอาไว้ว่า สิ่งที่ใช้ชื่อคลาสสิกคือแหล่งที่แสดงความรู้สึก ประชาชนหรือสิ่งที่ใช้แสดงจะเป็นเครื่องแสดงออกและเปิดเผยออกมากทั้งในเขตด้านหน้าและด้านหลัง เขตที่อยู่ต่อหน้าคือสถานที่ที่มีศักยภาพสูง โดยปกติจะมีความสมมูลกับสถานการณ์ (Goffman, 1959) เขตที่อยู่ด้านหน้ามีการจัดสิ่งต่างๆ เหล่านี้อยู่ (เฟอร์นิเจอร์, การตกแต่ง, ภาพภูมิประเทศ, ตึกประวัติศาสตร์) และคุณสมบัติของสิ่งที่ใช้แสดง สิ่งเหล่านี้มีทั้งอายุ เชื้อชาติ ยศ และรูปแบบการพูดและ Goffman ได้แบ่งออกเป็นสองอย่างคือ สิ่งที่ปรากฏกับลักษณะ(1959) ตามความรู้สึกแล้ว สิ่งที่ใช้ชื่อมักจะมีบทบาทที่จะต้องตั้งไว้ด้านหน้า เพื่อทำให้ผู้ชมมองเห็นภาพและประวัติศาสตร์ ตามที่พากษาต้องการให้ประชาชนเห็นและเข้าใจ ตามแนวคิดของ Goffman และ MacCanell พื้นที่ด้านหน้าควรจัดให้มีสุนทรียะน้อยกว่าพื้นที่ด้านหลัง

นักท่องเที่ยวมักจะพยายามที่จะเข้าไปในพื้นที่เขตด้านหลัง เพราะว่าพื้นที่เขตด้านหลังจะเกี่ยวข้องกับสถานที่และสุนทรียศาสตร์ (MacCannell, 1973) พื้นที่ด้านหลังเป็นสถานที่ที่จะต้องสร้างให้เกิดมีศักยภาพเชื่อมต่อกับพื้นที่ด้านหน้าซึ่งจะต้องมีความเชื่อมโยงกับระยะเวลาของแต่ละสิ่งที่ใช้แสดง (Goffman, 1959) นี้คือเขตที่จะต้องมีการวางแผนเพื่อให้เกิดเป็นศักยภาพของพื้นที่ด้านหน้า และบางสิ่งที่อยู่ด้านหน้าจะต้องแสดงให้เห็นเด่นชัดในเขตด้านหลัง แต่บางอย่างก็ไม่จำเป็นที่จะต้องแสดงให้เห็นในเขตด้านหลัง สิ่งที่ใช้แสดงต้องให้ชื่อนด้วยอยู่ในเขตนี้ ทำให้เด่นเพื่อคลายเครียด แล้วตั้งแสดงไว้ด้านหน้า (Goffman, 1959) พื้นที่ด้านหลังตั้งไว้ในลักษณะเดียวกัน เมื่อมันที่ตั้งในเขตด้านหน้า แต่จะต้องแบ่งแยกผู้ชมออกจากไป

เขตที่แบ่งเป็นส่วนหน้าและส่วนหลังทำให้พบเห็นความเป็นสังคมอย่างชัดเจน ทั้งสองเขตทำให้มองเห็นภาพการเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน Goffman ยกตัวอย่างเช่น เหมือนกับห้องครัวในโรงเรือนและห้องรับประทานอาหาร กว้างຍาวหนึ่งหลาทั้งด้านหน้าและด้านหลัง มีห้องส่งวิทยุกระจายเสียงเป็นห้องห้องแอร์และไม่ใช่แอร์ บางครั้งห้องในลักษณะนี้ทั้งหมดอาจจัดเข้าไปไว้ในเขตพื้นที่ด้านหลังก็ได้ (Foffman, 1959) ตัวอย่างของการจัดในลักษณะนี้ก็คือ สวนสาธารณะซึ่งจะต้องเปิดให้บริการในทุกๆ วัน และจะต้องจัดเอกสารไว้ในพื้นที่ด้านหลัง หลังจากที่เลิกงานแล้ว การ

บูรณะซ่อมแซม การก่อสร้างและการตัดหญ้าจะต้องทำหลังจากที่เลิกงานและจะต้องทำไม่ให้นักท่องเที่ยวเห็น

MacCannell เสนอแนวคิดดังเดิมเอาไว้ว่า เขตพื้นที่ด้านหลังเป็นเขตที่มีผู้คนมากกว่าด้านหน้า ในการศึกษาครั้งนี้ ในคำว่า ACHNHP สิ่งที่ตั้งอยู่ด้านหน้าและด้านหลังดูเหมือนกับจะไม่จำกัดเหมือนกับแนวคิดดังเดิมของ MacCannell และ Goffman ดูเหมือนว่า ในสวนสาธารณะ ประวัติศาสตร์ เช่น ACHNHP การจัดตั้ง การนำแสดงนิทรรศการ และการบรรยาย (ชีวิตการเป็นในประวัติศาสตร์) ถือว่า ต้องอยู่ด้านหน้า ซึ่งดูเหมือนว่า จะเป็นสิ่งที่เป็นข้อเท็จจริงมากกว่าด้านหลัง

แนวคิดสุนทรียศาสตร์ในช่วงยุคต้นฯ ก็คล้ายกับ MacCannell ซึ่งมีแนวคิดว่านักท่องเที่ยวคล้ายกับว่าจะเป็นผู้ที่มีความอดทน อีกอย่างหนึ่ง นักท่องเที่ยวไม่ต้องการให้มีการจ้างงานเพื่อสร้างให้เกิดเป็นสุนทรียศาสตร์ แท้จริงแล้ว ผู้ที่มีเวลาว่าง เช่น ผู้จัดการสวนสาธารณะ สามารถที่จะจัดหาสิ่งที่เป็นสุนทรียศาสตร์ให้แก่นักท่องเที่ยวได้โดยการจัดการบูรณะพื้นที่ใหม่ และจัดหาป้ายอธิบายความหมายต่างๆ ที่สวยงามและให้ความงามในตัวมันเองแสดงออกมา

ตัวอย่างพื้นที่ด้านหน้าที่ดีจะแสดงให้เห็นถึงการจัดตั้งทางประวัติศาสตร์ในเรื่องราวการเป็นอยู่ที่เป็นประวัติศาสตร์ ทุกวันนี้ นักท่องเที่ยวหลายคนรวมทั้ง ผู้มาเยี่ยมชมสวนสาธารณะทางประวัติศาสตร์หลายคนก็ต้องการที่จะใช้เวลาว่างของตนเพื่อมาเยี่ยมชมคุณค่าที่เหลือเชื่อ หนึ่งซึ่งสถานที่ทางประวัติศาสตร์จะเข้าหาดีمانด์ได้ก็คือ การพรอนนารถึงการเป็นอยู่ในประวัติศาสตร์ การเป็นอยู่ในประวัติศาสตร์ก็คือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงซึ่งแสดงให้เห็นถึงระยะเวลาทางประวัติศาสตร์ที่เป็นจริง ทำให้ผู้มาเยี่ยมชมมองเห็นภาพสุนทรีย์ในอดีตได้ ซึ่งมักจะเป็นบ้านเชิงประวัติศาสตร์ หรือการจัดตั้งเกี่ยวกับภาพภูมิหลังเพื่อให้เห็นภาพในอดีต มีการสร้างให้เห็นภาพในอดีตเหล่านี้เพื่อเข้าถึงดีمانด์ของนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวมักจะมีแนวโน้มที่จะร่วมสร้างสุนทรียศาสตร์ด้วย ตามที่ได้อธิบายไว้ในช่วงแรก มีข้อที่ให้สังเกตแบบกว้าง ๆ เอาไว้ว่า มีการpub เห็นภาพที่เป็นสุนทรียศาสตร์ในวัฒนธรรมและยุคปัจจุบัน นอกจากนี้ ก็สามารถที่จะเห็นภาพในการจัดการสถานที่ของผู้จัดการสวนสาธารณะได้เพื่อสร้างให้เกิดแรงจูงใจในการมาเที่ยวชมของนักท่องเที่ยว อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มการเรียนรู้แก่ผู้มาเยือนและทำให้พวกเขากลับมาเยี่ยมชมเรื่อยๆ อีกอย่างหนึ่ง ถ้าศักยภาพของการเป็นอยู่ทางประวัติศาสตร์ช่วยทำให้นักท่องเที่ยวไก่ซิคกับอดีต แล้วนักท่องเที่ยว ก็สามารถที่จะแบ่งได้ ว่า การเป็นอยู่ทางประวัติมีส่วนช่วยให้เกิดสุนทรียศาสตร์ได้

ผู้วิจัยไม่เคยประเมินค่าแขกผู้มาเยือนต่ำเกี่ยวกับการเสนอแนวคิดด้านสุนทรียศาสตร์ หรือความต้องการที่จะเข้าชมสิ่งของโบราณที่เต็มไปด้วยสุนทรียศาสตร์ ไม่ว่าการค้นหาสังคม ดังเดิมจะพบได้ในทุกที่ หรือการเยี่ยมชมอุทยานประวัติศาสตร์ท่องถินกับได้ในทุกที่ หรือไม่ก็ตาม

นักท่องเที่ยวก็มีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนที่ตั้งพับเห็นไปเป็นภาพลักษณ์และวัตถุต่างๆ ของที่ระลึกอาชีพต่างๆ และรูปภาพเป็นตัวอย่างของวัตถุที่นักท่องเที่ยวต้องการที่จะเปลี่ยนที่ได้พับเห็นของตนเอง นี้คือลักษณะที่มีการพับเห็นสิ่งที่เป็นสุนทรียศาสตร์ (Littrell, Anderson, and Brown 1993) ด้วยเหตุนี้เอง วัตถุถือว่าเป็นความหมาย สิ่งต่างๆ เช่น รูปภาพ อาชีพ และสิ่งของที่ระลึก เป็นตัวแสดงออกและตอบอุปการ์ได้พับเห็นไปเป็นภาพลักษณ์ลักษณ์และวัตถุ (Bruner, 1989)

สุนทรียศาสตร์เชิงสิ่งก่อสร้าง สุนทรียศาสตร์เชิงวัตถุมีวิธีคิดที่จะให้นักวิจัยได้ใช้ในปัจจุบัน แท้จริงแล้ว นักวิทยาศาสตร์หลายคนเสนอความเห็นไว้ว่า ไม่มีแนวคิดตั้งเดิมกำหนด เขายังไง ซึ่งแนวคิดเกี่ยวกับสุนทรียศาสตร์กล่าวคือ สังคมไม่เคยมีการสร้างแนวคิดนี้ขึ้นในช่วงบุคคลต่างๆ หรือไม่เคยมีอยู่ในสถานที่ใดเลย แต่เหตุผลแนวความคิดตนนี้ ผู้ศึกษาเรื่องนี้และผู้ศึกษาคนอื่นๆ ก็ใช้คำว่า สุนทรียศาสตร์เชิงสิ่งก่อสร้าง ตามตัวอย่างการสร้างสุนทรียศาสตร์ เช่น Disney World ที่พับเห็นในปัจจุบันเป็นอุทยานด้านศิลปะเพื่อความเพลิดเพลิน และคำว่า สุนทรียะ และ Disney ไม่น่าที่จะใช้ในความหมายร่วมกัน อย่างไรก็ตาม ตลอดเวลาที่ผ่านมา Disney World ควรที่จะใช้สถานที่ของชาวเมริกันที่เป็นสุนทรียะมาเป็นสิ่งก่อสร้างทางวัฒนธรรมด้วยตัวมันเอง (Salamone, 1997) ตามแนวคิดของนักวิจัยหลายคน การสร้างสุนทรียศาสตร์เชิงแนวคิดหมายความว่า แนวคิดทำให้เกิดการสร้างสังคม (Wang, 1999) วัตถุหรือการสร้างให้เกิดสุนทรียะ ไม่ใช่เป็นเพราะแก่นแท้ของวัตถุหรือเนื้อแท้ของมัน แต่เป็นเพราะมันถูกสร้างขึ้นมาตามแนวคิดหรือตามความเชื่อทางวัฒนธรรม โดยทั่วไปแล้ววัฒนธรรมก็คือการสร้างตัวมันเองขึ้น และ การทำไม้ซอนโดยสร้างให้เป็นมรดกทางโลกใหม่อนกับเป็นสุนทรีย์เป็นตัวอย่างของการสร้างสุนทรียศาสตร์

Waitt (2000) ทำวิจัยเรื่อง The Rocks ในเมืองชิดนีย์ ประเทศออสเตรเลีย ซึ่งเป็นสถานที่ที่ได้มีการโฆษณาให้แก่นักท่องเที่ยวในฐานะที่เป็นการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของชาวออสเตรเลีย Waitt มีข้อเสนอว่า การจัดตั้งเพื่อให้มีนักท่องเที่ยวเป็นเหมือนกับว่า มีการพัฒนาเพื่อกำหนด ไม่ใช่เป็นการแสดงออกทางสุนทรียศาสตร์ของสิ่งที่เป็นอดีตของประเทศออสเตรเลีย แต่ก็เป็นเพียงรูปแบบหนึ่งที่เป็นไปได้ในหลายรูปแบบเท่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การนำเสนอในสิ่งที่ไม่มีค่า แต่กลับทำให้เกิดเป็นคุณค่าที่พับเห็นได้ สามารถสร้างเป็นตัวเงินและรายได้เข้าสู่ประเทศ ในลักษณะเช่นนี้ The Rocks จึงถูกเสนอให้แนวคิดว่า น่าจะเป็นการสร้างสุนทรียศาสตร์แต่จะต้องอธิบายว่า เป็นสุนทรียศาสตร์เชิงสิ่งก่อสร้าง

แนวคิดเชิงสิ่งก่อสร้างเสนอเราไว้ว่า ความรู้สึกที่เป็นสุนทรียศาสตร์มักจะผูกติดอยู่กับอดีตที่ล่วงเลยมาแล้ว และการประเมินมูลค่าทางวัฒนธรรมโดยไม่มีการพยายามที่จะทำให้มองเห็นถึง

เนื้อแท้ของสิ่งที่ใช้ชีวิต ดังที่ได้อธิบายไว้โดยย่อในบทนำ Salamone (1997) ได้สรุปเนื้อหาเอาไว้ว่า การนำแสดงหรือการเน้นสถานที่ที่เป็นสุนทรียศาสตร์สามารถที่จะให้เข้าถึงระดับสุนทรียศาสตร์ได้ เช่นได้ศึกษาลักษณะของโรงแรม Mexican San Angel Inn ที่มีความแตกต่างกันอยู่สองด้าน กล่าวคือ ด้านหนึ่งเป็นโรงแรมดังเดิมของชาวเม็กซิกัน และอีกด้านหนึ่งเป็นลักษณะที่เหมือนกับ Walt Disney World โดยที่ Salamone เชื่อว่า โรงแรมของชาวเม็กซิกันซึ่งมีวัฒนธรรมที่จริงของชาวเม็กซิกันเจริญอย่างมากนั้น น่าจะให้ความรู้สึกที่เป็น สุนทรียศาสตร์อย่างแท้จริง ในขณะที่ โรงแรม Disney ดูเหมือนจะให้ความรู้สึกที่เป็น สุนทรียศาสตร์น้อยมาก อย่างไรก็ตาม สิ่งที่ Salamone พบเห็นก็คือว่า แต่ละโรงแรมให้บริการโดยอิงกับสังคมวัฒนธรรมของตน กล่าวคือ โรงแรมเม็กซิกันเป็นลักษณะสุนทรียศาสตร์และเป็นข้อเท็จของชาวเม็กซิกันเมื่อได้ไปที่นั้น โรงแรม Disney World เป็นโรงแรมที่มีขนาดใหญ่น่าเดารพสำหรับนักท่องเที่ยวและถือว่าเป็น สุนทรียศาสตร์ในทัศนคติของลูกค้า (Salamone, 1997)

วัฒนธรรมที่เป็นโลกาภิวัตน์ของโลกปัจจุบันอาจมีบทบาททำให้ Salamone ต้องค้นหา ความจริงแล้ว กระแสตงๆ เช่น โลกาภิวัตน์ ควรถือพิจารณาในช่วงที่พยายามที่จะกำหนดให้บาง สิ่งบางอย่างเป็นสุนทรียศาสตร์ (Hughes, 1995)

สุนทรียศาสตร์เชิงเนื้อแท้ของวัตถุ แนวคิดอีกอย่างหนึ่งที่นักวิจัยหลายคนได้ให้ เอาไว้เกี่ยวกับความหมายของสุนทรียศาสตร์ก็คือ สุนทรียศาสตร์เชิงเนื้อแท้ของวัตถุ หรือ สุนทรียศาสตร์ที่เกิดจากตัววัตถุเอง แนวคิดนี้เสนอเอาไว้ว่า ไม่เคยมีสิ่งใดที่เป็นสุนทรียศาสตร์โดย เนื้อแท้ของมัน กล่าวคือ สุนทรียศาสตร์ถือว่าเป็นสิ่งที่อยู่ภายใต้ของผู้มาเยี่ยมชมและทำการ สังเกต แนวคิดอันนี้เปรียบเทียบกับแนวคิดเชิงวัตถุและแนวคิดเชิงก่อสร้าง ในกรณีนี้ สุนทรียศาสตร์คือบางสิ่งบางอย่างที่รู้สึกได้ บางสิ่งที่คันไม่พบหรือที่มีอยู่นอกเหนือจากที่นั่นซึ่ง นักท่องเที่ยวได้รับ เป็นแนวคิดที่แตกต่างจากแนวคิดเชิงสิ่งก่อสร้างซึ่งก็เกี่ยวข้องเช่นพะแนวดีไซน์ เนื้อแท้ของแต่ละบุคคล และไม่นับรวมถึงวัฒนธรรมหรือกระแสเชิงลัทธิ์ก่อสร้าง โดยส่วนใหญ่แล้ว บุคคลจะรู้สึกถึงสุนทรียศาสตร์และสุนทรียศาสตร์ไม่ใช่สิ่งที่จะต้องทิ้งไว้

Wang (1999) ได้เสนอแนวคิดเอาไว้ว่า ผู้มาเยี่ยมชมหลายคนอาจจะค้นหา วัตถุที่เป็น สุนทรียศาสตร์ ไม่ใช่สถานที่ที่เป็นสุนทรียศาสตร์ สำหรับนักท่องเที่ยวที่ชอบเที่ยวชมสิ่งเหล่านี้จะ บอกว่า วัตถุภายนอกของมันไม่ใช่ตัวสุนทรียศาสตร์ นักท่องเที่ยวเหล่านี้จะไม่ค่อยเที่ยวชมวัตถุ ภายนอก วัตถุประสงค์ที่ต้องการเที่ยวชมและรูปแบบการเที่ยวชมก็คือจะต้องได้รับความรู้สึกที่เป็น สุนทรียศาสตร์จากวัตถุ ตัวอย่างเช่น การได้รับการบริโภคอาหารที่ McDonald

Chery Hargrove กล่าวถึงความหมายของ “สุนทรียศาสตร์” ในบทความเรื่อง สุนทรียศาสตร์ในการท่องเที่ยวมีผลกระทบทางวัฒนธรรม ว่า พจนานุกรมของเว็บสเตอร์ให้คำจำกัดความของสุนทรียศาสตร์ (Authenticity) ว่า “เป็นในสิ่งที่อ้างอิงอย่างแท้จริง” สำหรับการมีส่วนร่วมในการจัดการทางประวัติศาสตร์และการท่องเที่ยวมีผลกระทบทางวัฒนธรรม ในการศึกษาผลกระทบทางวัฒนธรรมที่ทำโดยศูนย์เพื่อการวิจัยและการพัฒนาเพื่อการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยฟลอริดา ที่รวมเอาข้อมูลเกี่ยวกับผู้มาเยี่ยมชมให้คำจำกัดความและคุณค่าของ authenticity โดยผู้มาเยี่ยมเยียนจะถูกถามเกี่ยวกับความสำคัญของประสบการณ์เชิงมีผลกระทบทางวัฒนธรรม พบว่ามากกว่าร้อยละ 95 ของผู้มาเยี่ยมพูดว่า “ค่อนข้าง” ไปจนถึง “สำคัญมาก”

สุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยว(Authenticity) จะมุ่งเน้นด้านเอกสารชุดทางวัฒนธรรมที่มีลักษณะพิเศษที่แตกต่างจากสังคมอื่นๆที่ไม่ใช่สังคมตะวันตก ที่โดยทั่วไปเป็นสิ่งที่ต้องการของนักท่องเที่ยวชาวตะวันตกที่มีต่อความงดงามที่น่าเชื่อถือ การติดตามสิ่งเปลgarที่นำเสนอและสิ่งอื่นๆ ได้กลายเป็นเงื่อนไขของการค้นหาอย่างหนึ่งสำหรับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวโดยแม็คแคลนอล(ในปี 2516) เมื่อเปรียบเทียบกับการท่องเที่ยว เนื่องในดังกล่าวได้ถูกให้ความหมายอย่างกว้างๆในทางที่ไม่สู้ดีนักอยู่ 2 ประการคือ

ประการที่หนึ่ง นักท่องเที่ยวนักที่จะได้รับแนวทางที่จะเข้าไปสู่ความงามที่น่าเชื่อถือ จากสิ่งที่เห็นอยู่จริง(ความมีสุนทรียศาสตร์) ที่เป็นประสบการณ์ด้านวัฒนธรรม ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากวัฒนธรรมในเชิงการค้า โดยมีนักท่องเที่ยวเป็นเป้าหมาย

ประการที่สอง การท่องเที่ยวมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนวัฒนธรรมประเทศ “ที่แท้จริง” โดยวิธีการเปลี่ยนสิ่งเหล่านี้ให้กลายเป็นการซื้อขายล่วงหน้า อย่างที่ อิทธิพล ได้แสดงให้เห็นในการท่องเที่ยวของชาวดีลที่ว่า ผู้คนในท้องถิ่นไม่มีความจำเป็นที่จะต้องยึดแนวทางของการเปลี่ยนแปลงต่างๆเพื่อทำให้สอดคล้องต่อการท่องเที่ยว และมีผลกระทบต่อวิธีทางในการดำเนินชีวิตของพวกราชในทางที่ก่อให้เกิดการเสียชีวิตร้ายทางวัฒนธรรมของพวกราชด้วย และดูเหมือนว่าชาวบاهดีไม่ต้องอ้างว่าการท่องเที่ยวเป็นสิ่งที่สร้างความร่วงราวยให้กับวัฒนธรรมของพวกราช ในทางกลับกัน พวกราชที่จะซื้อหรือแสดงให้เห็นว่าการท่องเที่ยวเป็นส่วนที่มีความสำคัญที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตในหมู่บ้านของพวกราช และในขณะเดียวกับก็จะทำให้พวกราชมีโอกาสในการฝึกฝนเพื่อแสดงออกทางด้านชนบทรวมถึงประเพณีของพวกราชให้ด้วยเช่นกัน บ่อยครั้งที่การท่องเที่ยวได้มีส่วนในการจัดตั้งและให้โอกาสต่อประชาชนในการพิจารณาบททวนเพื่อแยกแยะคุณสมบัติเฉพาะของพวกราชว่าเป็นเช่นไร และมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับส่วนที่เหลือของโลกอย่างไร อย่างที่ โดเ xen (2531) ได้ตั้งข้อว่า “ ความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยว เป็นโครงสร้าง

ของสังคม แนวความคิด และความหมายทางสังคมของตัวมันเอง” ดังนั้น มันจึงมิใช่การให้ แต่ เป็นการต่อรอง ตัวอย่างที่น่าพึงพอใจฯ ขั้นตอนที่เป็นคำจำกัดความของการต่อรองเหล่านี้ถ้าจัดให้มีขึ้นโดย ชิลเดอร์แมน และทิมเมอร์ ชิลเดอร์แมน แสดงให้เห็นว่า รูปแบบที่หลากหลายของงาน ด้านศิลปะที่ผลิตสำหรับนักท่องเที่ยวโดยชาวปาກันวินิจฉัยในหมู่บ้านไอกอทมูล ตะวันออกของแทนบูนัม ยืนยันถึงความสามารถของผู้คนในห้องถินในการใช้ประโยชน์จากการท่องเที่ยว เป็น ข้อความในการขยายความ ที่ใช้เป็นตัวแทนและแม้กระทั่งเป็นรูปแบบของนวนิยายที่ถูกสร้างขึ้นมาจากการประเพณีและวัฒนธรรมของห้องถิน ทิมเมอร์ได้ยังว่า ชาวญี่ปุ่นแสดงให้เห็นถึง ขับธรรมเนียมประเพณีของพวกราชาด้วยการประดับประดับร่างกาย ที่เกิดจากการระดูน กิตติศพที่กระจายออกไปทั่วโลกด้วยตัวของมันเอง ในความพยายามที่จะติดตามวัตถุประสงค์ ในการกำหนดความแน่นอนด้วยตัวเอง ความจริงที่ว่า นักท่องเที่ยวเอกสารศิลปะนร่างกายของ ชาวญี่ปุ่นเป็นสัญญาณที่แสดงให้เห็นว่า คนเหล่านี้ยังไม่ได้รับความเลื่อมเสียในสุนทรียภาพแห่ง ความน่าเชื่อถือที่ทำให้ผมปลอมของชาวญี่ปุ่นแบบอย่างของสิ่งที่ดึงดูดนักท่องเที่ยว

Amareswar Galla.(1955) กล่าวถึงความสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวไว้ว่า ในการประชุม เกี่ยวกับสุนทรียศาสตร์ที่เมืองนารา เป็นสัญลักษณ์และเป็นการจัดในเวลาที่เหมาะสมมากที่สุด เนื่องจากการสนทนาก게ียวกับความหลากหลายทางวัฒนธรรม เป็นหัวใจของภูมิภาคเอเชีย แปซิฟิกนี้เป็นอย่างยิ่ง การประชุมนี้เป็นสัญลักษณ์ของมรดกทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับ ความสัมพันธ์กันในสังคม

ในการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมไม่เพียงแต่เกี่ยวข้องกับการสงวนรักษา การดำเนิน อย่างต่อเนื่องและการจัดการกับแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมเท่านั้น แต่ยังเกี่ยวข้องกับกระบวนการ ของวิวัฒนาการและการดำเนินอย่างต่อเนื่องกับบริบททางวัฒนธรรมของชุมชน และให้ความเห็น เกี่ยวกับการสร้างสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวว่า บริบทของสุนทรียศาสตร์ของมรดกทาง วัฒนธรรมสามารถเป็นการศึกษาในช่วงเวลาหนึ่ง ได้ก่อถึงโครงงานที่กำหนดให้ในช่วงเวลาใน ประวัติศาสตร์หรือในปัจจุบัน โดยกล่าวถึงกระบวนการทางประวัติศาสตร์และกระบวนการที่ยัง ดำเนินอยู่ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง และได้เสนอวิธีการในการสร้างสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวอยู่ 3 วิธีคือ

วิธีการแรก สำหรับวางแผนพื้นฐานในการพัฒนาวัฒนธรรมของชุมชนนั้น จะเป็นการบอกให้ ทราบโดย他自己 ๆ เสียงที่เชื่อมต่อคุณค่าของมรดกทางวัฒนธรรม โดยศูนย์วัฒนธรรมจะเป็นที่ เก็บรักษา เช่น พิพิธภัณฑ์ของชุมชน ศูนย์การศึกษาที่จะมีคนหลาย ๆ รุ่นแต่ก่อต่างกันมาร่วมกัน

นอกจากนั้นศูนย์วัฒนธรรมยังเป็นกลไกสำหรับการรักษาการติดตามวัฒนธรรมและมุ่งความสนใจไปที่กิจกรรมทางวัฒนธรรมของชุมชน

วิธีการที่สอง เป็นการผลักดันโดยหลักการเข้าถึงและความเสมอภาค สิ่งเหล่านี้นำไปสู่ กับภาครัฐทั้งหมด ซึ่งวิธีการที่เป็นระบบนี้จะเกี่ยวข้องกับปัญหาข้ามวัฒนธรรมการท้าทายที่ยิ่งใหญ่ที่สุดคือการข้ามเวลาลึกระหว่างศิลปะการใช้อ้อยคำและความเป็นจริงของการเข้าถึงและความเสมอภาคและการเข้าถึงกระบวนการกรองนุรักษ์ทางวัฒนธรรม

วิธีการที่สาม เป็นวิธีการที่สำคัญมากที่สุดคือการแสวงเปลี่ยนแปลง ที่มักจะถูกข้างว่า กระแสที่เรียกว่าเป็นวัฒนธรรมของการปฏิบัติของสาธารณะ การเปลี่ยนแปลงในที่นี้เป็นการผลักดันโดยการกระทำการทั้งทางวัฒนธรรมและการสนับสนุนที่มีประสิทธิภาพ โดยกล่าวอย่างสั้น ๆ ว่า โครงสร้างและพื้นฐานสำคัญสำหรับการพิจารณาสุนทรียศาสตร์ต้องการความหลากหลาย เพื่อสะท้อน การปฏิบัติงานทางด้านวัฒนธรรมให้มีความหลากหลาย

Erik cohen.(2002 : 267-272) กล่าวถึงความสำคัญของสุนทรียศาสตร์ ความเสมอภาค และความยั่งยืนในการท่องเที่ยว ไว้ว่า ปัญหา “ความยั่งยืน” (Sustainability) กลายเป็นแนวคิดนำในการศึกษาการพัฒนา แนวคิดนี้ได้นำเข้ามาสู่การปฏิบัติการท่องเที่ยวและการวิจัย อย่างรวดเร็วและกลายเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการศึกษาเป็นพิเศษเป็นระยะ เมื่อ Sharpley (2000) ตั้งข้อสังเกตว่า “แนวคิดของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนกลายเป็นการมุ่งเน้นที่การเพิ่มความสนใจในระหว่างนักท่องเที่ยวและผู้ปฏิบัติและมีการยอมรับอย่างกว้างขวางและเป็นวัตถุประสงค์ของนโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยวและการปฏิบัติ” จุดมุ่งหมายของความยั่งยืนในการท่องเที่ยวเพื่อแนะนำและการส่งเสริมแนวคิดในการวิจัยและการปฏิบัติ เพื่อช่วยอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม และเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับสุนทรียศาสตร์และความยั่งยืน ไว้ว่า

การบรรยายในเรื่อง สังคมศาสตร์ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว 2 ด้านคือ การบรรยายด้านหนึ่ง เกี่ยวข้องกับการค้นหาสุนทรียศาสตร์ในประสบการณ์การท่องเที่ยว ส่วนการบรรยายอีกด้านหนึ่ง เป็นความยั่งยืนของสถานที่ท่องเที่ยว ความน่าสนใจและการดึงดูดความสนใจ

ความยั่งยืนในการท่องเที่ยวจากการศึกษาของ Hunter (1997) ที่คิดว่าเป็นกระบวนการทัศน์ภัยในที่มีวิถีทางการพัฒนาที่แตกต่างกันหลาย ๆ วิธีที่อาจทำให้ถูกต้องตามกฎหมายตามโอกาส ต่าง ๆ Hunter ได้สรุปส่วนสำคัญของวิธีการต่าง ๆ สำหรับการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน เรียงลำดับ จากอ่อนมาไปจนถึงมาก โดยมุ่งเน้นที่การพิจารณาความยั่งยืนในการพัฒนาการท่องเที่ยว และระบุรายละเอียดของโอกาสภายใต้แต่ละวิธีการที่ปรากฏว่าเหมาะสมที่สุด

สำหรับการบรรยายทางสังคมวิทยาเกี่ยวกับสุนทรียศาสตร์ เริ่มต้นโดย Dean MacCannell (1973, 1966) ภายในโครงงานที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างการท่องเที่ยว และความทันสมัยและตามการศึกษาของ Hunter กล่าวว่า “การท่องเที่ยวจะขาดขาดขาดทางนิเวศน์วิทยา (หรือวัฒนธรรม)” และจะเป็นสิ่งที่ดึงดูดมากที่สุดสำหรับการแสวงหาที่ท่องเที่ยว สมัยใหม่ของ

จุดสำคัญที่ต้องบันทึกคือ บริเวณที่ท่องเที่ยวนั้น ๆ มีแนวโน้มที่จะกลายเป็นที่มีค่าไม่เพียงแต่ในด้านนิเวศวิทยาหรือทางวัฒนธรรม แต่ยังเป็นในด้านเศรษฐกิจด้วยดังการพัฒนาในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ดังนั้นในการพิจารณาความยั่งยืนและการพัฒนาจะขัดแย้งกันอย่างมากในพื้นที่ที่อ่อนไหวและมีคุณค่าในนั้น ๆ เช่นความพยายามที่จะเปิดบริเวณแม่น้ำโขงตอนบนเพื่อขยายการท่องเที่ยวออกไป (Cohen, 2001) ซึ่งเจ้าหน้าที่การท่องเที่ยวในบริเวณนั้นพบกับสถานการณ์ลำบาก เช่น บริเวณนั้นถูกคุกคามโดยสิ่งอื่นนอกเหนือจากความสนใจของนักท่องเที่ยวหรือเสื่อมถอยลงจากปัจจัยต่าง ๆ เช่น การใช้ที่ดินที่ผิด ๆ ความชำรุดทรุดโทรม หรือการปล่อยปละละเลย ดังนั้นการสงวนรักษา การอนุบำรุงหรือการฟื้นฟูบริเวณนั้นอาจขึ้นอยู่กับมูลค่าทางเศรษฐกิจของการดึงดูดใจของ การท่องเที่ยว ดังนั้นปัจจัยสำคัญสำหรับความยั่งยืนอาจเป็นที่จำนวนของผู้มาเยี่ยมเยียน การแก้ปัญหาสำหรับสถานการณ์ที่ลำบากนี้คือ การเก็บค่าธรรมเนียมเพื่อจำกัดจำนวนของผู้มาเยี่ยมเยียน อาจทำโดยเจ้าหน้าที่โดยผ่านชั้นตอนการบริหารหรือการสร้างนักท่องเที่ยวโดยวิธี “การแบ่งแยกราคา” “การเก็บค่าธรรมเนียมในราคาน้ำดื่ม” ซึ่งนักท่องเที่ยวที่มั่งคั่งมากกว่ารายที่สุด ที่ได้รับสิทธิพิเศษมากที่สุดจะสามารถจ่ายให้ในการนำไปเยี่ยมเยียนสถานที่เหล่านี้

ในงานของ McConnell สุนทรียศาสตร์ (Authenticity) นี้ยังเป็นแนวคิดเบื้องต้นที่ยังคงคุณค่าของ McConnell สันนิษฐานว่านักท่องเที่ยวหวังที่จะมีประสบการณ์กับลักษณะที่เชื่อถือได้กับสถานที่ วัฒนธรรมหรือเหตุการณ์ที่เป็นของแท้ McConnell ให้ความสนใจในความผิดหวังของนักท่องเที่ยวโดยผ่านการแสดงออกของนักท่องเที่ยว ต่อมาในการศึกษาของ Wang (2000) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับ “สุนทรียศาสตร์ที่มีอยู่” เป็น “สภาพของการเป็นอยู่ที่แต่ละคนเป็นอยู่จริง” ตามการศึกษาของ Wang แล้วสภาพเช่นนี้ประกอบด้วยความรู้สึกส่วนตัวหรือความรู้สึกระหว่างบุคคลที่ถูกกระตุ้นโดยกระบวนการพัฒนารูปแบบของนักท่องเที่ยว แต่ไม่จำเป็นที่จะถูกกระตุ้นโดยสถานที่ วัฒนธรรมหรือเหตุการณ์

Gloria Lara Hasemann(Gloria Lara Hasemann .1996 : <http://www.icomos.org/>
[/26 / 8 / 2549](#)) ได้แสดงความคิดเห็นในบทความเรื่อง AUTHENTICITY : WHY AND FOR

WHOM ? ไว้ว่า สุนทรียศาสตร์ (Authenticity) ในดิกชั่นนารีของ Royal Spanish Academy หมายความว่า การทำให้เกิดมีคุณลักษณะของข้อเท็จจริงที่งดงามอย่างน่าเชื่อถือ บางครั้ง สุนทรียศาสตร์ก็คือ สิ่งที่ควรจะถูกต้องว่าเป็นเหตุการณ์และข้อเท็จจริงที่เป็นลายลักษณ์ อักษร ความต้องการหรือการมีอยู่ตามสภาพของสิ่งแวดล้อม” (1956: 146) โดยข้อเท็จจริง แล้ว คำจำกัดความของคำว่า สุนทรียศาสตร์ ซึ่งให้ไว้ในแนวทางของยูเนสโกในปี 1972 ว่า ลักษณะและประเภทของสุนทรียศาสตร์ คือ การออกแบบ วัตถุดิบ การมีฝีมือ เช่นเดียวกันกับ สภาพแวดล้อม ซึ่งก็รวมอยู่ด้วยกันกับข้อกำหนดของสิ่งที่เป็นสุนทรียศาสตร์ซึ่งไม่ได้กำหนด ขอบเขตเอาไว้ว่าจะมาจากรูปแบบและโครงสร้างดังเดิม แต่ก็นับรวมอยู่ในการเปลี่ยนแปลงใน ภัยหลังตลอดเวลา (WHC.95/W5.1:16)

อย่างไรก็ตามแนวคิดเกี่ยวกับเรื่อง สุนทรียศาสตร์ ก็มีความหมายสมบูรณ์แบบเพียงแค่ การรวมแนวความคิดเกี่ยวกับความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ถึงแม้จะดูเหมือนว่าแนวคิดทั้งสอง อย่างเหล่านี้จะเป็นแนวคิดอันเดียวกันและหรือถึงแม้ว่าจะเป็นแนวคิดที่เหลือมีลักษณะความ รู้สึกบางอย่างก็ทำให้แนวคิดของพวกรากเดิมเป็นความรู้สึกอยู่สองด้าน เมื่อมองดูในกรอบแนวคิดนี้ คุณสมบัติทางด้านวัฒนธรรมก็ถือว่าเป็นบริบทฐานอย่างหนึ่งของสุนทรียศาสตร์ แต่ใน ขณะเดียวกันก็เป็นการทำลายความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพราะทำให้เนื้อหาที่แท้จริงเปลี่ยนไป หรือ เพราะว่าเป็นการทำลายเนื้อหาตามความเป็นจริงอีกอย่างหนึ่ง สุนทรียศาสตร์จะต้องทำให้ คุณลักษณะดังเดิมของทรัพย์สิน (แบบ วัตถุ ฝีมือ) รวมเป็นอันหนึ่งอันเดียวนั่นตัวของมันเอง กับ สถานที่และช่วงเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณค่าและความหมายของตัวเอง (ตัวอย่างเช่น ในส่วน ของความซับซ้อนทางด้านสถาปัตยกรรมหรือภูมิประเทศที่เป็นประวัติศาสตร์) อีกประการหนึ่งหนึ่ง แนวคิดในเรื่องของลักษณะที่เป็นเนื้อแท้ มักเน้นเทคโนโลยีการผลิต ในขณะที่แนวคิดประการที่ สอง มักเน้นความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันที่ปูรูมเหตุ

และกล่าวถึง ความมีสุนทรียศาสตร์ในนโยบายด้านการอนุรักษ์แห่งชาติ ไว้ว่า มีการสร้าง คำประกาศแห่งเมืองนราฯ เอาไว้ว่า อาจดูเหมือนว่าไม่มีเป้าหมายที่จะวิเคราะห์ทบทวนภูมิหลังของ นโยบายการอนุรักษ์ที่เกิดขึ้นเมื่อสองศตวรรษที่ผ่านมา นโยบายเหล่านี้มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพ ชีวิตทั่วไป ตามความเข้าใจแล้ว คำประกาศบางคำตามบรรทัดฐานของคีโต้ (1967) ทำให้เกิด นโยบายการอนุรักษ์ที่ต่อเนื่องขึ้นมาและอาจจะทำให้เกิดการได้รับการสนับสนุนขึ้นมาใหม่ด้วย การพัฒนาและออกพระราชบัญญัติเพื่อเสนอรัฐบาลกลางแห่งสหราชอาณาจักรซึ่งเป็นต้นกำเนิดของกระทรวง วัฒนธรรมและการศึกษาของปัจจุบัน

กฎหมายการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ได้ช่วยแก้ปัญหาความเข้าใจผิดได้ซึ่งถ้าหากไม่มีความเข้าใจถึงผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ คุณค่าสังคมแล้ว บุคคล หรือกลุ่มคนที่เกี่ยวข้องกัน หรือบุคคลที่มีความรู้สึกซึ้งชาติในทรัพย์สินทางวัฒนธรรมไม่มีพื้นฐานอยู่บนผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ คุณค่าทางสังคมตั้งอยู่บนความสำคัญทางวัฒนธรรมของทรัพย์สิน ไม่ว่าจะเกิดขึ้นจากประเด็นซึ่งมาจากการหนึ่งสู่การหนึ่งก็ตาม จากประวัติศาสตร์หรือความรู้สึกทางสุนทรียศาสตร์ หรือเกิดขึ้นง่ายๆ จากข้อเท็จจริงซึ่งยังคงรวมอยู่ในชีวิตประจำวันนั่นเอง

คนนอกมักจะไม่เข้าใจถึงความสำคัญของวัฒนธรรมถึงแม้ว่าจะรู้จักก็ตาม นี้เป็นเพราะว่าความรู้สึกถึงความสำคัญทางวัฒนธรรมอาจแตกต่างไปจากบุคคลหนึ่งไปสู่อีกบุคคลหนึ่ง อีกอย่างหนึ่ง ผลตอบสนองซึ่งทรัพย์สินทางวัฒนธรรมทำให้ผู้ลังเกตรู้สึกว่าไม่มีความหมายซึ่งจะทำให้เกิดความเข้าใจในขอบเขตทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันซึ่งมาจากหลาย ๆ ที่ จากสิ่งนี้เราสามารถที่จะอนวากได้ว่า คุณค่าทางวัฒนธรรมเกิดขึ้นแล้ว มีการผนวกขึ้นมาใหม่ เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ประวัติศาสตร์หรือผู้เชี่ยวชาญที่เป็นนักโบราณคดี จึงเป็นไปได้ว่านโยบายทางด้านการอนุรักษ์ซึ่งอุทิศต่อการอนุรักษ์ไว้ซึ่งมรดกที่เป็นสุนทรียะศาสตร์ ไม่สามารถที่จะหยั่งไปสู่ความสนใจของชาวต่างประเทศได้ เพื่อที่จะสร้างให้เกิดมีความเสถียรภาพทางด้านการเงินและการมีกำไรมากขึ้น

การท่องเที่ยวสามารถที่จะช่วยให้ทรัพย์สินทางวัฒนธรรมกล้ายเป็นสิ่งที่มีค่าในตัวมันและด้วยเหตุอันนี้เองก็ยังสามารถที่จะทำให้เกิดความมั่งคั่งต่อห้องถูนและสังคม อย่างไรก็ตาม ตามที่ทราบ ผลกระทบจากการมาเยี่ยมชมทรัพย์สินทางวัฒนธรรมอาจเป็นจุดให้เกิดอันตรายต่อทรัพย์สินและสิ่งแวดล้อมทางภูมิปะтехก็ได้หากไม่มีกำหนดกฏเกณฑ์เข้าไว้

2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

William Robert Harvey (William Robert Harvey) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สุนทรียศาสตร์ และลักษณะการได้มาสัมผัสด้วยตนเองของผู้มาเยือน ณ หมู่บ้านประวัติศาสตร์ สรุปผลการวิจัยในบทคัดย่อ ไว้ว่า

การศึกษานี้ เป็นการสำรวจความคิดเห็นสุนทรียศาสตร์ ตามที่ใช้ในอุทัยานประวัติศาสตร์แห่งชาติ Appomattox Court House บนพื้นฐานงานวิจัยทางทฤษฎีที่ผ่านมา คำจำกัดความของสุนทรียศาสตร์ถูกใช้เพื่อที่จะทดสอบว่า ผู้มาเยี่ยมอุทัยานมาด้วยเหตุผลที่เกี่ยวกับสุนทรียศาสตร์หรือไม่ มีการวิเคราะห์เพื่อที่จะกำหนดความสำคัญที่เกี่ยวข้องกันของสุนทรียศาสตร์กับเหตุผลที่เป็นสิ่งกระตุ้นอื่น ๆ สำหรับการมาเยี่ยมชมอุทัยาน วิเคราะห์ว่า ระดับสุนทรียศาสตร์ที่ได้มาสัมผัสที่ อุทัยานประวัติศาสตร์ เป็นอย่างไร คำตอบมีผลต่อการจัดตั้งอุทัยานอย่างไรบ้าง การใช้สิ่งกระตุ้นสำหรับสุนทรียศาสตร์และตัวแปรต่างๆ ที่สำคัญที่มีศักยภาพ

กล่าวคือ ตัวชี้วัด ความรู้ของผู้มาเยี่ยมชม ความเข้าใจเกี่ยวกองมหาชนและข้อขัดแย้ง รวมทั้งการประเมินความพึงพอใจทั้งหมด ผลการวิจัยพบว่า ในขณะที่สุนทรียศาสตร์เป็นใจความสำคัญ สำหรับผู้มาเยี่ยมชมอุทยาน แต่ผลลัพธ์ที่ได้มาเป็นสิ่งที่สูงมากต่อการคาดคะเนเมื่อมีการเทียบเคียงกันระหว่างตัวแปรอิสระและสิ่งที่เป็นคุณสมบัติอย่างเดียวกันของผู้มาเยี่ยมชมอุทยาน รวมทั้งมีข้อเสนอแนะสำหรับนักวิจัยในครั้งต่อไปเมื่อมีการตรวจสอบแนวคิดสุนทรียศาสตร์

ไซมอน เรายี่ ได้สรุปความเกี่ยวกับสุนทรียศาสตร์กារท่องเที่ยว ในกรณีศึกษาเรื่อง การท่องเที่ยวท้องถิ่น : เนื้อหาต่างๆ ที่เกี่ยวกับความสามารถในการดำรงไว้และโอกาสต่างๆ ได้ว่า เมื่อกาหนดท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในอุตสาหกรรมแล้วได้มีการขยายตัวมากขึ้น การตั้งตัวเกี่ยวกับวัฒนธรรมและทรัพย์สินทางปัญญาเพิ่มมากขึ้น ลิขสิทธิ์และความมีสุนทรียศาสตร์ ในระดับประเทศ ได้ถูกพัฒนาขึ้น โดยสมาคมที่มีอำนาจหรือหน้าที่แนะนำเกี่ยวกับงานศิลปะท้องถิ่น แห่งชาติ เพื่อให้แน่ใจว่า สิทธิของชาวอุตสาหกรรมได้ถูกป้องกัน นอกจากนั้นยังส่งเสริมอุดหนุน ทางด้านที่เกี่ยวข้องกับศิลปะ และหัตถกรรมท้องถิ่น ในอุตสาหกรรมท้องถิ่น คณะกรรมการตัดสินใจท้องถิ่น (waitoc) ตั้งขึ้นเพื่อยกระดับคุณภาพของนักท่องเที่ยวในอุตสาหกรรมท้องถิ่น ต่อการสร้างความมีสุนทรียศาสตร์กារท่องเที่ยวที่น่าเชื่อถือให้เป็นที่ยอมรับ ในการท่องเที่ยวท้องถิ่นในอุตสาหกรรมท้องถิ่น เพื่อให้ได้มาซึ่งความเชื่อถือในธุรกิจท่องเที่ยว ท้องถิ่น คณะกรรมการตัดสินใจท้องถิ่น ระบุว่าการลงทุนด้านการท่องเที่ยวต้องแสดงให้เห็นถึงมาตรฐานดังต่อไปนี้

1. ผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวต้องได้จากบุคลากรในท้องถิ่น
2. ผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวที่ได้ต้องมีความเหมาะสมและละเอียดอ่อนต่อวัฒนธรรม ต้องเกี่ยวข้องกับมรดกทางวัฒนธรรมของผู้ประกอบการเองหรือผู้ประกอบการควรได้รับอนุญาตในการดำเนินการหรือการได้ข้อมูลทางวัฒนธรรมในพื้นที่จากเจ้าของประเทศที่สอดคล้องกับองค์กร ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง โดยจะต้องมีหน้าที่ต่อไปนี้
 - 2.1 ต้องทำการปกป้องความรู้และรูปแบบต่างๆ ทางวัฒนธรรมท้องถิ่น
 - 2.2 ต้องทำให้แน่ใจว่าภาพพจน์และสินค้าที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวได้รับการยอมรับจากชาวอุตสาหกรรมท้องถิ่น
 - 2.3 ต้องทำให้แน่ใจว่าสินค้าได้ถูกพัฒนาโดยบุคคลในท้องถิ่น
 - 2.4 ต้องทำให้แน่ใจว่าคนในท้องถิ่น จะได้รับผลประโยชน์ทางการค้าจากการใช้สิทธิทางวัฒนธรรมท้องถิ่นและทรัพย์สินทางปัญญา

ดังนั้นจึงอาจกล่าวถึงสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวได้โดยสรุปว่า ความหมายของสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวตามพจนานุกรมของ Webster หมายถึง สิ่งที่แสดงให้เห็น หรือสิ่งที่เรียกให้เป็นจริง MacCannel ให้ความหมายว่า เป็นสิ่งอ้างอิงอย่างแท้จริง โดยสิ่งที่อ้างอิงเหล่านั้น ควรประกอบไปด้วย รูปแบบ วัตถุ และฝีมือ ซึ่งเกิดจากการสร้างตัวเองจนเป็นวัฒนธรรม หรือการพยายามสร้างให้เห็นเป็นมาตรฐานทางวัฒนธรรม สอดคล้องกับงานของ Waitt เรื่อง The Rock ว่าการโฆษณาการท่องเที่ยวควรทำให้เหมือนว่าเป็นการนำเสนอเพื่อให้เห็นความงามที่เป็นคุณค่าที่แท้จริง ที่เป็นอคิตของอสเตรเลีย จึงเป็นการท่องเที่ยวแสดงให้เห็นถึงความมีสุนทรียศาสตร์ของผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวนั้น

2.10 สรุป

ในการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้คือ

2.10.1 การท่องเที่ยวแบบยั่งยืนและความสำคัญของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน หมายถึง การจัดการการท่องเที่ยวที่สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว และชุมชนท่องเที่ยว โดยมีการปกป้องดูแลทรัพยากรกราฟท่องเที่ยวไว้เพื่ออนุชนรุ่นหลัง โดยมีลักษณะของการจัดการการท่องเที่ยวโดยสรุปดังต่อไปนี้คือ

2.10.1.1 มีการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรอย่างพอต ทั้งในเรื่องของธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรม

2.10.1.2 มีการลดของเสีย และลดการบริโภคที่เกินจำเป็น

2.10.1.3 มีการรักษาและส่งเสริมความหลากหลายของธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรม

2.10.1.4 มีการประสานการพัฒนาการท่องเที่ยวให้เข้ากับกรอบกลยุทธ์การพัฒนาท้องถิ่น และของชาติ

2.10.1.5 มีการจัดการท่องเที่ยวที่รองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจของชุมชน อย่างไม่ทำลายคุณค่าของสิ่งแวดล้อม

2.10.1.6 การจัดการการท่องเที่ยวเกิดจากการมีส่วนร่วมของท้องถิ่น

2.10.1.7 มีการประสานงานกันอย่างสมำเสมอระหว่างผู้ประกอบการท่องเที่ยว ประชาชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง

2.10.1.8 มีการฝึกบุคลากรในกิจกรรมการท่องเที่ยวให้เกิดวิธีคิดและวิธีปฏิบัติที่มีผลดีต่อการท่องเที่ยวของชุมชน

2.9.9 มีการวางแผนการตลาดที่จะทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความเข้าใจและตระหนักในคุณค่าของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรม

2.9.10 มีการวิจัยเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวที่จะสามารถเพิ่มประโยชน์ต่อการท่องเที่ยวได้

จากแนวคิดของการจัดการการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน สำนักพัฒนาการการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จึงได้กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับกรอบการจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวที่สามารถสร้างความยั่งยืนได้ดังนี้คือ

การท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ ความมีการจัดการดังต่อไปนี้คือ

1. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ควรจัดการให้เกิดจิตสำนึกรักษาระบบนิเวศ โดยเฉพาะระบบบินิเวศที่เป็นเอกลักษณ์ แหล่งเรียนรู้และวัฒนธรรมของท้องถิ่น

2. การท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ควรจัดการให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น เพื่อให้ได้ประสบการณ์การเยือนรู้อย่างแท้จริง

3. การท่องเที่ยวเชิงเกษตร ควรจัดการให้เกิดจิตสำนึกรับผิดชอบในการรักษาสภาพแวดล้อม

4. การท่องเที่ยวเชิงดาวร沙สตร์ ควรจัดการให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น และสร้างจิตสำนึกรับผิดชอบในการรักษาสภาพแวดล้อม

การท่องเที่ยวในแหล่งวัฒนธรรม ความมีการจัดการดังต่อไปนี้

1. การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ควรจัดการให้เกิดจิตสำนึกรักษาแหล่งมรดกทางวัฒนธรรม

2. การท่องเที่ยวชมวัฒนธรรมและประเพณี ควรจัดการให้เกิดจิตสำนึกรักษาสภาพแวดล้อมและมรดกทางวัฒนธรรม โดยเกิดจากการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น

3. การท่องเที่ยวชมวิถีชีวิตในชนบท ควรจัดการให้ให้เกิดจิตสำนึกรักษาสภาพแวดล้อมและมรดกทางวัฒนธรรม โดยเกิดจากการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นต่อการจัดการการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษ ความมีการจัดการดังต่อไปนี้คือ

1. การท่องเที่ยวเชิงสุภาพ ควรจัดการให้เกิดจิตสำนึกรักษาสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยว

2.10.2. การท่องเที่ยวเชิงทัศนศึกษาและศาสนา ควรจัดการให้เกิดจิตสำนึกรักษาสpaท์แวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยว และรวมถึงการจัดการองค์ความรู้เพื่อการเรียนรู้ของนักท่องเที่ยว

2.10.3. การท่องเที่ยวเพื่อศึกษากลุ่มชาติพันธ์หรือวัฒนธรรมกลุ่มน้อย ควรจัดการให้ประสบการณ์การเรียนรู้ถึงคุณค่าของชีวิต และวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยว

2.10.4. การท่องเที่ยวเชิงกีฬา ควรจัดการให้ เกิดจิตสำนึกรักษาสpaท์ที่ดี โดยให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยว

2.10.5. การท่องเที่ยวแบบผจญภัย ควรจัดการให้เกิด ความปลอดภัย และความทรงจำจากประสบการณ์ใหม่

2.10.6. การท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์และล่องสเตย์ ควรจัดการให้เกิดจิตสำนึกรักษาสpaท์แวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยว

2.10.7. การท่องเที่ยวแบบให้รางวัล การท่องเที่ยวเพื่อการประชุม และการท่องเที่ยวแบบผสมผสาน ควรจัดการให้ สอดคล้องกับกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวโดยคำนึงถึงความสะดวก และความประทับใจในกิจกรรมการท่องเที่ยวดังกล่าว

ประเทศไทยในฐานะของสมาชิกองค์กรด้านการท่องเที่ยวแห่งภาคพื้นเอเชียแปซิฟิก ได้ลงนามในข้อตกลงเกี่ยวกับการพัฒนาการการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน โดยมีสาระสำคัญดังนี้คือ

1. อนุรักษ์สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติระบบนิเวศและความหลากหลาย ทางชีวภาพ โดย สนับสนุนให้มีการอนุรักษ์ถิ่น แหล่งที่อยู่อาศัยของพันธุ์สัตว์ และสนับสนุนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการค้นหา พื้นที่ที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ และกำหนดระดับความมีสุนทรียศาสตร์

2. ให้ความเด稠และให้การสนับสนุนบูรณาภรณ์และวัฒนธรรม รวมทั้งวิถีชีวิตของชุมชน โดยมั่นใจว่าการวางแผนและดำเนินการพัฒนาการท่องเที่ยวนั้น มีความเข้าใจในขบวนการนี้และมาร่วมทั้งบทบาทของเด็กและสตรีด้วย เปิดโอกาส ให้ประชาชนท้องถิ่นมาร่วมบริการหรือในการวางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยเฉพาะในประเทศที่มีผลกระทบต่อชุมชน สนับสนุนช่วยเหลือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการค้นหามรดกทางวัฒนธรรมที่มีคุณค่าเพื่อ การ

อนุรักษ์บริเวณใกล้เคียง และอุดหนุนงบประมาณ เพื่อจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่มีคุณภาพ โดยคำนึงถึงการดำรงอยู่

3. นำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมมาใช้ โดย มั่นใจว่า มีการนำการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมมาพนักเป็นขั้นตอนหนึ่งในการวางแผน สนับสนุนให้มีการติดตามตรวจสอบด้วยสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากกิจกรรมการท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ กำหนดนโยบายและตัวชี้วัดในการปฏิบัติต่อสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวรวมถึงการ จัดตั้งองค์กรความร่วมมือ ที่รับเป็นที่ปรึกษา ด้านการก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างและการออกแบบภูมิทัศน์เพื่อวัตถุประสงค์เชิงการท่องเที่ยว

4. สนับสนุน- ช่วยเหลือในพันธกิจการท่องเที่ยวเพื่อสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม โดย สนับสนุน การปฏิบัติหรือกิจกรรมที่รับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวในเรื่องของลดการปล่อยสารมลพิษ การปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการอนุรักษ์ การรักษาคุณภาพของแหล่งน้ำด้วยการจัดการของเสียและการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ การควบคุมระดับความต้องของเสียงการส่งเสริมการใช้ผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการรีไซเคิลและใช้วัสดุ ที่ย่อยสลายได้ธรรมชาติ การสนับสนุน หรือการตั้น ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการท่องเที่ยวให้ปฏิบัติตามนโยบายของห้องถินภูมิภาค สนับสนุน การสร้างจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมและการเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมในทุกๆ กิจกรรมรวมไปถึงเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบด้านการท่องเที่ยว สนับสนุนและกระตุ้น ผู้ประกอบกิจการด้านการท่องเที่ยวให้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านการตลาดการท่องเที่ยวที่ช่วยสร้างจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมอันดีงาม

5. ให้การศึกษา ความรู้แก่นักท่องเที่ยวในเรื่องสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม โดย สนับสนุน การนำประเด็นเรื่องคุณค่าด้านสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมเข้าไว้ในการศึกษาการฝึกอบรม ส่งเสริมให้เกิดความพึงพอใจ และความเข้าใจแก่นักท่องเที่ยว ในประเด็นความเประบางด้านสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมโดยการให้มีข้อมูลที่ถูกต้อง และการสื่อความหมายที่เหมาะสม และให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ การศึกษาวิจัยด้านผลกระทบทางวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม

6. ร่วมมือกับส่วนต่างๆ เพื่อทำให้สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมมีความยั่งยืน โดย ร่วมมือ กับบุคคลและองค์กรต่างๆ ใน การร่วมกันปรับปรุงสิ่งแวดล้อมและการดำเนินงานต่างๆ เพื่อ ตรวจสอบด้วย ปฏิบัติตาม ทุกอนุสัญญาระหว่างประเทศ กฎหมายของประเทศไทย และห้องถิน ที่ช่วยปักป้องสิ่งแวดล้อมทางธุรกิจ และความอ่อนไหวทางวัฒนธรรม

2.9.2 การจัดการและการจัดการการท่องเที่ยว การจัดการการที่ทำการใช้ทรัพยากรใน การดำเนินงานให้ได้ผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยอาศัยกระบวนการดังต่อไปนี้คือ

2.9.2.1 การวางแผน เป็นหน้าที่ทางการจัดการหน้าที่แรกเกี่ยวข้องกับการกำหนดทิศทาง ภารกิจเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ขององค์การเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ เพื่อบรรลุผลสำเร็จตามที่ต้องการ

2.9.2.2 การจัดองค์การ เป็นการจัดทำโครงสร้างองค์การ และกำหนดระบบงาน บทบาทอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบและหน้าที่ของบุคลากร เพื่อให้ทุกคนปฏิบัติงานได้อย่าง เป็นระบบและสอดคล้องกันภายในหน่วยงาน ซึ่งจะทำให้องค์การสามารถดำเนินงานสู่เป้าหมาย ร่วมกันอย่างราบรื่นและใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

2.9.2.3 การจัดบุคคลเข้าทำงานเป็นงานที่ผู้บริหารต้องจัดหาบุคคลให้เหมาะสมกับงานโดยพิจารณาจาก ความรู้ ทักษะ ความสามารถ ประสบการณ์ และปริมาณแรงงาน เพื่อกำหนดคนให้เหมาะสมกับงาน รวมถึงการดูแลพัฒนาแรงงานที่มีให้ได้คุณภาพและอยู่กับองค์กร อย่างต่อเนื่อง

2.9.2.4 การนำ โดยผู้บริหารจะกำหนดวิธีและแนวทางที่จะทำให้พนักงานทุกคนร่วม มือและเต็มใจทำงานสำเร็จลุล่วง ด้วยความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้นำและผู้ติดตาม ดังนั้นผู้นำจึงควรมี ภาวะผู้นำ มีเทคนิคการ沟通 ใจ การประสานงาน การติดต่อสื่อสารที่ดี

2.9.2.5 การควบคุมเป็นขั้นตอนการติดตาม ตรวจสอบ ประเมิน โดยมีการกำหนด เกณฑ์มาตรฐานไว้ เมื่อปฏิบัติงานตามแผนกจะนำเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้เปรียบเทียบกับการทำงาน ถ้าไม่ได้มาตรฐานก็จะปรับปรุงแก้ไขงานในครั้งต่อไปให้ดีขึ้น เพื่อให้การดำเนินงานสามารถ บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีคุณภาพ รวดเร็ว ตันทุนต่ำ ปริมาณถูกต้อง

ในการจัดการใช้ และจัดสรุทรัพยากรนั้น ผู้บริหารต้องคำนึงถึงค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นเพื่อให้ องค์การสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ด้วยการควบคุมการทำงานให้เกิดประสิทธิผลและมี ประสิทธิภาพไปพร้อมๆ กันแต่ถ้าขาดอย่างใดอย่างหนึ่งแล้วจะทำให้องค์การ เสียเวลา เสีย ค่าใช้จ่าย และไม่สามารถแข่งขันกับคู่แข่งขันได้

2.9.3 แนวคิดเกี่ยวกับ อัตลักษณ์ คำว่า อัตลักษณ์ หมายถึง คุณสมบัติของผลรวมที่ แสดงลักษณะเฉพาะของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ที่ทำให้คนนั้นหรือสิ่งนั้นมีความโดดเด่นแตกต่างไปจากคน อื่นหรือสิ่งอื่น ซึ่งทำให้สิ่งนั้นเป็นที่รู้จักหรือจำได้ อัตลักษณ์ เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นภายในสังคม โดย พัฒนาจากกระบวนการปฏิสัมสรรษกับบุคคลอื่นๆ ภายใต้บริบททางสังคม เมื่อสถานการณ์ทาง สังคมเปลี่ยนแปลงไป ความหมายของสิ่งต่างๆ ก็อาจผิดแผลไปจากเดิม ความคาดหวังและการ

ตอบสนองต่อพฤติกรรมของคนอื่นๆ ก็อาจเปลี่ยนรูปแบบไปตามลักษณะของสถานการณ์ และความเป็นจริงในสถานการณ์นั้นๆ ซึ่งจะทำให้อัตลักษณ์หรือความหมายที่บุคคลให้แก่ตนเองเปลี่ยนแปลงไปด้วย อัตลักษณ์ต่างๆ เป็นตราประทับที่อาจจะไม่ถูกใช้โดยคนอื่นๆ ทั้งหมด แต่จะใช้เฉพาะกลุ่มอ้างอิง และบุคคลนัยสำคัญ ของป้าเจกบุคคลเท่านั้น และอัตลักษณ์นี้จะกลายมาเป็นศูนย์กลางของบุคคล โดยที่มนุษย์นั้นมีลักษณะที่ดีแล้วอยู่เสมอ การกระทำและอัตตาของมนุษย์จะเกิดขึ้นจากการที่ต้องเนื่องทางสังคม โดยมีการกระทำการระหว่างกันของบุคคล ผ่านการให้ความหมาย ในเชิงลักษณ์แก่สิ่งต่างๆ มาก่อนอย่างสถานการณ์นั้นเอง

อัตลักษณ์ คือการแสดง “ชนิด” หรือการแสดงทางมิติทางสังคมของอัตตา นั่นคือ อัตลักษณ์หลายๆ อัตลักษณ์ของบุคคลจะก่อตัวเป็น “อัตลักษณ์เชิงสังคม” หรืออัตตาในบริบทของการกระทำการทางสังคม กระบวนการสร้างอัตลักษณ์ โดยอาศัยความเชื่อที่ว่า บุคคลจะมีความหมายแห่งตน ที่สืมพันธ์กันมาอย่าง ความคิดเกี่ยวกับตนเอง การประเมินคุณค่าของตนเอง ความรู้สึกต่อตนเอง หรือการรับรู้เกี่ยวกับตนเอง เป็นผลมาจากการที่บุคคลมองตนเองเหมือนกับวัตถุทางสังคมอย่างหนึ่ง ซึ่งสามารถให้เชื่อ หรือประทับตราแก่วัตถุนั้นๆ ได้ ซึ่งการให้เชื่อและความหมายแก่ตนเองในฐานะที่เป็นวัตถุ จะเป็นผลมาจากการที่บุคคลเข้าร่วมปฏิสัมสารคุณภาพในโลกแห่งความหมายที่ถูกบ่งชี้จากสังคม

อัตลักษณ์ สามารถเกิดขึ้น พัฒนา หรือมีการเปลี่ยนแปลงได้ภายในโครงสร้างสังคม หรืออาจกล่าวได้ว่า มิติต่างๆ ของอัตตา จะถูกเปลี่ยนไปเป็นวัตถุที่มีความหมาย คือลายเป็นอัตลักษณ์ ในแบบของผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ ที่ระดับตัวตน บุคคล กลุ่ม องค์กรและสังคม อัตลักษณ์ที่หลักหลานนั้น จะถูกเลือกแสดงตามระดับความเด่นภายนในสถานการณ์โดยมีภาระฐานมาจากระเบียบของสถาบัน ความเป็นไปได้ของอัตลักษณ์ ความสำเร็จ และทักษะของการแสดงอัตลักษณ์ ภายนในสถานการณ์นั้นๆ อัตลักษณ์ทั้งหลายจะถูกสื่อสารผ่านการแสดงออกทางพฤติกรรมภาษา และลักษณะทางกาย หรือการแสดงที่ปรากฏทางสังคม การยืนมั่นผูกพันต่อ อัตลักษณ์ จะเป็นผลมาจากการเดิมของบุคคล ซึ่งได้ถูกรวมเข้าในตำแหน่งทางสังคมและลำดับชั้นตอนของวิถีทางแห่งชีวิต

ศาสตราจารย์ดร.อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธ์ และคณะได้ทำการวิจัยเรื่องความเปลี่ยนแปลงของอัตลักษณ์ไทยที่สะท้อนจากคำในภาษา ได้สรุปไว้ว่า วิถีทางการณ์ด้านอัตลักษณ์หรือเอกลักษณ์ของคนไทย เป็นปัญหาสำคัญระดับชาติที่มีผู้สนใจมากเป็นพิเศษในปัจจุบัน เนื่องจากสังคมไทยเปลี่ยนแปลงเร็วมากจนมีแนวปฏิบัติหรือค่านิยมใหม่ๆ หลายแบบเกิดขึ้นในสังคม ซึ่งต่างจากที่เป็นมาในอดีต ปัญหาคือคนไทยส่วนใหญ่เกิดความไม่แน่ใจ หรือลังเลในหลักการที่ใช้ตัดสินความ

ถูกต้องของความประพฤติ บางคนคิดว่าสิ่งที่คนส่วนใหญ่ให้คุณค่าหรือคิดว่าถูก เป็นสิ่งที่ผิดเพราะ ยึดค่านิยมเดิมในสังคม บางคนยึดหลักการที่ว่าอะไรเป็นบรรทัดฐานใหม่ของสังคม สิ่งนั้นยอมเป็น สิ่งที่ถูกต้องไม่จำเป็นต้องยึดถือขบธรรมเนียมเก่าๆอีกต่อไป ปัญหาข้อขัดแย้งนี้จึงกลายเป็น วิกฤตการณ์ของสังคมไทยโดยแท้

ศ.ดร. นิธิ เอียวศรีวงศ์ นักวิชาการอาชูโส มหาวิทยาลัยเที่ยงคืน ได้กล่าวถึง คนไทยกับ 3 คำเจ้าปัญหา : เชื้อชาติ-กลุ่มชาติพันธุ์-อัตลักษณ์ ในงานภูมิสังคมเสวนาระนน ร่องคนไทย หลายแห่งพันธุ์ 3,000 ปี ในสุวรรณภูมิ ณ ท้องพระโรง วังท่าพระ มหาวิทยาลัยศิลปากร เมื่อวันพุธ ที่ 1 มิถุนายน 2548 ว่า เรื่องของคนไทย หรือของชาติไทย โดยความคิดของที่เกี่ยวกับชาติไทยนั้น มาจากคำ 3 คำ ที่ทำให้เกิดความสับสนในความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นชาติของคนไทย คือ คำว่า “เชื้อชาติ” “ชาติพันธ์” และคำว่าอัตลักษณ์

อัตลักษณ์เป็นสิ่งที่ไม่ได้ปรากฏขึ้นเอง แต่เป็นสิ่งที่สร้างขึ้นโดยทุกฝ่าย เมื่อสิ่งความงามโลกครั้งที่ 2 นั้น เราเมื่ออัตลักษณ์ 2 อย่าง

The Land of Smile คือ "สยามเมืองยิ่ม" ที่คนอื่นเขารังให้ไทย จนปัจจุบันนี้เรายังพอใจใช้ในการขยายของการท่องเที่ยว ที่เราเป็น The Land of Smile เพราะฟรังยิมเป็นในความหมายเดียว ขณะที่คนไทยใช้การยิมเพื่อสื่อความหมายหลายหลายอย่างมาก

The Land of Siamese Talk เป็นอัตลักษณ์ที่ฟรังยัดเยียดให้ไทย เรายพยายามทำให้คำนี้หายไปในความรู้สึกนึกคิดของคนไทย ความเป็นอัตลักษณ์ของไทย แล้วยกย่อง The Land of Smile เป็นอัตลักษณ์แทน

ที่ต้องยกเรื่องนี้ขึ้นมาเพื่อบอกให้รู้ว่า เมื่อไรที่พูดถึงเรื่องอัตลักษณ์ เมื่อนั้นกำลังพูดถึงสิทธิ ศิทธิของประเทศไทยต่อคนอื่นๆ ในโลก จะนั้นการนิยามแล้วนิยามอีกซึ่งอัตลักษณ์ จึงเป็นเรื่องของ การต่อสู้ เป็นเรื่องที่ทุกสังคมต้องพยายามสร้างอัตลักษณ์เพื่อจะต่อสู้ให้ได้มากซึ่งเนื้อที่และสิทธิเมื่อเปรียบเทียบกับคนอื่นๆ นั้นเอง อัตลักษณ์เป็นสิ่งที่ไม่ตายตัว เป็นส่วนหนึ่งของการต่อสู้ จะสามารถเปลี่ยนแปลงหรือสร้างอัตลักษณ์ได้ตลอดเวลา เช่น ประเทศอื่นมองกรุงเทพฯ เป็นเมืองหลวงการมณ์ของโลก นี้เป็นอัตลักษณ์ที่ยกให้กับประเทศไทย เราต้องต่อสู้ แต่ไม่ใช่ด้วยการ โวยวายให้เปิดหนังสือพิมพ์ แต่ต่อสู้โดยการสร้างอัตลักษณ์ของความเป็นกรุงเทพฯ ขึ้นมาต่อสู้กับ เมืองหลวงการมณ์ให้ได้ การจัดเสวนาเป็นส่วนหนึ่งของความพยายามสร้างอัตลักษณ์ใหม่ ใน การสู้กับความเป็นครหหลวงการมณ์ของโลก จะนั้นเมื่อไรที่พูดถึงเรื่องอัตลักษณ์เป็นเรื่องของ บทบาท เป็นเรื่องของอำนาจ เป็นเรื่องของสิทธิ ซึ่งทำให้ต้องเปิดโอกาสให้คนทุกๆกลุ่ม สามารถมี ส่วนร่วมในการสร้างอัตลักษณ์ได้ ในขณะเดียวกันก็สามารถสร้างอัตลักษณ์ให้ตนเองได้ คำ 3 คำนี้

คนมักเข้าใจผิด เขายาความเข้าใจผิดมาใช้เป็นฐานของการสร้างความคิดเกี่ยวกับชาติของไทย สุปคีอ หาจะไร้จริงไม่ได้สักอย่าง เชื้อชาติเป็นเรื่องไม่จริง, กลุ่มชาติพันธุ์เป็นของสมมุติ, อัตลักษณ์เป็นการสร้างขึ้นมา หาจะไร้จริงไม่ได้สักอย่าง สมมุติทั้งนั้น แม้แต่คำว่าชาติเองก็สมมุติ ไม่ได้มีจริงๆ

นอกจากนี้ พิศิษฐ์ คุณวิรตม์ (2546: 306-307) สรุปเอาไว้อย่างชัดเจนว่า อัตลักษณ์ (identity) เป็นความรู้สึกนึกคิดที่บุคคลมีต่อตนเองว่า "ฉันคือใคร" ซึ่งจะเกิดขึ้นจากการปฏิสัมสารค์ระหว่างตัวเราับคนอื่น โดยผ่านการมองตนเอง และการที่คนอื่นมองเรา อัตลักษณ์ต้องการความตระหนัก (awareness) ในตัวเราและพื้นฐานของการเลือกบางอย่าง นั่นคือเราจะต้องแสดงตนหรือยอมรับอย่างตั้งใจกับอัตลักษณ์ที่เราเลือก ความสำคัญของการแสดงตนก็คือ การระบุได้ว่าเรา มีอัตลักษณ์เหมือนกลุ่มนั้นและมีความแตกต่างจากกลุ่มอื่นอย่างไร และ "ฉันเป็นใคร"

2.9.4 แนวคิดเกี่ยวกับสุนทรียศาสตร์ วิรุณ ตั้งเจริญ (วิรุณ ตั้งเจริญ.2546:24-119)
 ได้กล่าวถึงความมีสุนทรียศาสตร์เพื่อชี้วิตว่า สุนทรียศาสตร์คือศาสตร์เกี่ยวกับความงาม เป็นประชญาที่เป็นการแสดงให้เห็น หรือความรักในภูมิปัญญา มุ่งแสดงให้เห็นความจริง ความดี และความงาม ได้แก่ความจริงที่มีวิวัฒนาการมาสู่วิทยาศาสตร์ ความดีที่เกี่ยวข้องกับจริยศาสตร์ และความงามที่เกี่ยวข้องกับความมีสุนทรียศาสตร์ที่อาจเป็นเรื่องของความเชื่อ ทรงคุณ หรือเหตุผลในบริบทความคิดและความคิดหนึ่ง ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง หรือของนักปรัชญา นักสุนทรียศาสตร์ คนใดคนหนึ่ง สอดคล้องกับ วนิชา ข้าเชี่ยว และไฟทูร์ย์ พัฒนาให้ปฏิบัติ ที่กล่าวถึงสุนทรียศาสตร์ ว่า เป็นศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับความงาม ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเกี่ยวข้องกับธาตุที่ทำให้เกิดความงาม แต่ว่าคำว่าความงามนั้นไม่ได้หมายเฉพาะความงามที่เกิดจากสัดส่วนที่ถูกต้องเหมาะสม เท่านั้น แต่ยังหมายรวมไปถึงความเปลกตาม ความน่าทึ่ง นั่นคือ ในบางขณะอาจมีความหมายลึกไปถึงคุณค่าของสิ่งเหล่านั้นด้วย สุนทรียธาตุมิใช่เป็นเพียงคุณสมบัติของศิลปกรรมเท่านั้น แต่เป็นคุณสมบัติของสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดตามธรรมชาติ ความงามที่เกิดจากธรรมชาติ ความน่าเกลียด น่ากลัวที่เกิดจากจินตนาการและศรัทธาอันเข้มข้นที่ทำให้เกิดความงามและศิลปะ ล้วนแล้วแต่เป็นสุนทรียธาตุทั้งสิ้น นอกจากนี้ยังได้ให้มุมมองในเรื่องของเกณฑ์การตัดสินความมีสุนทรียศาสตร์ว่ามีอยู่ 3 กลุ่มด้วยกันคือ กลุ่มที่มีหลักเกณฑ์ที่สอดคล้องกับการวัดระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวคือ กลุ่มที่เชื่อว่าหลักเกณฑ์การตัดสินสุนทรียศาสตร์นั้นผันปีตามสภาพแวดล้อม โดยเชื่อว่าเกณฑ์การตัดสินความมีสุนทรียศาสตร์ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมทาง

วัฒนธรรมท้องถิ่น สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติของแต่ละพื้นที่ “ไม่ขึ้นอยู่กับผู้วิจารณ์” เพราะผู้วิจารณ์ต้องวางแผนตัวเป็นกลาง และต้องสำนึกร่วมกันว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคมนั้นๆ

นอกจากนี้ยังกล่าวถึงสุนทรียภาพในแง่ของประสบการณ์ว่า ประสบการณ์เป็นสิ่งสำคัญในการสร้างสุนทรียภาพในตัวบุคคล บุคคลจะไม่สามารถเลือกแก้วน้ำที่สวยงามได้เลย ถ้าไม่เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับแก้วน้ำ หรือมีประสบการณ์เกี่ยวกับแก้วน้ำน้อยมาก “ความงาม” ก็เช่นกัน ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของผู้ใหญ่และผู้รู้ที่จะต้องช่วยกันสร้างประสบการณ์ทางด้านความงามให้แก่ประชาชนรุ่นหลัง ให้ทราบว่าอะไรคือความงาม

สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างความมีสุนทรียภาพกับสภาพแวดล้อม วิธุณ ตั้งเจริญได้ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า สภาพแวดล้อมหมายถึงธรรมชาติ และสภาพสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น ไม่ว่าจะเป็น อาคารบ้านเรือน งานฝีมือ ผังเมือง ขยาย หรืออุตสาหกรรมที่กระทบหรือเกี่ยวข้องกับธรรมชาติ สมาชิกในสังคมก็เป็นส่วนหนึ่งของสภาพแวดล้อมเช่นกัน

สำหรับเรื่องของวัฒนธรรมกับความมีสุนทรียภาพ วิธุณ ตั้งเจริญได้กล่าวเพิ่มเติมว่า เมื่อสิ่งใดประพฤติปฏิบูติบ่อยครั้ง และสิ่งที่ประพฤติปฏินั้นได้รับการกลั่นกรองให้คงอยู่แต่ความดีงาม และมีคุณค่าต่อการดำรงชีวิต สิ่งนั้นและพฤติกรรมเหล่านั้นจะกลายเป็นวัฒนธรรม วัฒนธรรมย่อมพัฒนาได้ เปเลี่ยนแปลงได้ เพื่อก้าวไปสู่สิ่งที่ดีกว่า ประณีตกว่า และมีคุณค่า กว่าสำหรับการดำรงชีวิตร่วมกันในแต่ละช่วงเวลา ในแต่ละบริบทสังคมที่เปลี่ยนไป “วัฒนธรรม” จึงเป็นความดีงาม ความงาม ความประณีต ซึ่งเป็นเรื่องของการมีสุนทรีย์ ที่มีนัยยะทั้งการดำรงไว้ซึ่งความดีงาม ประณีต ความมีคุณค่า การสร้างเสริมวัฒนธรรมที่ดีงาม ความดีงามทั้งที่เป็นคุณสมบัติ และรูปสมบัติ วัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับความรักและความซื่นชมในความงาม ความประณีต หรือสุนทรียภาพ “สุนทรียภาพ” จึงเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม และเป็นเรื่องสำคัญยิ่ง

2.9.5 สุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยว (Authenticity) มีความหมายตามดิกชันนารีของ Webster ว่า สุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยว (Authenticity) หมายถึง ความเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็น หรือ สิ่งที่เรียกให้เป็น จริง ๆ หรืออย่างแท้จริง อีกอย่างหนึ่งในสาขาสังคมศาสตร์ กล่าวไว้ว่า การค้นหาสุนทรียศาสตร์ก็คือการค้นหาสิ่งที่ไม่ได้ปล้นมา สิ่งดั้งเดิม และสิ่งที่เป็นข้อเท็จจริง (MCIntosh and Prentice, 1999) สุนทรียศาสตร์สามารถที่จะให้คำจำกัดความชี้ ตั้งอยู่บนพื้นฐานของมันเอง อิริคสัน (1995) ให้แนวความคิดเอาไว้ว่า ความเป็นสุนทรียศาสตร์ก็คือจะต้องมีสิ่งทั้งหมดตามกฎเกณฑ์ที่มันมีอยู่ในตัวมันเอง การให้แนวคิดที่แตกต่างกันแบบนี้ เป็นการเรียงลำดับสุนทรียศาสตร์ด้านใจความสำคัญที่จะมาท่องเที่ยว กับสุนทรียศาสตร์ของ

นักท่องเที่ยว คำจำกัดความเกี่ยวกับแนวคิดที่แตกต่างกันทำให้เกิดเป็นข้อยุ่งยากที่จะจัดกรอบแนวคิดเกี่ยวกับสุนทรียศาสตร์

Starn (2002) ได้อภิปรายแนวคิดเกี่ยวกับสุนทรียศาสตร์ ที่ชี้ว่า กฎหมายแห่งเมืองเวนิสได้ประกาศใช้ ซึ่งได้แสดงเอาไว้ว่า Murdoch ก่อตั้งทางวัฒนธรรมควรที่จะมีการอนุรักษ์ อนุสาวรีย์โบราณคือมงคลท้าไป และเป็นหน้าที่ของประชาชนที่จะต้องดูแลบนความมั่งคั่งที่มีอยู่ของความงามทางสุนทรียศาสตร์ ถ้อยคำอันนี้แสดงถึงบางสิ่งบางอย่างเกี่ยวกับวิธีการสร้างแนวคิดของความงาม และสุนทรียศาสตร์แบบตั้งเดิม เช่น แนวคิดสุนทรียศาสตร์เกิดจากสิ่งที่เป็น วัตถุ โดยเนื้อหาแล้ว วัตถุก็คือสุนทรียะ คือความงามที่เป็นของแท้ เพราะถือว่าเป็นพิพิธภัณฑ์และทุกคนก็กล่าวกันว่า มันเป็นสิ่งที่เป็นจริง หรือข้อเท็จจริง มีการเข้าใจว่า สิ่งที่เป็นวัตถุคือความมีสุนทรียศาสตร์ที่มีอยู่ในตัวมันเอง

Mac Cannell (1973) ได้กำหนดกรอบแนวคิดในช่วงยุคต้น ๆ เพื่อทำความสะอาดเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาของสุนทรียศาสตร์และความสำคัญของมันระหว่างนักท่องเที่ยวต่างๆ เป็นต้นว่า นักท่องเที่ยวแต่ละคนสามารถที่จะพบหรือได้รับความมีสุนทรียภาพจากการท่องเที่ยวได้ แนวคิดที่สำคัญก็คือว่า ข้อเท็จจริงและสุนทรียภาพพบได้ทุกที่หรือแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่รอบนอก (Mac Cannell, 1999) ชาวบุโรพหลายคนมีแนวโน้มที่จะเชื่อว่า สุนทรียศาสตร์พบได้เพียงการท่องเที่ยวเท่านั้น นอกเหนือจากขอบเขตที่ไม่ใช่ สุนทรียศาสตร์ที่มีอยู่ในตัวมันเอง นี้หมายความว่า สิ่งที่เป็นสุนทรียศาสตร์ที่แท้จริงก็คือสิ่งที่นักท่องเที่ยวพบในเรื่องของวัฒนธรรมประเพณีในช่วงยุคประวัติศาสตร์และอื่นๆ

นอกจากนั้น Mac Cannell ยังเรียกว่า ควรจัดแบ่งนักท่องเที่ยวออกเป็นสองส่วนคือในส่วนด้านที่ต้องการใช้ และในส่วนที่ต้องการความมีสุนทรียภาพ หรือความดงามที่เป็นของแท้ของจริง หรือเป็นเรื่องตั้งเดิมของชนชั้น เนื่องจากสิ่งต้องการใช้หรือแสดงให้เห็นมากเป็นความประทับใจ หรือเป็นสิ่งที่พากษาต้องการให้นักท่องเที่ยวเข้าใจ แต่พื้นที่ด้านหลังจะเป็นพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับสถานที่และมีความเป็นสุนทรียศาสตร์อย่างสมบูรณ์

เขตที่แบ่งเป็นส่วนหน้าและส่วนหลังทำให้นักท่องเที่ยวได้พบเห็นสังคมอย่างชัดเจน ทำให้มองภาพการเป็นอยู่ในชีวิตประจำวันได้ เช่นเดียวกับการจัดบ้าน หรือการจัดโรงเรียน ที่ต้องมีส่วนสำหรับการต้อนรับ และส่วนบริการอื่นๆ ที่เป็นชีวิตประจำวัน

การสร้างสุนทรียศาสตร์ในเชิงสิ่งก่อสร้าง แนวคิดในเชิงสิ่งก่อสร้างเสนอเอาไว้ว่า ความรู้สึกที่เป็นสุนทรียศาสตร์มักผูกติดอยู่กับอดีตที่ล่วงมาแล้ว การประเมินคุณค่าทางวัฒนธรรม

ต้องพยายามที่จะมองเห็นเนื้อแท้ของของสิ่งที่ต้องแสดงออก น่าจะให้ความรู้สึกที่เป็นสุนทรียศาสตร์ได้อย่างแท้จริง

สุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยว (Authenticity) จะมุ่งเน้นเอกลักษณ์ หรืออัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่มีลักษณะพิเศษหรือมีลักษณะเฉพาะในแต่ละท้องที่ โดยทั่วไปแล้ว นักท่องเที่ยวมักต้องการชมความงามที่เป็นสิ่งที่น่าเชื่อถือว่าเป็น ของแท้ ของดี ตามอย่างแท้จริง โดยที่นักท่องเที่ยวอย่างได้ประสบการณ์ในการเข้าไปสู่ความงามที่มีอยู่จริงดังเช่นการท่องเที่ยวของบานาลี ที่เชื่อว่าผู้คนในท้องถิ่นไม่จำเป็นต้องยึดแนวทางการเปลี่ยนแปลงในสอดคล้องกับการจัดการการท่องเที่ยว ที่กระทบต่อวิถีการดำรงชีวิต ของพวกรเข้าในแนวทางที่ก่อให้เกิดการเสียหายอย่างมาก แต่พวกรเขาก็ได้ออกสัมภาษณ์ว่า การท่องเที่ยวเป็นส่วนที่สัมพันธ์กับการดำเนินชีวิตของเขายิ่งไร้บ้าง ในขณะเดียวกันพวกรเขาก็ได้ออกสัมภาษณ์ว่า การแสดงออกทางด้านขนบธรรมเนียมและวัฒนธรรมประเพณีได้ เช่นกัน

โดยเงน (2531) ได้กล่าวว่า ความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยว เป็นโครงสร้างของสังคม เป็นแนวคิด และมีความหมายทางสังคมของมันเอง ดังนั้นมันจึงมีใช้การให้ แต่เป็นการต่อรอง เช่นรูปแบบที่หลากหลายของงานศิลปะที่ผลิตสำหรับนักท่องเที่ยวโดยชาวปากวินิกินีในหมู่บ้าน ไอแอฟมูดตะวันออกของแทนบูมัน ชา瓦ซูลีแสดงให้เห็นถึงขนบธรรมเนียมประเพณีของเขายิ่ง การประดับประดาร่างกาย ทำให้เกิดการกระตุ้นและกระจายกิตติศัพท์ออกไปทั่วโลก และ นักท่องเที่ยวก็ถือเอกสารศิลปะบนร่างกายของชา瓦ซูลี นี้ เป็นสัญญาณที่แสดงให้เห็นว่า คนเหล่านี้ยัง มีความเป็นสุนทรียศาสตร์อย่างน่าเชื่อถือ ทำให้ munplom ของชา瓦ซูลี เป็นแบบอย่างที่ดึงดูด นักท่องเที่ยวในที่สุด

วิธีการสร้างสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวสามารถทำได้ 3 วิธีด้วยกันคือ

1. วางแผนทางวัฒนธรรมชุมชนให้เข้มแข็ง
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องผลักดันการอนุรักษ์วัฒนธรรมอย่างเสมอภาคโดยการเข้าถึง แก่นแท้ของวัฒนธรรมอย่างแท้จริง
3. ต้องเท่าทันกระแสความเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม เพื่อการพิจารณาความมี สุนทรียศาสตร์ของวัฒนธรรมนั้นต้องปฏิบัติให้มีความหลากหลาย

ในงานของ Mc Connell สุนทรียศาสตร์ (Authenticity) นี้ยังเป็นแนวคิดเบื้องต้นที่ยังคง คุณค่าหรือ Mc Connell สันนิษฐานว่า นักท่องเที่ยวหวังที่จะมีประสบการณ์กับลักษณะที่เชื่อถือได้

กับสถานที่ วัตถุหรือเหตุการณ์ที่เป็นของแท้ Mc Connell ให้ความสนใจในความผิดหวังของนักท่องเที่ยวโดยผ่านการแสดงออกของนักท่องเที่ยว ต่อมานการศึกษาของ Wang (2000) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับ “สุนทรียศาสตร์ที่มีอยู่” เป็น “สภาพของการเป็นอยู่ที่แต่ละคนเป็นอยู่จริง” ตามการศึกษาของ Wang และสภาพเช่นนี้ประกอบด้วยความรู้สึกส่วนตัวหรือความรู้สึกระหว่างบุคคลที่ถูกกระตุ้นโดยกระบวนการพัฒนาการพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว แต่ไม่จำเป็นที่จะถูกกระตุ้นโดยสถานที่ วัตถุหรือเหตุการณ์

Gloria Lara Hasemann ได้แสดงความคิดเห็นในบทความเรื่อง AUTHENTICITY : WHY AND FOR WHOM ? ไว้ว่า สุนทรียศาสตร์ (Autenticity) ในดิจัชันนารีของ Royal Spanish Academy หมายความว่า การทำให้เกิดมีคุณลักษณะของข้อเท็จจริงทึงดงามอย่างนาเชื่อถือ บางครั้งสุนทรียศาสตร์ก็คือ สิ่งที่ควรจะถือถึงว่าเป็นเหตุการณ์และข้อเท็จจริงที่เป็นลายลักษณ์อักษร ความต้องการหรือการมีอยู่ตามสภาพของสิ่งแวดล้อม” (1956: 146) โดยข้อเท็จจริงแล้ว คำจำกัดความของคำว่า สุนทรียศาสตร์ ซึ่งให้ไว้ในแนวทางของยูเนสโกในปี 1972 ว่า ลักษณะและประเภทของสุนทรียศาสตร์ ก็คือ การออกแบบ วัตถุดิน กรณีฝีมือ เช่นเดียวกันกับ สภาพแวดล้อม ซึ่งก็รวมอยู่ด้วยกันกับข้อกำหนดของสิ่งที่เป็นสุนทรียศาสตร์ซึ่งไม่ได้กำหนดขอบเขตเอาไว้ว่าจะมาจากรูปแบบและโครงสร้างดังเดิม แต่ก็นบำรุงอยู่ในการเปลี่ยนแปลงในภายหลังตลอดเวลา

อย่างไรก็ตามแนวคิดเกี่ยวกับเรื่อง สุนทรียศาสตร์ ก็มีความหมายสมบูรณ์แบบเพียงแค่ การรวมแนวความคิดเกี่ยวกับความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ถึงแม้จะดูเหมือนว่าแนวคิดทั้งสองอย่างเหล่านี้จะเป็นแนวคิดอันเดียวกัน และหรือถึงแม้ว่าจะเป็นแนวคิดที่เหลือมลักษณะตามความรู้สึกบางอย่างก็ทำให้แนวคิดของพวกร่างกายเกิดเป็นความรู้สึกอยู่สองด้าน เมื่อมองดูในกรอบแนวคิดนี้ คุณสมบัติทางด้านวัฒนธรรมก็ถือว่าเป็นรหัสฐานอย่างหนึ่งของสุนทรียศาสตร์ แต่ในขณะเดียวกันก็เป็นการทำลายความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพราะทำให้เนื้อหาที่แท้จริงเปลี่ยนไป หรือเพราะว่าเป็นการทำลายเนื้อหาตามความเป็นจริงอีกอย่างหนึ่ง สุนทรียศาสตร์ จะต้องทำให้คุณลักษณะดังเดิมของทรัพย์สิน (แบบ วัตถุ ฝีมือ) รวมเป็นอันหนึ่งอันเดียวในตัวของมันเอง กับสถานที่และช่วงเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณค่าและความหมายของตัวเอง (ตัวอย่างเช่น ในส่วนของความซับซ้อนทางด้านสถาปัตยกรรมหรือภูมิประเทศที่เป็นประวัติศาสตร์) อีกประการหนึ่งหนึ่ง แนวคิดในเรื่องของลักษณะที่เป็นเนื้อแท้ มักเน้นเทคโนโลยีการผลิต ในขณะที่แนวคิดประการที่สอง มักเน้นความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันที่ปฐมเหตุ

กฎหมายการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ได้ช่วยแก้ปัญหาความเข้าใจผิดได้ ซึ่งถ้าหากไม่มีความเข้าใจถึงผลกระทบแทนทางเศรษฐกิจ คุณค่าสังคมแล้ว บุคคล หรือกลุ่มคนที่เกี่ยวข้องกัน หรือ

บุคคลที่มีความรู้สึกวักชาติในทรัพย์สินทางวัฒนธรรม ไม่มีพื้นฐานอยู่บนผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ คุณค่าทางสังคมตั้งอยู่บนความสำคัญทางวัฒนธรรมของทรัพย์สิน ไม่ว่าจะเกิดขึ้นจากประเพณีที่มาจากการหนึ่งสู่อีกหนึ่งก็ตาม จากประวัติศาสตร์หรือความรู้สึกทางสุนทรียศาสตร์ หรือเกิดขึ้นง่ายๆ จากข้อเท็จจริงซึ่งยังคงรวมอยู่ในชีวิตประจำวันนั้นเอง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 บทนำ

โครงการวิจัยเรื่อง การจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ (The Authenticity management of South Isan Trouisium) เป็นงานวิจัยที่ใช้ระเบียบวิธีวิจัยทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณทั้งนี้เพื่อให้สามารถตอบคำถามงานวิจัยได้ครบถ้วน ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพใช้การสัมภาษณ์ การสังเกต และการจัดประชุมกลุ่มอย่าง (Focus Group) เก็บข้อมูลด้วยการบันทึกข้อมูลเชิงคุณภาพ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณใช้วิธีสำรวจความคิดเห็นจากประสบการณ์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่เดินทางไปท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยโปรแกรมการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ โดยหากาค่าความถี่ ค่าร้อยละ วัดระดับความสัมพันธ์โดยใช้สถิติทดสอบ ไค-สแควร์ (χ^2) ทดสอบสมมติฐานด้วยค่าสถิติ F – test (One – way ANOVA) ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ทั้งนี้เพื่อให้ครอบคลุมคำถามงานวิจัย และให้ได้คำตอบที่สามารถนำไปใช้แนวทางการจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ได้ และเพื่อให้งานวิจัยได้คำตอบตามวัตถุประสงค์ คุณนักวิจัยวางแผนวิเคราะห์ในงานวิจัยไว้ดังนี้คือ

3.2 กรอบแนวคิด

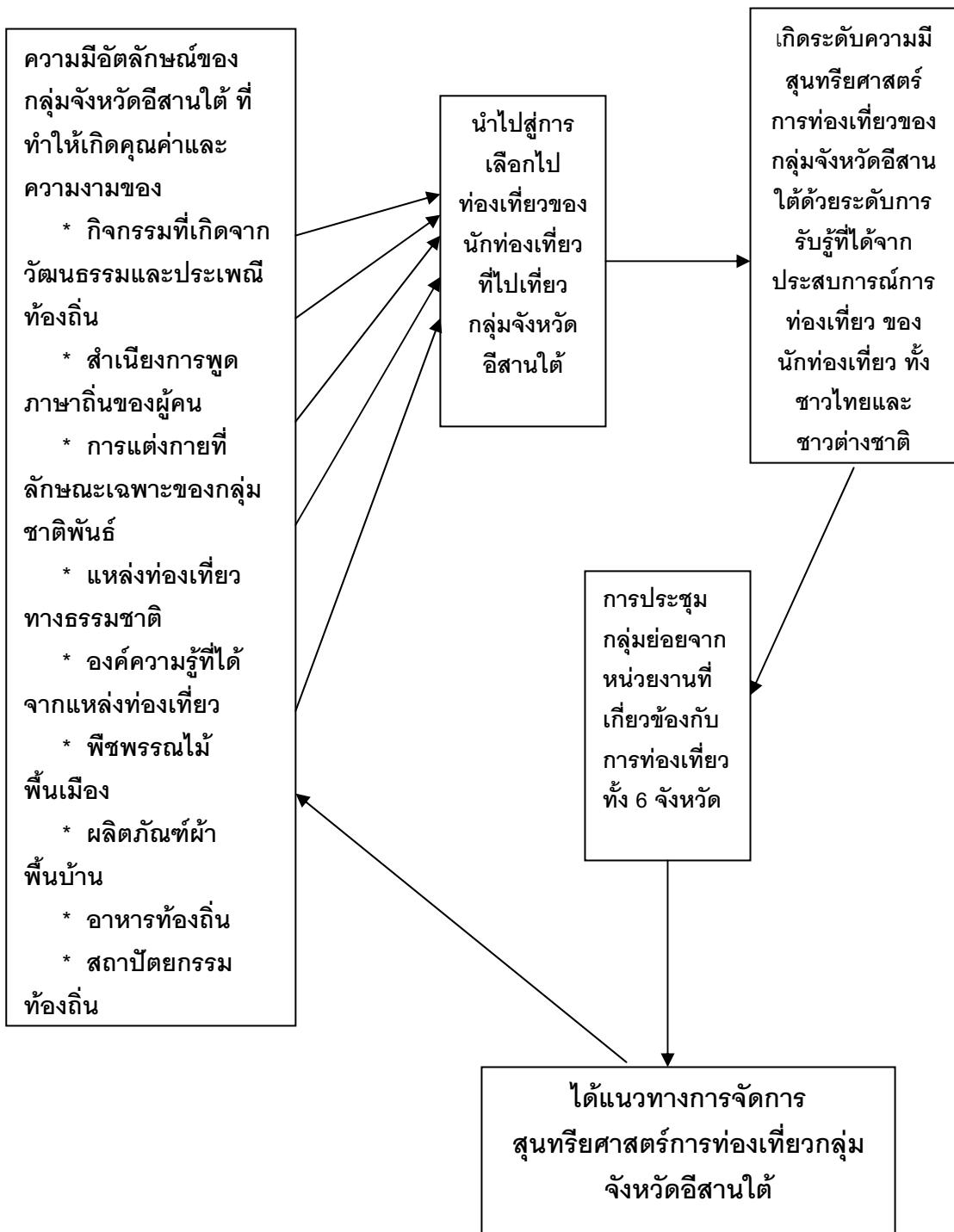
ในการศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ เป็นการวิจัยเพื่อหาแนวทางในการจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ จากอัตลักษณ์ของจังหวัด ในแต่ละจังหวัด จัดเป็นหมวดหมู่แล้วจึงนำมาวัดระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ด้วยการประยุกต์ทฤษฎีพฤษิตกรรมการรับรู้ จากนั้นจึงนำผลดังกล่าวมาหาแนวทางการจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวโดยนักวิจัยได้วางกรอบแนวคิดในการทำงานวิจัยเพื่อให้ได้แนวทางในการหาคำตอบในงานวิจัยไว้ดังนี้คือ

กรอบแนวคิด

เรื่องการจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

3.3 ระเบียบวิธีวิจัย

3.3.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ศึกษาคือ นักวิชาการ บุคคลทั่วไป หัวหน้าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการท่องเที่ยว และการสร้างความเป็นอัตลักษณ์ของท้องถิ่น รวมไปถึงนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ที่ไปท่องเที่ยว หรือเคยท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ ทั้ง 6 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และจังหวัดอุบลราชธานี ในปี 2549 จำนวนประชากรดังปรากฏในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ ในปี 2549

นักท่องเที่ยว	ชัยภูมิ	นครราชสีมา	บุรีรัมย์	สุรินทร์	ศรีสะเกษ	อุบลราชธานี	รวม
ชาวไทย	942,374	4,212,394	803,993	665,725	674,653	123,941	7,423,080
ชาวต่างชาติ	2,790	89,004	33,288	11,961	7,145	53,521	197,709
รวม	945,164	4,301,398	837,281	677,686	681,798	177,462	7,620,789

ที่มา. สำนักงานการท่องเที่ยวภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดนครราชสีมา

3.3.2 กลุ่มตัวอย่าง ในการศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ คณะกรรมการวิจัยได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 ส่วน เพื่อให้เหมาะสมกับการทำคำตอบตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยดังต่อไปนี้คือ

3.3.2.1 นักวิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุมตัวอย่างเชิงก้อนหิมะ (Snowball sampling) เพื่อใช้สัมภาษณ์เจาะลึกเกี่ยวกับความงาม ความเป็นอัตลักษณ์ ของสถาปัตยกรรม ท้องถิ่น สภาพแวดล้อม ประเพณีวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในเรื่องของอาหาร เครื่องแต่งกาย การแต่งกาย ภาษาพูด ฯลฯ ด้วยแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

3.3.2.2 นักวิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยใช้ตารางสำเร็จรูป สำหรับหากกลุ่มตัวอย่างของ ทาโว่ยามโนเน่ (Taro Yamone) เพื่อสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความมีสุนทรียศาสตร์ ของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ ทั้ง 6 จังหวัด โดยเฉลี่ยจำนวนประชากรตามจำนวนประชากรที่ไปท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในแต่ละจังหวัด ดังแสดงไว้ในตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เก็บข้อมูลการสำรวจจะระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ ชาวไทย

นักท่องเที่ยว	ชั้นภูมิ	นครราชสีมา	บุรีรัมย์	สุรินทร์	ศรีสะเกษ	อุบลราชธานี	รวม
ชาวไทย	942,374	4,212,394	803,993	665,725	674,653	123,941	7,423,080
อัตราส่วน	12%	56%	11%	9%	9%	2%	100%
จำนวนแบบสอบถาม	50	226	44	36	36	9	400

ที่มา. สำนักงานการท่องเที่ยวภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดนครราชสีมา

สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ นักวิจัยกำหนดจำนวนไว้ที่ 100 คน จากนั้นจึงกำหนดจำนวนคนตามอัตราส่วนของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่ไปท่องเที่ยวจังหวัดนั้นๆ ดังแสดงไว้ในตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เก็บข้อมูลการสำรวจจะระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ ชาวต่างชาติ

นักท่องเที่ยว	ชั้นภูมิ	นครราชสีมา	บุรีรัมย์	สุรินทร์	ศรีสะเกษ	อุบลราชธานี	รวม
ชาวต่างชาติ	2,790	89,004	33,288	11,961	7,145	53,521	197,709
อัตราส่วน	1.41 %	45 %	17 %	6.05	3.61 %	27.07	100 %
จำนวนแบบสอบถาม	2	45	17	6	4	27	101

ที่มา. สำนักงานการท่องเที่ยวภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดนครราชสีมา

3.3.2.3 กำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบจำเพื่อเจาะจงจำนวนไม่ต่ำกว่า 30 คน จากหน่วยงานสำนักงานการท่องเที่ยวจังหวัด สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด สำนักงานผังเมืองจังหวัด

สำนักงานเทศบาลเมือง และองค์การบริหารส่วนจังหวัด หน่วยงานละ 1-2 คน ทั้ง 6 จังหวัด รวมไปถึงผู้สนใจและผู้ที่เกี่ยวข้องอื่นๆ จัดเวทีวิเคราะห์สถานการณ์ หาแนวทางจัดการความเป็นสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ และยกระดับศรัทธาสู่มาตรฐานสากล ซึ่งเป็นการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวกับกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ สู่ความยั่งยืนโดยเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะกรรมการได้เลือกใช้เครื่องหมายประเภทให้เหมาะสมกับการตอบคำถามงานวิจัย และเพื่อให้ได้คำตอบตามวัตถุประสงค์ โดยได้เลือกเครื่องเพื่อตอบวัตถุประสงค์และคำถามงานวิจัยดังต่อไปนี้คือ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1. เพื่อศึกษาความเป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ทั้ง 6 จังหวัด โดยตั้งคำถามงานวิจัยว่า ความเป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้มีลักษณะเป็นเช่นไร คณะกรรมการได้เลือกใช้เครื่องมือในการศึกษาวิจัยดังต่อไปนี้คือ

1.1. เอกสารและข้อมูลการท่องเที่ยวเกี่ยวกับความงามและความเป็นอัตลักษณ์ของจังหวัด ในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ทั้ง 6 จังหวัด

1.2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการและบุคคลที่ไว้ใจ เกี่ยวกับความงาม ความเป็นอัตลักษณ์ ของสถาปัตยกรรม สภาพแวดล้อม ประเพณีวัฒนธรรมของชนเผ่าในเรื่องของอาหาร เครื่องแต่งกาย การแต่งกาย ภาษาพูด ฯลฯ ลักษณะเครื่องมือเป็นคำถามปลายเปิดให้เพื่อให้สามารถแสดงความคิดเห็นและความรู้ได้อย่างเต็มที่

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2. เพื่อศึกษาระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ โดยตั้งคำถามงานวิจัยว่า ความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้อยู่ในระดับใด คณะกรรมการได้เลือกใช้แบบสำรวจ เพื่อสำรวจระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ เนื้อหาในแบบสำรวจ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1. คำถามเกี่ยวกับสถานภาพ การใช้แหล่งข้อมูลเกี่ยวกับสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวและจำนวนครั้งของการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ของผู้ตอบแบบสอบถาม รวมไปถึงข้อตกลงในการกำหนดระดับการรับรู้จากประสบการณ์การท่องเที่ยว เพื่อให้สามารถนำมาจัดระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวได้

ส่วนที่ 2. เป็นคำถามเกี่ยวกับประเภทของ อัตลักษณ์ที่แท้จริงของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ โดยรวมและสังเคราะห์มาจากการคำสัมภาษณ์และเอกสารที่ได้มาจากการตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 แบ่งประเภท ออกเป็น 10 ประเภทตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญจากสาขาวิชาประวัติศาสตร์และโบราณคดี สาขาวิชาสถาปัตยกรรม สาขาวิชานธรรม สาขาวิชาการจัดการ สาขาวิชาละ 1 คน และสาขาวิชาศิลป อีก 3 คน รวม 6 คน หากความเชื่อมั่นของแบบสำรวจโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลfa (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาก (Cronbach)

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3. เพื่อหาแนวทางการจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ โดยตั้งคำถามงานวิจัยว่า แนวทางการจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ทำได้อย่างไร คณานักวิจัยเลือกใช้เครื่องมือดังต่อไปนี้คือ

3.1 การจัดเวทีประชุมระดมความคิดเห็น เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ หาแนวทางจัดการความมีสุนทรียศาสตร์ การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้

3.2 การบันทึกและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 4. เพื่อศึกษาอยุธยาศาสตร์พึงพาเสริมสร้างความเข้มแข็งการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวกับกลุ่มจังหวัดอีสานใต้สู่ความยั่งยืนโดยเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านโดยตั้งคำถามงานวิจัยว่า อยุธยาศาสตร์พึงพาเสริมสร้างความเข้มแข็งการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวกับกลุ่มจังหวัดอีสานใต้สู่ความยั่งยืน โดยเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านควรทำอย่างไร คณานักวิจัยเลือกใช้เครื่องมือดังต่อไปนี้คือ

4.1 การจัดเวทีประชุมระดมความคิดเห็น เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ หาแนวทางจัดการความมีสุนทรียศาสตร์ การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้

4.2 การบันทึกและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล นักวิจัยเก็บข้อมูลตามประเภทของเครื่องมือดังต่อไปนี้คือ

3.5.1. การสัมภาษณ์ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบพบกันโดยตรง (Face to Face Interview) ระหว่างนักวิจัยและ นักวิชาการทางศิลป โบราณคดี สถาปัตยกรรม ผ้าพื้นบ้าน อาหารพื้นบ้าน ผู้เชี่ยวชาญ ผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับงานวัฒนธรรม ตามกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ โดยคณานักวิจัยได้อธิบายถึงวัตถุประสงค์ของงานวิจัยอย่างชัดเจน เพื่อให้สามารถได้เนื้อหาของการสัมภาษณ์ตามวัตถุประสงค์

3.5.2. การสำรวจ ใช้วิธีเดินทางไปสำรวจที่จังหวัดในกลุ่มอีสานใต้ทั้งหมด 6 จังหวัดทั้งชวาไทยและชาวต่างประเทศ บริเวณโรงแรมที่พัก ร้านอาหาร แหล่งท่องเที่ยวในเมือง

ศูนย์การค้า โดยใช้วิธีอ่านและอธิบายข้อตกลง และข้อความให้กับผู้ตอบแบบสำรวจอย่างชัดเจน

3.5.3. การจัดประชุมเพื่อระดมความคิดเห็น เก็บรวมรวมข้อมูลโดยการใช้เครื่องบันทึกข้อมูลทั้งภาพ และเสียง การจดบันทึกข้อมูลเชิงคุณภาพ

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล นักวิจัยวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย และเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย ดังต่อไปนี้

3.6.1. การสัมภาษณ์วิเคราะห์ข้อมูลตามลักษณะของอัตลักษณ์จังหวัด จากนั้นจึงนำมาจัดหมวดหมู่ เพื่อนำไปหาระดับความมีสุนทรียศาสตร์ได้ทั้งหมด 10 หมวดหมู่

3.6.2. การสำรวจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์ ด้วยโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ ด้วยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ รัดระดับความสัมพันธ์โดยใช้สถิติทดสอบ โค – สแควร์ (χ^2) และแปลผลตามระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยว จากประสบการณ์การรับรู้ ของนักท่องเที่ยว วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ จำแนกเป็นรายจังหวัด และรวมทั้ง 6 จังหวัด โดยทดสอบสมมติฐานด้วยค่าสถิติ F – test (One – way ANOVA) ที่ระดับความมั่นยำสำคัญทางสถิติ 0.05

3.6.3. การจัดเก็บประชุม วิเคราะห์ข้อมูลจากองค์ความรู้ที่ได้จากการประชุม สรุปประเด็นตามระดับความมีสุนทรียศาสตร์ และสรุปตามผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจหาระดับความมีสุนทรียศาสตร์ของจังหวัด ถอดองค์ความรู้ที่ได้จากการจัดเก็บ การสังเกตสถานการณ์และบริบททั่วไป วิเคราะห์ข้อมูลตามคำถามงานวิจัย และวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ นำข้อมูลจากการวิเคราะห์ข้อมูล ไปสู่กราฟทางแนวทางการจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยว และแนวทางการวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดอีสานได้สุ่มความยั่งยืนโดยเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน

3.7 สรุป

วิธีดำเนินการวิจัยโครงการศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ สามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 3.4 ตารางแสดงการสรุปวิธีดำเนินการวิจัย

วัตถุประสงค์	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ระเบียบวิธีวิจัยและเครื่องมือ	การรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล
ข้อที่ 1. เพื่อศึกษาความเป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ทั้ง 6 จังหวัด	1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอัตลักษณ์ของจังหวัด 2. นักวิชาการและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับความเป็นมาของจังหวัด	สมตัวอย่าง จำนวน 12 คน	แบบภาษาไทย แบบเจาะลึก แบบแบบ แบบมีโครงสร้าง	บันทึก ข้อมูลเชิงคุณภาพ คุณภาพตามประเด็นที่ตั้งไว้ และข้อสังเกตโดยละเอียด	วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ แล้วจัดหมวดหมู่ของอัตลักษณ์ได้ 10 หมวดหมู่
ข้อที่ 2. เพื่อศึกษาระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ 6 จังหวัด	นักท่องเที่ยวและบุคคลที่ไปท่องเที่ยวในจังหวัดในกลุ่มอีสานใต้ทั้ง 6 จังหวัด	กำหนดกำหนด กลุ่มด้วยตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของท่าเรือยามเงา Tarot Yamone จากจำนวนนักท่องเที่ยวและบุคคลที่ไปตามสัดส่วนของนักท่องเที่ยวที่เข้าไปเที่ยวใน 6 จังหวัดอีสานใต้ ทั้งของชาวไทยและชาวต่างชาติจำนวน 502 คน	แบบสำรวจ ระดับความมีสุนทรียศาสตร์ การท่องเที่ยว ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาด้วยนักวิชาการ จากสาขาวิชานักท่องเที่ยว ตามจำนวน 6 ท่าน	เก็บและบันทึกข้อมูลเชิงปริมาณตามข้อคำถามที่ตั้งไว้	วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์ด้วยภาษาค่าความถี่ ค่าร้อยละ วัดระดับความสมพนธ์โดยใช้สถิติทดสอบ ไค – สแควร์ (χ^2) แล้วแปลผลตามระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวจากประสบการณ์การรับรู้ของนักท่องเที่ยว วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้จำแนกเป็นรายจังหวัดและรวมทั้ง 6 จังหวัด โดยทดสอบสมมติฐานด้วยค่าสถิติ F-test(One-way ANOVA) ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

วัดถุประสงค์	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ระเบียบวิธี วิจัยและ เครื่องมือ	การรวม ข้อมูล	การวิเคราะห์ ข้อมูล
ข้อที่ 3. เพื่อหา แนวทางการ จัดการ สุนทรียศาสตร์ การท่องเที่ยว ของกลุ่มจังหวัด อีสานใต้	หน่วยงาน องค์กร และผู้ที่ เกี่ยวข้องกับการ จัดการ ท่องเที่ยว	กำหนดกลุ่ม ตัวอย่างแบบ จำเพาะเจาะจง จำนวน 30 คน จากการ ท่องเที่ยวจังหวัด วัฒนธรรม จังหวัด สำนักผัง เมืองจังหวัด เทศบาลเมือง และองค์กร บริหารส่วน จังหวัด ของกลุ่ม จังหวัดอีสานใต้ ทั้ง 6 จังหวัด	จัดเวทีประชุม ระดมความ คิดเห็น เพื่อ ^{วิเคราะห์} สถานการณ์และ หาคำตอบตาม วัตถุประสงค์ที่ตั้ง ^{ไว้}	บันทึกข้อมูลเชิง ^{คุณภาพ}	วิเคราะห์ของมูล ^{เชิงคุณภาพ} ประเมินและ วัดถุประสงค์ที่ตั้ง ^{ไว้}
ข้อที่ 4. เพื่อศึกษา ^{วิเคราะห์ของมูล} อุปสรรคสำคัญที่ ^{เชิงคุณภาพตาม} พัฒนา ^{ประเมินและ} ความเข้มแข็ง ^{วัดถุประสงค์ที่ตั้ง} การพัฒนาและ ^{ไว้} จัดการ การท่องเที่ยว กลุ่มจังหวัด อีสานใต้สู่ความ ^{เชิงคุณภาพตาม} ยั่งยืนโดย ^{ประเมินและ} เชื่อมโยงกับกลุ่ม ^{วัดถุประสงค์ที่ตั้ง} ประเทศเพื่อน ^{ไว้} บ้าน	หน่วยงาน องค์กร และผู้ที่ เกี่ยวข้องกับการ จัดการ ท่องเที่ยว	กำหนดกลุ่ม ตัวอย่างแบบ จำเพาะเจาะจง จำนวน 30 คน จากการ ท่องเที่ยวจังหวัด วัฒนธรรม จังหวัด สำนักผัง เมืองจังหวัด เทศบาลเมือง และองค์กร บริหารส่วน จังหวัด ของกลุ่ม จังหวัดอีสานใต้ ทั้ง 6 จังหวัด	จัดเวทีประชุม ^{วิเคราะห์} ระดมความ คิดเห็น เพื่อ ^{สถานการณ์และ} หาคำตอบตาม ^{วัตถุประสงค์ที่ตั้ง} ^{ไว้}	บันทึกข้อมูลเชิง ^{คุณภาพ}	วิเคราะห์ของมูล ^{เชิงคุณภาพตาม} ประเมินและ ^{วัดถุประสงค์ที่ตั้ง} ^{ไว้}

บทที่ 4

ผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

4.1 บทนำ

โครงการศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ (The Authenticity management of South Isan Trourisium) ใช้เวลาในการทำงานวิจัย จำนวนเวลา 12 เดือน โดยเริ่มตั้งแต่ เดือน 1. พฤษภาคม 2549 – 30 เมษายน 2550 ตามแผนกรอบแนวคิดและกิจกรรมการดำเนินงานวิจัยที่กำหนดไว้ ทำให้ได้ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ในบทนี้ นักวิจัยขอนำเสนอผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ อภิปรายผลตามคำถามวิจัย และข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังต่อไปนี้คือ

4.2 ผลการศึกษา

จากการดำเนินการศึกษาวิจัยเรื่องการจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ ตามวัตถุประสงค์และคำถามงานวิจัยที่ตั้งไว้ ทำให้ได้ผลการศึกษาวิจัยดังต่อไปนี้คือ

4.2.1 เพื่อศึกษาความเป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ทั้ง 6 จังหวัด คณานักวิจัยให้ร่วมกับศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอัตลักษณ์ของจังหวัดต่างๆทั้ง 6 จังหวัด การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ผู้อำนวยการการท่องเที่ยวและกีฬาประจำจังหวัด ชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และอุบลราชธานี และการสัมภาษณ์บุคลอื่นๆ เช่น สถาปนิกนักวิชาการ เจ้าของร้านของขึ้นที่ระลึก และอื่นๆ ทั้งนี้เพื่อให้ได้มุมมองที่ต่างๆ กันออกนำไป โดยตั้งคำถามในงานศึกษาวิจัยว่า อัตลักษณ์ของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้มีลักษณะเป็นเช่นไร

ผลการศึกษาวิจัย พบร่วมกับ อัตลักษณ์ของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้มีลักษณะที่หลากหลายไปตามประเภทนิวัฒนธรรมท้องถิ่น สภาพภูมิประเทศ และสภาพความเป็นอยู่ โดยสามารถจำแนกเป็นหมวดหมู่ได้ดังต่อไปนี้คือ

4.2.1.1. อัตลักษณ์ที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น ผลการศึกษาวิจัยพบว่าผู้คนในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ จะมีวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่นที่ใกล้เคียงกันตามอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธ์ที่มีอยู่หลากหลาย กิจกรรมที่เป็นวัฒนธรรมและประเพณีของท้องถิ่นจะสอดคล้องกับวิถีชีวิตประจำวัน พิธีกรรมทางศาสนา และผี โดยจะมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องตลอดทั้งปีตามวาระและโอกาสที่เข้าเหล่านั้นกำหนดขึ้น บางแห่งเรียกว่าศิบสองค์ลง

สิบสี่ บางพิธีกรรมเป็นกิจกรรมที่กำหนดขึ้นเพื่อการระลึกถึง และสักการะบรรพบุรุษที่ควรเคารพนับถือ เช่นพิธีบวงสรวงวันชัยชนะท้าวสุรนาครี จังหวัดนครราชสีมา พิธีบวงสรวงอนุสาวรีย์จ้าวพ่อพญาแล จังหวัดชัยภูมิเป็นต้น บางพิธีกรรมเกี่ยวข้องกับวันสำคัญทางพุทธศาสนา เช่น งานประเพณีแห่เทียนพรรษา จังหวัดอุบลราชธานี บางพิธีกรรมเกี่ยวข้องกับปรากรากภูมิ ความเชื่อและความเป็นมาของใบราณสถาน เช่นงานประเพณีขึ้นเข้าพนมรุ้ง จังหวัดบุรีรัมย์เป็นต้น

ภาพประกอบที่ 4.1 ภาพแสดงถึงอัตลักษณ์ที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่นของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้

1.ประเพณีแห่เทียนพรรษา

จังหวัด อุบลราชธานี จาก

หนังสือ อสท. ฉบับที่ 12 ปี 2545

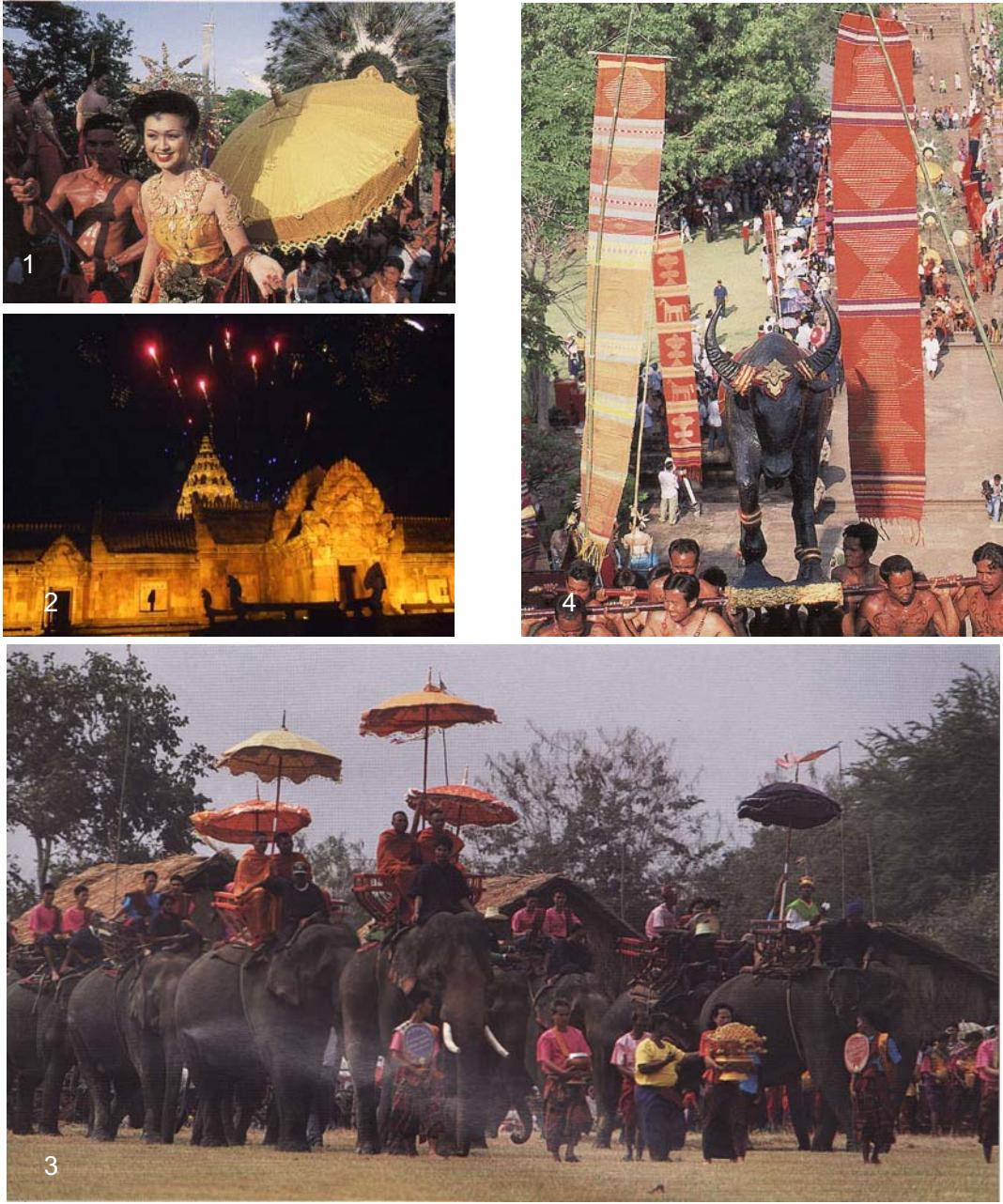
2.งานแสงสีเสียง ที่ปราสาทหิน

พิมาย จังหวัดนครราชสีมา

3 , 4 งานประเพณีขึ้นเข้าพนมรุ้ง

จังหวัดบุรีรัมย์

ภาพประกอบที่ 4.1 (ต่อ)

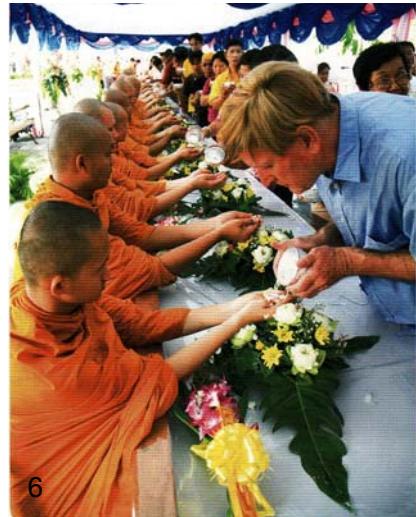

1 , 2 , 4 งานประเพณีขึ้นเข้าพรรษาพนมรุ้งปราสาทพนมรุ้ง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ

จังหวัดบุรีรัมย์

3.ประเพณีงานบวชนาคของชาวไทยกลุ่มชาติพันธ์เขมรและกวางที่จังหวัดสุวินท์
และจังหวัดบุรีรัมย์(ภาพจาก อสท. ฉบับที่ 4 ปี 2543)

ภาพประกอบที่ 4.1 (ต่อ)

ภาพที่ 5 , 6 ประเพณีรดน้ำหัวผู้ใหญ่ และสรงน้ำพระเนื่องในวันสงกรานต์
(ภาพจาก อสท.ฉบับที่ 11 ปี 2550)

4.2.1.2. อัตลักษณ์ที่เกี่ยวกับสำเนียงการพูดภาษาถิ่นของผู้คน ผลการศึกษาวิจัยพบว่าสำเนียงการพูด เป็นภาษาและสำเนียงที่เป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มคนในเขตอีสานได้ที่เห็นค่อนข้างชัดเจนประการหนึ่ง ผู้ศึกษา วิจัยเห็นว่าภาษาอีสานเป็นสืบสานลักษณะที่สามารถแสดงความเป็นอัตลักษณ์ประเททหนึ่ง นอกเหนือภาษาและสำเนียงการพูดยังเป็นสืบที่แสดงออกถึงการต้อนรับ ความเป็นมิตร และความอบคุ่นของผู้คน ฯลฯ ในกลุ่มจังหวัดอีสานได้ มีภาษาพูดที่เด่นๆอยู่ 4 ภาษาคือ ภาษาลาว หรือไทยอีสาน ภาษาไทยโดยราชหรือไทยเดิ้ง ภาษาเขมร และภาษาကုသိသေသန (ภาษาลาว)จะพูดในทุกจังหวัดในกลุ่มจังหวัดอีสานได้ แต่จะมีสำเนียงการพูดที่แตกต่างกันไป เมื่อฟังก็จะรู้ได้ว่าสำเนียงนี้เป็นสำเนียงการพูดของกลุ่มคนในจังหวัดใด หรือเป็นกลุ่มชาติพันธ์ใด เช่นภาษาลาวซ้ายภูมิก็จะมีสำเนียงการพูดที่แตกต่างจากภาษาลาวศรีสะเกษ และภาษาลาวอุบล ซึ่งในแต่ละจังหวัดจะมีสำเนียงที่น่าฟังแตกต่างกันไปถ้าฟังบ่อยๆจะพบว่า สำเนียงการพูดของผู้คน จะบ่งบอกถึงลักษณะบุคคลิกภาพของผู้คนได้

สำเนียงและภาษาพูดนอกจากจะบ่งบอกถึงความเป็นกลุ่มชาติพันธ์แล้ว ยังแสดงถึงความเชื่อมโยงและการเลื่อนไหลทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในกลุ่มอีสานได้ดีกด้วย ภาษาพูดเป็นสิ่งแรกที่นักท่องเที่ยวจะเกิดการรับรู้และเกิดความรู้สึกที่ดี หรือประสบการณ์การรับรู้ที่สร้างความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวได้

4.2.1.3. อัตลักษณ์ที่เกี่ยวกับการแต่งกายของผู้คนที่เป็นลักษณะเฉพาะของกลุ่มชาติพันธ์ ผลการศึกษาวิจัยพบว่า การแต่งกายในชีวิตประจำวันของประชาชนในกลุ่มจังหวัดอีสานได้จะมีความหลากหลาย และความเป็นสากลค่อนข้างมากโดยเฉพาะกลุ่มคนที่อาศัยอยู่ตัวเมือง ส่วนการแต่งกายที่มีลักษณะเฉพาะของผู้คนมักจะพบได้ในการแต่งกายที่ใช้ในโอกาสพิเศษ เช่นในงานที่เป็นพิธีกรรมของกลุ่มคน การแต่งกายที่ใช้ในศิลปการแสดง การแต่งกายในโอกาสที่เป็นวันสำคัญพิเศษของกลุ่ม การแต่งกายที่แสดงถึงลักษณะของกลุ่มชาติพันธ์ที่แสดงอยู่ในพิพิธภัณฑ์เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามการแต่งกายตามลักษณะของกลุ่มชาติพันธ์ของกลุ่มอีสานได้ก瀛คงเป็นการแต่งกายแบบคนไทยโดยรวมคือ การแต่งกายที่ประกอบไปด้วยเครื่องนุ่ง และเครื่องห่ม ถึงแม้ว่าจะไม่ได้แบ่งประเภทผ้าสำหรับหญิง ชาย หญิงสาว และผู้สูงอายุอย่างชัดเจนก็ตาม แต่การแต่งกายของผู้คนในกลุ่มจังหวัดอีสานได้ ยังมีส่วนสัมพันธ์กับวิถีชีวิต สภาพความเป็นอยู่ และผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นบ้านเหมือนเดิม เพียงแต่มีบริบทที่แตกต่างกันออกไปตามการพัฒนาและการเคลื่อนไหวของแฟชั่นการแต่งกายของผู้คนในโลกของการเปลี่ยนแปลง

ภาพประกอบที่ 4.2 ภาพแสดงถึงอัตลักษณ์การแต่งกายของผู้คนในกลุ่มจังหวัดอีสานได้

1. ภาพการแต่งกายแบบไทยผสมผสานกลุ่มชาติพันธ์ ไทยລາວ และ ไทยເຊົ້າ ຈັງຫວັດບູນຮັມຍົງ
2. ภาพการแต่งกายของกลุ่มชาติพันธ์ຢັກກູ້ ຈັງຫວັດຊ້າຍມືມ (ภาพจาก อສທ. ຂະບັບທີ 2 ປີ 2545)
3. ภาพการแต่งกายแบบນຸ່ງໂຈງ ເສື້ອຄອພວງມາລັຍຂອງຊາວໄທຢົມຮາຊ (ภาพจาก ສາຍາ ຂະບັບນຄຣາຊສິມາ)
4. ภาพการแต่งกายของผู้คนที่ໄປທີ່ພິສມຜສານທັງແບບດັ່ງເດີມ ແລະແບບສມຍໃໝ່ ທີ່ສະນົມເຕົຈ ຈັງຫວັດຄວີສະເກົມ

4 ภาพการแต่งกายในโอกาสพิเศษของกลุ่มชาติพันธ์เขมรและชาวสุนัธรรม
(ภาพจาก อสท. ฉบับที่ 4 ปี 2543)

5 ภาพการแต่งกายนุ่งโงงเสื้อคอกพวงมาลัยของชาวไทย
(ภาพจาก อสท. ฉบับที่ 11 ปี 2550)

4.2.1.4. อัตลักษณ์ที่เกี่ยวกับบุคลิกลักษณะเฉพาะของกลุ่มคน ผลการศึกษาวิจัยพบว่าบุคลิกเฉพาะของกลุ่มคนในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ เป็นอัตลักษณ์ที่แสดงถึงความเป็นกลุ่มคน ที่เป็นของจริงของแท้ดังเดิมประการหนึ่ง บุคลิกลักษณะเฉพาะของกลุ่มคนเป็นอัตลักษณ์ที่สืบทอดแสดงควบคู่ไปกับภาษาและสำเนียงพูดของกลุ่มคน คนในภาคอีสานตอนล่าง มีบุคลิกลักษณะเฉพาะที่เป็นเสน่ห์แก่ผู้พบเห็นคือการมีน้ำใจ ความซื่อ และความร่าเริง สนุกสนาน บุคลิกลักษณะเหล่านี้สอดคล้องและเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่นอย่างแนบแน่น เชื่อมโยงและสอดคล้องกับประวัติศาสตร์และความเป็นมาของจังหวัด เช่นประวัติและวิรกรรมอันกล้าหาญของคุณหญิงโมหรือท้าวสุรนารี มีส่วนทำให้ลูกหลานย่าโมในปัจจุบัน ยึดมั่น และภาคภูมิในบุคลิกเฉพาะของคนโคราชในเรื่องของเป็นคนจริง คนกล้า และคนมีน้ำใจ พูดคำไหนคำนั้น จะมีคำพูดติดปากของคนโคราช และคนทั่วไปว่า “คันโคราชบ้านเอ็งไม่ต้องเกรงใจ กัน” หรือจังหวัดอุบลเมืองดอกบัว ดอกไม้ที่ใช้บุชาพระ ดอกไม้ที่เป็นสัญลักษณ์ของการเรียนรู้และการเป็นคนดีในทางพุทธศาสนา ก็สอดคล้องและเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมประเพณีการแห่เที่ยงพรหมา ส่งให้ผลให้ อัตลักษณ์เกี่ยวกับบุคลิกลักษณะชาวอุบลเป็น อัตลักษณ์ของ ความดี คนดี และความมีธรรมะเป็นต้น

ภาพประกอบที่ 4.3 ภาพแสดงอัตลักษณ์ที่เกี่ยวกับบุคลิกลักษณะเฉพาะของกลุ่มคนของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้

1 , 2 ภาพบุคลิกภาพของผู้คนท้าไปในตัวเมืองบุรีรัมย์

3 , 5 ภาพบุคลิกภาพที่เลื่องชื่อของเด็กในชนบทที่จังหวัดชัยภูมิ

(ภาพจาก อสท. ฉบับที่ 12 ปี 2545)

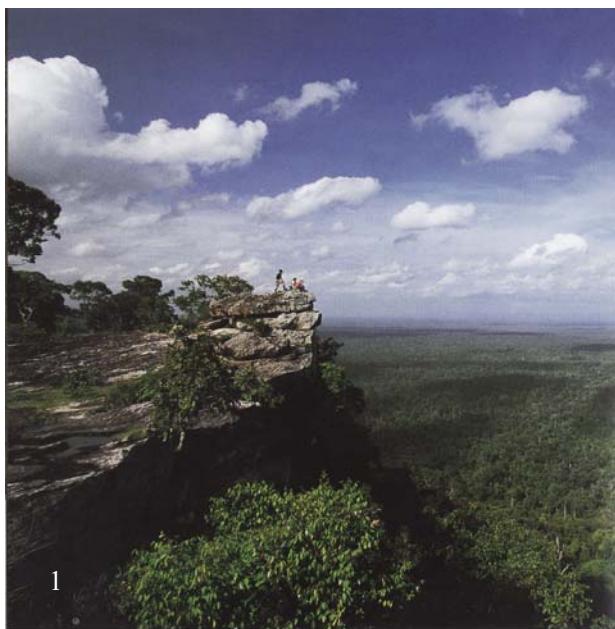
4. ภาพแสดงบุคลิกภาพของผู้คนท้าไปในชนบทอีสาน

(ภาพจาก อสท. ฉบับที่ 12 ปี 2545)

4.2.1.5. อัตลักษณ์ที่เกี่ยวกับความสมนูรณ์ของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัด ผลการศึกษาวิจัยพบว่าจังหวัดในกลุ่มอีสานได้มีอัตลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่หลากหลายตามสภาพภูมิประเทศ ที่มีทั้ง ป่าไม้ ภูเขา แม่น้ำ ลำธาร

ทุ่งหญ้าที่อุดมสมบูรณ์ และความแห้งแล้งที่สร้างความงามที่ดงงามที่สมบูรณ์อีกรูปแบบหนึ่ง สภาพภูมิประเทศที่สมบูรณ์ในเรื่องของธรรมชาติได้แก่ ป่าบริเวณเทือกเขาพญาเย็น จังหวัดนครราชสีมา ที่เป็นพื้นที่มีร่องรอย ประกอบไปด้วย ความงามจากธรรมชาติของภูเขา ป่าไม้ ต้นน้ำลำธาร ดอกไม้ สัตว์ป่า และความงามตามจากปรากฏการณ์ทางธรรมชาติเหล่านั้น นอกจาก จังหวัดนครราชสีมาที่เป็นพื้นที่ที่ติดต่อกับชีกตะวันออกของประเทศไทยแล้ว จังหวัดชัยภูมิ ยังมี พื้นที่ป่าไม้ ภูเขา และธรรมชาติที่เป็นพื้นที่ระหว่างภาคเหนือและภาคอีสาน ซึ่งก็เป็นความงามอีกรูปแบบหนึ่ง จังหวัดบุรีรัมย์ มีป่าดงใหญ่ ที่เชื่อมโยงกับป่าดงพญาเย็น จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดศรีสะเกษและจังหวัดอุบลราชธานีล้วนประกอบไปด้วยความงามจากธรรมชาติที่ได้จากการ เทือกเขาพนมดงรัก ทำให้ความสมบูรณ์ของแหล่งธรรมชาติ จากภูมิประเทศเหล่านี้ เกิดความงาม ที่ได้จากการสมบูรณ์ของ ภูเขา ของแม่น้ำลำธาร น้ำตก ดวงอาทิตย์และปรากฏการณ์ที่ได้จากการ แหล่งธรรมชาติเหล่านั้น ตามฤดูกาลที่หมุนเวียนไปในแต่ละปี

ภาพประกอบที่ 4.4 ภาพแสดงอัตลักษณ์ที่เกี่ยวกับความสมบูรณ์ของแหล่งท่องเที่ยวทาง ธรรมชาติของจังหวัดในกลุ่มจังหวัดอีสานได้

1 ความสมบูรณ์ของป่าประเทศไทยเพื่อบ้าน
เมื่อมอง จากภูทินด่าง จังหวัดอุบลราชธานี
(ภาพจาก อสท. ฉบับที่ 2 ปี 2549)

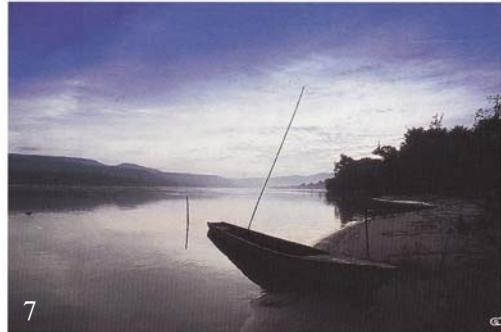

2 ภาพครอบครัวโคลงช้างป่า ใน
วนอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่
จังหวัดนครราชสีมา(ภาพจาก
อสท. ฉบับที่ 4 ปี 2548)

ภาพประกอบที่ 4.4 (ต่อ)

3

7

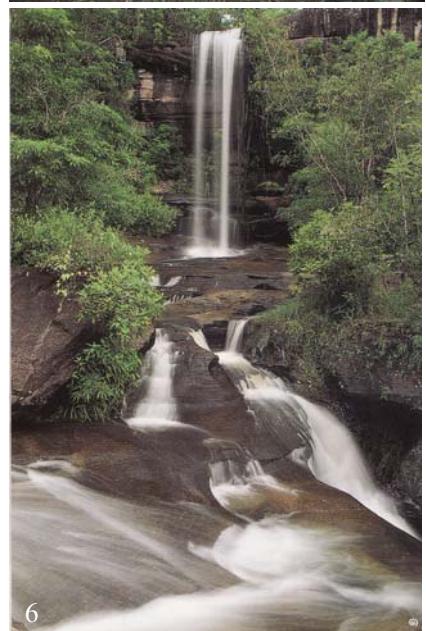
4

8

5

6

3 เสาสะเดียงที่ ลานหินดาเต้ม จังหวัด
อุบลราชธานี

(ภาพจาก อสท. ฉบับที่ 4 ปี 2543)

4 น้ำตกห้วยหลวงที่วุ่งนายอยจังหวัด
อุบลราชธานี

(ภาพจาก อสท. ฉบับวันที่ 2 ปี 2549)

5. จุดชมวิวน้ำตกเหวนอกที่ อุทยานแห่งชาติ
เขายาใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา

(ภาพจาก อสท. ฉบับที่ 4 ปี 2548)

6. ที่บ้านเรินบึก แม่น้ำโขง หลวง เป็น

แอ่งกว้าง เป็นแหล่งจับปลาที่อุดมสมบูรณ์

(ภาพจาก อสท. ฉบับที่ 2 ปี 2549)

8. ลิงลมที่ อุทยานแห่งชาติเขายาใหญ่ จังหวัด
นครราชสีมา

(ภาพจาก อสท. ฉบับที่ 4 ปี 2548)

ภาพประกอบที่ 4.4 (ต่อ)

9. ไก่ฟ้าพญาล้อ ที่ทางขึ้นยอดเขาเขียว
จังหวัดนครราชสีมา

(ภาพจาก อสท. ฉบับ 4 ปี 2548)

10. หินรูปร่างแพลงก์ที่ ภูแลนค้างจังหวัด
ชัยภูมิ (ภาพจาก อสท.ฉบับที่ 2 ปี 2549)

11. จุดรวมแม่น้ำสองสาย ส่องสี ที่อำเภอ
โขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี
(ภาพ อสท.ฉบับที่ 2 ปี 2549)

12. น้ำตกเล็กๆที่ภูจองนายอย จังหวัด
อุบลราชธานี

(ภาพจาก อสท. ฉบับ 2 ปี 2549)

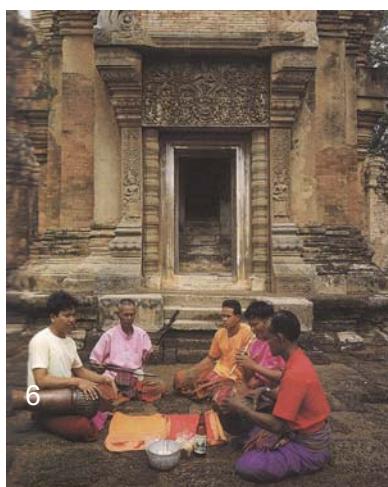
13. พระอาทิตย์ขึ้นแห่งแรกในประเทศไทยที่
อำเภอ โขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี

4.2.1.6. อัตลักษณ์ที่เกี่ยวกับองค์ความรู้ที่ได้จากแหล่งท่องเที่ยว ผลการศึกษาวิจัยพบว่ากลุ่มจังหวัดอีสานใต้ทุกจังหวัดมีองค์ความรู้ที่นาทึ่ง และมีความเป็นอัตลักษณ์ของตนเองไปตามลักษณะของแหล่งท่องเที่ยวของตนเอง เช่นองค์ความรู้จากโบราณสถานที่เป็นอารยธรรมขอมโบราณ จากปราสาทหินพิมาย ปราสาทพนมรุ้ง ปราสาทเข้าพระวิหาร ฯลฯ หรือองค์ความรู้ที่ได้จากการผลิตผ้าพื้นบ้านที่มีกระจาดอยู่ในทุกจังหวัดในกลุ่มอีสานใต้ เป็นองค์ความรู้ที่มีมิติทั้งทางด้านวัฒนธรรม มิติทางด้านสังคม และมิติทางด้านเศรษฐกิจ นอกจากนี้นักวิจัยยังพบว่า องค์ความรู้ที่มีอยู่ในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ เป็นองค์ความรู้ที่มีคุณค่าต่อประสบการณ์ของท่องเที่ยวนักท่องเที่ยวอย่างมาก เพราะ องค์ความรู้ดังกล่าวมีอยู่ในทุกๆแหล่งท่องเที่ยว ทุกๆกิจกรรม และทุกๆเส้นทางการเดินทางโดย 本身 เป็นสิ่งที่สนับสนุนความเป็นตัวตน ที่เป็นความสุนทรีย์ของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ได้

ภาพประกอบที่ 4.5 ภาพแสดงอัตลักษณ์ที่เกี่ยวกับองค์ความรู้ที่ได้จากแหล่งท่องเที่ยว

ภาพประกอบที่ 4.5 (ต่อ)

4 ปราสาทพนมรุ่ง บนเขานมรุ่งจังหวัดบุรีรัมย์

5 การมัดหนี้ การกรอด้วยและการทอดผ้าของชาว
อีสานใต้ทั่วไป

6 กันตรีม ดนตรีพื้นบ้านของกลุ่มชาติพันธุ์ไทยเขมร ที่
อาศัยอาศัยอยู่บริเวณจังหวัดสุรินทร์ และจังหวัดบุรีรัมย์
ที่เมื่อฟังแล้วจะรู้สึกถึงความໄเพเราะกินใจอย่าง

ประหลาด (4,5,6 ภาพจาก อสท. ฉบับที่ 4 ปี 2543)

4.2.1.7. อัตลักษณ์ที่เกี่ยวกับพืชพรรณไม้พื้นเมือง ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ในแต่ละจังหวัดในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ มีอัตลักษณ์ที่เกี่ยวกับพืชพรรณไม้พื้นเมือง หลากหลาย และแตกต่างกันเป็นรายจังหวัด เช่นชัยภูมิ มีอัตลักษณ์ที่ได้จากพืชพรรณไม้พื้นเมืองที่ชัดเจน เช่น ทุ่งดอกกระเจียวของจังหวัดชัยภูมิ อัตลักษณ์ที่เป็นพืชพรรณและผลไม้รสชาติดีทุกประเภทของ จังหวัดนครราชสีมา อัตลักษณ์ที่เป็นความหอมรัญจวนใจของดอกลำดวนจากสวนสมเด็จพระศรี นครินจังหวัดศรีสะเกษเป็นต้น ซึ่งในแต่ละจังหวัดก็มีอัตลักษณ์ที่โดดเด่นเพียงพอที่ดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวได้ตามฤดูกาล

ตารางภาพประกอบที่ 4.6 ภาพแสดงอัตลักษณ์ที่เกี่ยวกับพืชพรรณไม้พื้นเมือง

ตรางาภาพที่ 4.6 (ต่อ)

7,8,9,10 พืชพันธุ์ไม้ที่สวยงามเปลกตา หลากรสชาติใน
ป่าที่

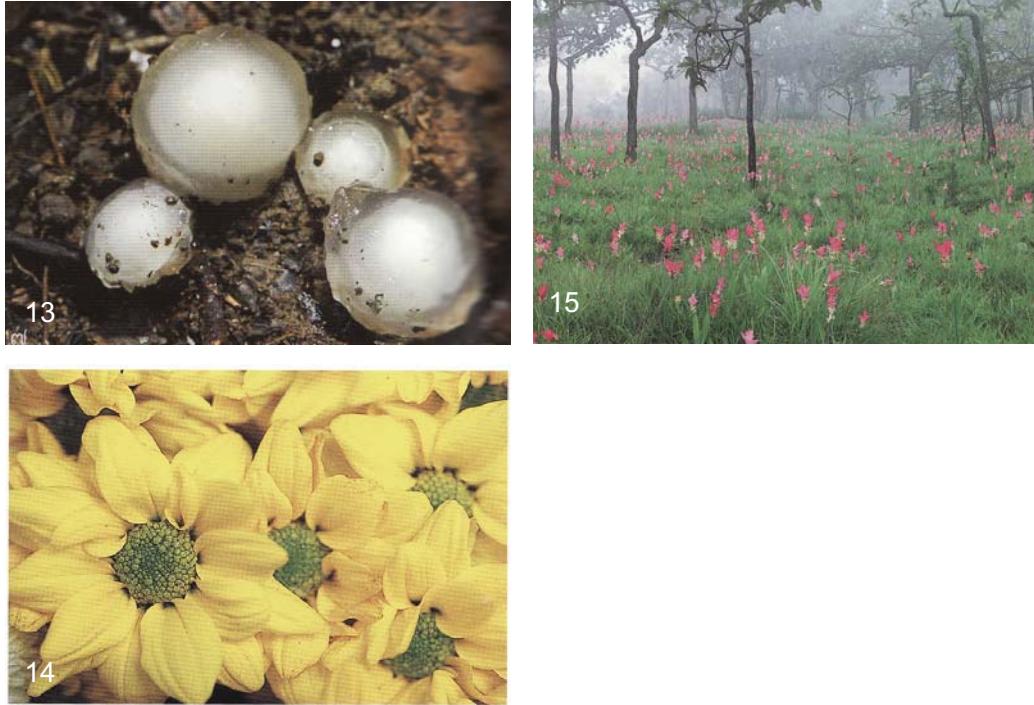
ภูดองนายอย จังหวัดอุบลราชธานี

(ภาพจาก อสท. ฉบับที่ 4 ปี 2549)

11 ดอกเบญจมาศดอกไม้ที่สร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร
อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

12 ดอกกระเจียวดอกไม้ที่เป็นจุดเด่น จุดขายของจังหวัด
ชัยภูมิ

ตารางภาพที่ 4.6 (ต่อ)

13. เห็ดตาโลเป็นเห็ดกินได้ ผุดมาจากพื้นดินในป่าภูจองนายอย จังหวัดอุบลราชธานี
14. ดอกเบญจมาศหลากระสีที่ จังหวัดนครราชสีมา
15. ทุ่งดอกกระเจียว จังหวัดชัยภูมิให้ชุมชนอย่างสวยงามท่ามกลางหมอกกลางของฝน

4.2.1.8. อัตลักษณ์ที่เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นบ้าน ผลการศึกษาวิจัยพบว่า อัตลักษณ์ที่เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นบ้านมีอย่างชัดเจนในทุกจังหวัด อัตลักษณ์ดังกล่าวสอดคล้อง กับวิถีชีวิต วัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธ์ การพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน บริบทดังกล่าวส่งให้ความ เป็นอัตลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นบ้านในกลุ่มของจังหวัดอีสานได้แตกต่างกันไป เช่น ผลิตภัณฑ์ ผ้าของจังหวัดนครราชสีมา มีอัตลักษณ์ของความเป็นสาがら ความทันสมัยอย่างชัดเจน ผลิตภัณฑ์ ผ้าของจังหวัดชัยภูมิ มีความชัดเจนในเรื่องรูปลักษณ์ที่มีทั้งความทันสมัย และความเป็นพื้นบ้าน ผลิตภัณฑ์ผ้าของจังหวัดบุรีรัมย์ แสดงอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธ์และคุณภาพของเส้นใยจาก ชุมชนอย่างชัดเจน ผลิตภัณฑ์ผ้าของจังหวัดสุรินทร์ แสดงอัตลักษณ์ของความหรูหราและผ้าไหม ในอุดมคติ ผลิตภัณฑ์ผ้าของจังหวัดอุบล แสดงอัตลักษณ์ที่สอดคล้องกับบุคลิกลักษณะของคน อุบลและความสามารถที่เข้าไปอยู่ในใจของผู้บริโภค (แบรนด์) อย่างชัดเจนเป็นต้น

ภาพประกอบที่ 4.7 ภาพแสดงอัตลักษณ์ที่เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นบ้าน

1 ผ้ากาบบัว ผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นบ้านขึ้นชื่อของจังหวัดอุบลราชธานี

2 , 4 ผ้าไหมยกดอกมีป่าวนีต จังหวัดสุรินทร์

5 ผ้าไหมพื้นเรียบหลากรายของจังหวัดนครราชสีมา

6 , 7 ผ้าพื้นบ้านลายประเภทของชุมชนโคงเมือง อำเภอประโคนชัย

จังหวัดบุรีรัมย์

3 , 8 ผ้าพื้นบ้านจังหวัดบุรีรัมย์เพื่อใช้สูงให้นักแสดงเป็นนางอัปสราเด็กๆ

ในการแสดงแสงสีเสียง งานประเพณีขันเขานมรุ้ง

4.2.1.9. อัตลักษณ์ที่เกี่ยวกับอาหารท้องถิ่น ผลการศึกษาวิจัยพบว่า อัตลักษณ์ที่เกี่ยวกับอาหารท้องถิ่น เป็นภาพรวมของอาหารอีสานทั่วไป มีทุกจังหวัด เช่นข้าวเหนียว ไก่ย่าง ส้มตำ ไส้กรอก ผัดหมี่ (ผัดໄไท) ต้ม หรือแกงจากวัตถุดิบที่มีอยู่ในท้องถิ่น เช่นต้มไก่ ต้มเนื้อ ต้มปลาแม่น้ำ หรือปลาทุ่งกุลา แกงผักหวาน แกงเห็ด แกง กล้วยทั้งต้นกล้วย ปลี กล้วย และลูกกล้วย ทั้งหมด มีความเหมือนอยู่ที่องค์รวม แต่มีความแตกต่างกันในรายละเอียด และรสดชาติ เช่น กลุ่มชาติพันธุ์ไทยอีสาน จะไม่กินอาหารรส เปรี้ยว หวาน กลุ่มชาติพันธุ์ไทยเขมร จะกินอาหารรสออกหวาน กลุ่มชาติพันธุ์ไทยโคราช จะมีความหวานมันกลมกล่อมกว่า เพราะฉะนั้น อาหารประเภทส้มตำเหมือนกันแต่สชาติจะไม่เหมือนกัน อัตลักษณ์ในเรื่องอาหารของกลุ่มจังหวัดอีสานอยู่ได้ที่รสชาติ ที่เป็นไปตามอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ ความเปล่งกิ่งเมือง ของวัตถุดิบในท้องถิ่นที่ใช้เป็นเครื่องปูรุ และคุณค่าเพื่อสุขของอาหารท้องถิ่นเหล่านั้น อาหารบางชนิด เช่น ผัดหมี่ ส้มตำมีแนวโน้มว่าจะเป็นอัตลักษณ์ของประเทศไทยอีกด้วย ส่วนผลิตภัณฑ์อาหารที่แสดงอัตลักษณ์ของจังหวัดอย่างชัดเจน ก็จะสอดคล้องกับพืชพรรณ อาชีพ สภาพทางสังคมและวัฒนธรรม ที่ท้องถิ่นมีอยู่ เช่น มะพร้าวเผา ปลาร้าว ปลาจอม กุ้งจอม ไส้กรอกเนื้อ ไส้กรอกหมู ขันมนางเล็ด ขันมผักบัว ขันมจีนเป็นต้น ว่ากันว่า นักท่องเที่ยวสามารถ เที่ยวนิยมอาหารประเภทเดียวกัน ในทุกจังหวัดอีสานได้ โดยที่รสชาติของอาหารดังกล่าวจะไม่เหมือนกันโดย

ภาพประกอบที่ 4.8 ภาพแสดง อัตลักษณ์ที่เกี่ยวกับอาหารท้องถิ่น

1 อาหารพื้นบ้านอีสานที่ทุกคนรู้จักดี ไก่ย่าง ข้าวเหนียว ส้มตำ ผัดหมี่

2 ส้มตำโคราช ใส่หัวถั่วลิสงและปลาร้าว

ภาพประกอบ ที่ 4.8 (ต่อ)

1. แห่นมกระดูกหมูอ่อนเคียงเพลินๆ กับข้าวเหนียว และส้มตำ
2. ปลาทอดกระเทียมอาหารปลาแม่น้ำ ที่ริมฝั่งน้ำ ที่โขเงจีym จังหวัดอุบลราชธานี
3. ไก่ย่างท่าช้าง จังหวัดนครราชสีมา ไก่พื้นเมือง ย่างปรงด้วยเครื่องปุงรสเฉพาะของจังหวัดนครราชสีมา
4. ลาบไช่景德อาหารสูงนายากมีให้ชิมในบางฤดูกาลเท่านั้น
5. ผัดหมี่ อาหาร ที่งานบุญทุกงาน ต้องมี กินได้ตั้งแต่เข้าถึงดีก

4.2.1.10. อัตแล็กชน์ที่เกี่ยวกับสถาปัตยกรรมท้องถิ่น ผลการศึกษาวิจัยพบว่า สถาปัตยกรรมท้องถิ่นในกลุ่มจังหวัดอีสานได้มีความร่วมสมัยอยู่มาก รูปแบบของสถาปัตยกรรมไม่แสดงความเป็นอัตแล็กชน์ที่สอดคล้องกับกลุ่มชาติพันธ์ที่ชัดเจน แต่สอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิตของกลุ่มคนที่เปลี่ยนไปตามการเจริญเติบโตของประเทศ ทั้งทางด้านการศึกษา สังคม และเศรษฐกิจ อย่างไรก็ได้นักวิจัยพบว่า yang มีสถาปัตยกรรมท้องถิ่นที่นำสนใจหลงเหลืออยู่ แต่อยู่ในสภาพที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ หรือเป็นที่พักพิงชั่วคราว เช่นสถาปัตยกรรมบ้านเรือนที่สืบทอดลงมา เป็นอินโคเจินที่จังหวัดอุบลราชธานี สถาปัตยกรรมบ้านดินที่จังหวัดบุรีรัมย์เป็นต้น สถาปัตยกรรมเหล่านี้สามารถเล่าเรื่องราวของอดีตและความเป็นมาของกลุ่มชาติพันธ์ได้เป็นอย่างดี แต่อย่างไร ก็ตาม คณานักวิจัยพบว่าในทุกๆ จังหวัดในกลุ่มจังหวัดอีสานได้ต่างพยายามสร้างสถาปัตยกรรมที่เป็นสิ่งสาธารณูปโภคที่สอดคล้องกับสถาปัตยกรรมตามวัฒนธรรมของมุสลิมโบราณ เพื่อสืบทอดความเป็นอัตแล็กชน์ทางประวัติศาสตร์ของสถาปัตยกรรมขอมโบราณที่ยังคงอยู่จากอดีตจนถึงปัจจุบันของกลุ่มจังหวัด โดยจะพบอย่างชัดเจนที่จังหวัดนครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ และจังหวัดศรีสะเกษ

ภาพประกอบที่ 4.9 แสดงอัตโนมัติที่เกี่ยวกับสถาปัตยกรรมห้องถีน

- 2.ที่จอดรถหน้าลูกบ้านี้ไว้ในร่มสมัยใหม่ ที่ใช้กลินอายความงามของโคปุระ สถาปัตยกรรมขอมโบราณ
ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏบูรีรัมย์

ภาพประกอบที่ 4.9 (ต่อ)

2

3

1. ประดูเมืองสถาปัตยกรรมร่วมสมัยที่แสดงร่องรอยการสร้างเพื่อให้ได้มาようอิ划ภาพของท้าวสุวนารี จังหวัดนครราชสีมา
2. สวนสาธารณะที่อนุสาวรีย์รัชกาลที่ 1 จังหวัดบุรีรัมย์ มีเส้าคอมไฟที่ประยุกต์จากเสาทางขึ้นจากปราสาทเข้าพนมรุ่ง
3. ศูนย์แสดงผ้าไหมบ้านเชียง จังหวัดชัยภูมิสถาปัตยกรรมอีสาน สมัยใหม่
4. บ้านเรือนที่รกร้างแต่ยังคงศิลปะทางด้านสถาปัตยกรรมไทย จีน ญี่ปุ่น อย่างสวยงามที่ อำเภอพบุลังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี

4.3 สรุปผลการศึกษาตามคำมาร์กานวิจัยข้อที่ 1. ผลจากการศึกษาพบว่า อัตลักษณ์ของกลุ่มจังหวัดอีสานได้มีลักษณะเฉพาะที่เป็นไปตามการดำเนินชีวิต ความเชื่อ วัฒนธรรม ประเพณี และค่านิยมทางสังคม จัดประเภทได้เป็น 10 ประเภทคือ อัตลักษณ์เกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น อัตลักษณ์เกี่ยวกับสำเนียงการพูดภาษาถิ่น อัตลักษณ์เกี่ยวกับการแต่งกายของผู้คน อัตลักษณ์เกี่ยวกับบุคลิกลักษณะของกลุ่มคน อัตลักษณ์เกี่ยวกับความสมบูรณ์ของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ อัตลักษณ์เกี่ยวกับองค์ความรู้ที่ได้จากแหล่งท่องเที่ยว อัตลักษณ์เกี่ยวกับพืชพรรณไม้พื้นเมือง อัตลักษณ์เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์พื้นบ้าน อัตลักษณ์เกี่ยวกับอาหารท้องถิ่น อัตลักษณ์เกี่ยวกับสถาปัตยกรรมท้องถิ่น

4.2.2. เพื่อศึกษาระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ คณานักวิจัยใช้แบบสอบถามระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยว ของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดจังหวัดอีสานใต้ ตามระดับการรับรู้จากประสบการณ์การ การท่องเที่ยว เมื่อได้รู้ เมื่อได้พบ เมื่อได้สัมผัส สถานที่ บุคคล กิจกรรม และวัฒนธรรมประเพณีของจังหวัด จากนักท่องเที่ยวชาวไทย 433 คน และนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ 102 คน ใน 6 จังหวัดอีสานใต้โดย ตั้งค่าตามงานวิจัยว่าความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้อยู่ใน ระดับใด ผลการวิจัยแสดงได้ตามการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยนักวิจัยวิเคราะห์ ข้อมูลดังต่อไปนี้

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยว กลุ่มอีสานใต้ จากประสบการณ์การท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดอีสานใต้นักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 433 คน คณานักวิจัยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ นำเสนอผล การวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตาราง ดังแสดงไว้ในภาคผนวก โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้คือ

ส่วนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าความถี่ และค่าร้อย

ละ

ส่วนที่ 2 วิเคราะห์ระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ โดย จำแนกเป็นรายจังหวัด และรวมทั้ง 6 จังหวัด ด้วยค่าความถี่ ร้อยละ และวัดระดับ ความสัมพันธ์โดยใช้สถิติทดสอบ ไค – สแควร์ (χ^2) และแปลผลตามระดับความมีสุนทรียศาสตร์ การท่องเที่ยว จากระดับการรับรู้ของประสบการณ์การท่องเที่ยว ที่มีอยู่ 5 ระดับคือ

การรับรู้ระดับ 5 หมายถึง ประสบการณ์การท่องเที่ยวที่ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความรู้สึก ดีเมื่อได้เข้ามาในจังหวัดที่ทำให้เกิดพฤติกรรมการปฏิบัติตามค่านิยมที่ได้จากการท่องเที่ยว เช่นๆ

การรับรู้ระดับ 4 หมายถึง ประสบการณ์การท่องเที่ยวที่ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความรู้สึก ติดตา ต้องใจ ในระดับที่ทำให้เกิดพฤติกรรมการประยุกต์ใช้ประสบการณ์ให้สอดคล้องกับ พฤติกรรมปกติของตน เช่นๆ

การรับรู้ระดับ 3 หมายถึง ประสบการณ์การท่องเที่ยวที่ทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกเชื่อใน ระดับของการเกิดการยอมรับและชื่นชอบคุณค่าผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว เช่นๆ

การรับรู้ระดับ 2 หมายถึง ประสบการณ์การท่องเที่ยว ที่ทำให้เกิดความรู้สึกตอบสนอง ในระดับของการทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความยินดี เกิดความพึงพอใจ ที่ได้รับประสบการณ์จาก ผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว เช่นๆ

การรับรู้ระดับ 1 หมายถึง ประสบการณ์การท่องเที่ยวที่ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความรู้สึกว่าผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวนั้นเป็นสิ่งที่น่าสนใจ

ส่วนที่ 3. วิเคราะห์เบริยบเทียบระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ จำแนกเป็นรายจังหวัด และรวมทั้ง 6 จังหวัด โดยทดสอบสมมติฐานด้วยค่าสถิติ F – test (One – way ANOVA) ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

4.2.2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทย ในแต่ละส่วน มีรายละเอียดดังนี้คือ

ส่วนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ จากตารางที่ 1 ในภาคผนวก ข. พบรากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 433 คน เป็นชายร้อยละ 39.5 เป็นหญิงร้อยละ 59.1 มีอายุระหว่าง 20 – 30 ปีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 56.8 มีการศึกษาระดับปริญญาต่ำมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 48.5 โดยส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างและมีรายได้ระหว่าง 5001 – 8000 บาท คิดเป็นร้อยละ 28.2 และ 35.8 และจากประสบการณ์การท่องเที่ยวจังหวัดอีสานใต้พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์มากกว่าสองครั้งคิดเป็นร้อยละ 65.8 สำหรับการได้รับข้อมูลเหล่านั้นจากการท่องเที่ยวอีสานใต้ และ การใช้แหล่งข้อมูลเพื่อศึกษาความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวจากอัตลักษณ์ของจังหวัดในกลุ่มอีสานใต้ พบร้าส่วนใหญ่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 55.9 และ 56.4

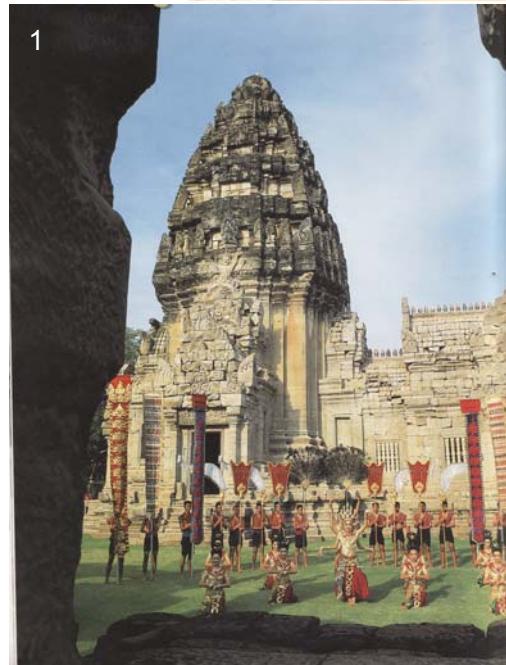
ส่วนที่ 2 วิเคราะห์ระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ โดยจำแนกเป็นรายจังหวัด และรวมทั้ง 6 จังหวัด ด้วยค่าความถี่ ร้อยละ และวัดระดับความสัมพันธ์โดยใช้สถิติทดสอบ ไค – สแควร์ (χ^2)

จากตารางที่ 2 ในภาคผนวก ข. แสดงจำนวน ร้อยละ และความสัมพันธ์ของระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ โดยจำแนกเป็นรายจังหวัด และรวมทั้ง 6 จังหวัด เมื่อวิเคราะห์ระดับความมีสุนทรียศาสตร์ จากอัตลักษณ์ของจังหวัดในแต่ละเรื่อง ตามคำถามงานวิจัยที่ตั้งไว้ว่าความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้อยู่ในระดับใด ผลการวิจัยพบว่า

เรื่องความดงาม คุณค่า และความน่าสนใจในกิจกรรมที่เกิดจากวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น มีความสัมพันธ์กับจังหวัดที่ผู้ตอบแบบสอบถามไปเที่ยวที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยในจังหวัดบุรีรัมย์ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับ 5 จังหวัดซึ่งภูมิ

ผู้ตัดตอบแบบสอบถกส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับ 4 และ 5 เท่ากัน จังหวัดสุรินทร์ผู้ตัดตอบแบบสอบถกส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับ 3 จังหวัดอุบลราชธานีผู้ตัดตอบแบบสอบถกส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับ 5 จังหวัดศรีสะเกษผู้ตัดตอบแบบสอบถกส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับ 5 และจังหวัดนราธิวาสผู้ตัดตอบแบบสอบถกส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับ 4 และเมื่อพิจารณารวมทั้ง 6 จังหวัดพบว่าผู้ตัดตอบแบบสอบถกส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับ 4

ภาพประกอบที่ 4. 10 ภาพแสดงผลการศึกษาระดับความมีสุนทรียศาสตร์ในเรื่อง ความคงทน คุณค่า และความน่าสนใจในกิจกรรมที่เกิดจากวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น

1 งานแสง สี เสียง ที่ปราสาท หินพนมยงค์ จังหวัดนราธิวาส (ภาพจาก อสท. ฉบับที่ 4 ปี 2543)

2 งานแห่เทียนพรรษา จังหวัดอุบลราชธานี (ภาพจาก อสท. ฉบับที่ 12 ปี 2545)

3 งานประเพณีขึ้นเขาพนมรุ้ง จังหวัดบุรีรัมย์

ภาพประกอบที่ 4.10 (ต่อ)

1 ประเมินขึ้นเข้าพนมรุ่งชมแสงอาทิตย์ลอดผ่านช่องประตูทั้ง 16 ช่องประตูที่ปราสาท
พนมรุ่งจังหวัดบุรีรัมย์ (ภาพจาก อสท. ฉบับที่ 4 ปี 2543)

2 ขบวนแห่เทียนที่แกะสลักอย่างวิจิตรในงานแห่เทียนพระราชนิเวศน์จังหวัด
อุบลราชธานี (ภาพจาก อสท. ฉบับที่ 12 ปี 2545)

เรื่องความคงามและความนำสนใจในสำเนียงการพูดภาษาถิ่นของผู้คน มี
ความสัมพันธ์กับจังหวัดที่ผู้ต่ออบรมแบบสอบตามไปเที่ยวที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยในจังหวัด
บุรีรัมย์ผู้ต่ออบรมแบบสอบตามส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับ 4 จังหวัดชัยภูมิผู้ต่ออบรมแบบสอบตาม
ส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับ 3 จังหวัดสุรินทร์ผู้ต่ออบรมแบบสอบตามส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ใน
ระดับ 3 จังหวัดอุบลราชธานีผู้ต่ออบรมแบบสอบตามส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับ 3
จังหวัดศรีสะเกษผู้ต่ออบรมแบบสอบตามส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับ 4 และจังหวัด
นครราชสีมาผู้ต่ออบรมแบบสอบตามส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับ 4 และเมื่อพิจารณารวมทั้ง 6
จังหวัดพบว่าผู้ต่ออบรมแบบสอบตามส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับ 4

เรื่องความงดงามและความน่าสนใจในการแต่งกายของผู้คนที่เป็นลักษณะเฉพาะของกลุ่มชาติพันธ์ มีความสัมพันธ์กับจังหวัดที่ผู้ต้องแบบสอบถามไปเที่ยวที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยในจังหวัดบุรีรัมย์ผู้ต้องแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับ 3 จังหวัดชัยภูมิ ผู้ต้องแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับ 3 จังหวัดสุรินทร์ผู้ต้องแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับ 3 จังหวัดอุบลราชธานีผู้ต้องแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับ 3 และจังหวัดนครราชสีมาผู้ต้องแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับ 4 และเมื่อพิจารณาร่วมทั้ง 6 จังหวัดพบว่าผู้ต้องแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับ 3

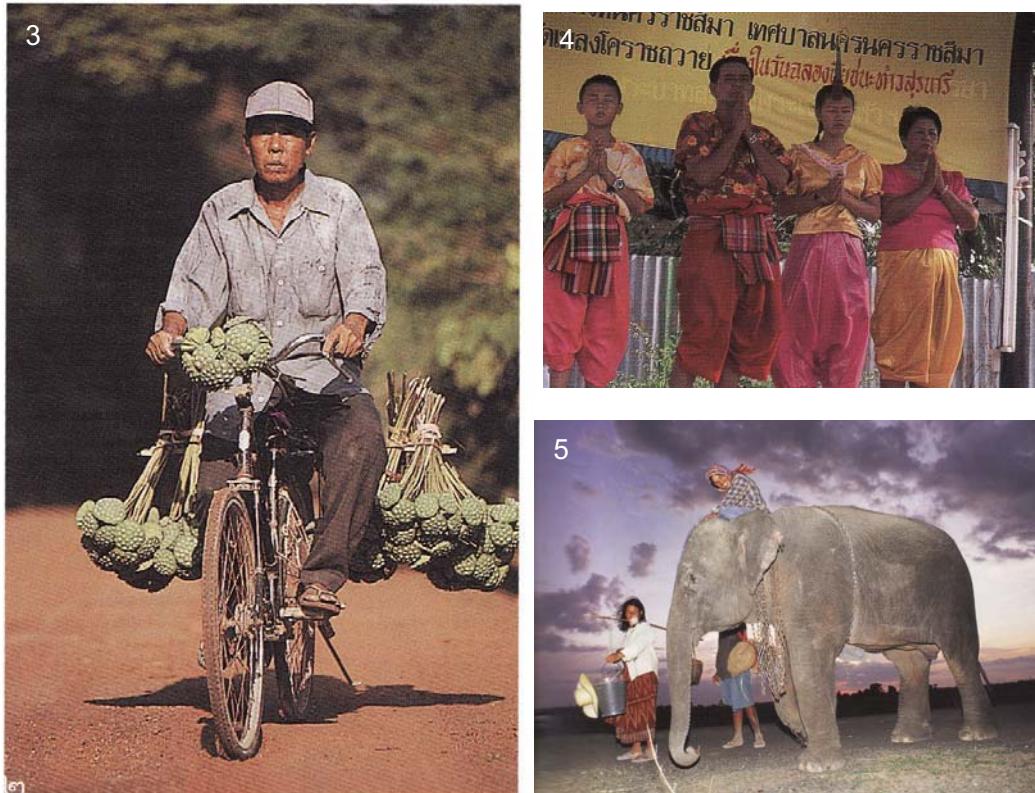
ภาพประกอบที่ 4. 11 ภาพแสดงผลการศึกษาระดับความมีสุนทรียศาสตร์ในเรื่องความงดงามและความน่าสนใจในการแต่งกายของผู้คนที่เป็นลักษณะเฉพาะของกลุ่มชาติพันธ์

1 การแต่งกายแบบนุ่งโเจ แบบไทยโดยราช (ภาพจาก อสท. ฉบับที่ 4 ปี 2543)

2 การแต่งกายของชาวไทยภายในจังหวัดศรีสะเกษ โดยเด่นด้วย “จีกโคนกะบดู” ที่สวยงาม

ภาพประกอบที่ 4.1 (ต่อ)

3. การแต่งกายที่เป็นสากลทั่วไปของสุภาพบุรุษคือ การเงงและเสื้อเชิ้ต
4. การนุ่งโงงของชาวโคราช เชื่อกันว่าเป็นรูปแบบการนุ่งที่เป็นต้นกำเนิดของการเงงที่ใช้ นุ่งในปัจจุบัน
5. การแต่งกายในวิถีชีวิตประจำวันนุ่งผ้ามัดหมี habitats

เรื่องความคงดามและความน่าสนใจในบุคลิกลักษณะเฉพาะของกลุ่มคน มี ความสัมพันธ์กับจังหวัดที่ผู้ต่อแบบสอบตามไปเทียบที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยในจังหวัด บุรีรัมย์ผู้ต่อแบบสอบตามส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับ 3 จังหวัดชัยภูมิผู้ต่อแบบสอบตาม ส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับ 3 จังหวัดสุรินทร์ผู้ต่อแบบสอบตามส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับ 3 จังหวัด ราชบุรีและเพชรบุรีผู้ต่อแบบสอบตามส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับ 3 และ 4 เท่ากัน และจังหวัด นครราชสีมาผู้ต่อแบบสอบตามส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับ 4 และเมื่อพิจารณารวมทั้ง 6 จังหวัดพบว่าผู้ต่อแบบสอบตามส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับ 3